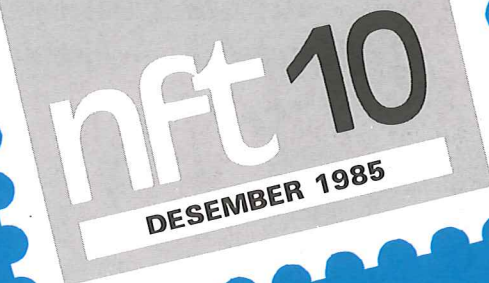

norsk filatelistisk tidsskrift

*God jul
og godt nyttår!*

AV INNHOLDET: Tanker ved et årsskifte, s. 528 • TYFEX 85 et vellykket og godt besøkt ungdoms-arrangement, s. 530 • Postveier under krigen: (Del XII): Amerikanske bombefly som postfly til Skottland, s. 536 • Luftpost: Prøveruten Horten-Harwich, s. 542 • Den første direkte luftpost fra USA til Norge, Del 2: «Solberg-filateli», s. 550 • Første luftpostforsendelse på Sørlandet: Aviser med fly til Mandal og Farsund 29/8 1918, s. 558 • Skip og post i lokale ruter i Trøndelag (Del 14): Fra dampskip til hurtigbåt i Uttrøndelags-rutene, s. 560 • TYF: Driftig juniorklubb tar på seg «voksne» oppgaver, s. 570 • Postkassen, NYTT om nye frimerker, Vi sakser, Litteratur m.m. Tilsammen 60 sider.

NORGESHISTORIENS STØRSTE FRIMERKEAUKSJON

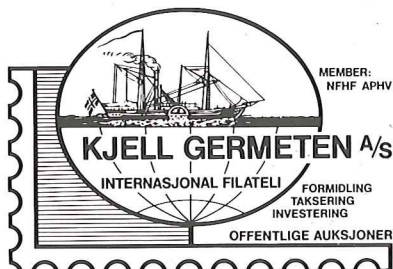
er bragt trygt i havn. Den totale omsetningen ble drøye 4,2 millioner kr. Av de ca. 2.200 objektene, ble 95% solgt. Mer enn 200 forskjellige innleverere fra en rekke land deltok på selgersiden, og oppslutningen fra interesserte kjøpere var den største på mange år.

Ny internasjonal auksjon

er fastsatt til 5. og 6. april. Mye tyder på at den skal bli like bra. Vi inviterer også Dem til å delta som selger. Det er nesten ingen grenser for hva toppobjekter blir betalt med på dagens marked.

Innleveringer

til kommende auksjon bør skje snarest mulig. Siste frist er slutten av januar. Vi foretar gjerne en gratis vurdering for Dem. Ved innlevering av interessante objekter betaler vi kontant forskudd.

Elisenbergveien 19 (02) 441914
P.O.Box 3088, Elisenberg Oslo 2

SPESIALTILBUD — Norge postfrisk

fra TORE G. SOLHEIM

Enkeltmerker — Fireblokker

				**	田					**	田		
1909—1910 Haakon VII						132	5	»	rødfiolett	60,00	250,00		
93	Kr.	1,00	grønn	2000,00		133	10	»	grønn	85,00	350,00		
94	»	1,50	ultramarin	1500,00		134	15	»	mørkblå	85,00	350,00		
95	»	2,00	karmin	2000,00	6500,00	135	20	»	fiolett	140,00	600,00		
1909—1919 Posthorn						136	25	»	karmin	30,00	120,00		
96	1	øre	olivengrå	4,00	15,00	1925 Svalbard							
97	2	»	brun	4,00	15,00	137	10	øre	grønn	60,00	250,00		
98	3	»	oransje	4,00	15,00	138	15	»	mørkblå	50,00	200,00		
99	5	»	grønn	90,00	350,00	139	20	»	fiolett	100,00	400,00		
100	10	»	karmin	110,00	450,00	140	45	»	blå	55,00	225,00		
101	12	»	fiolett	8,00	30,00	1926—29 Løve II.							
102	15	»	brun	115,00	450,00	141	10	øre	grønn i nyanser	7,00	25,00		
103	20	»	ultramarin	110,00	450,00	142	14	»	guloransje	12,00	45,00		
104	25	»	lilla i nyanser	950,00	4000,00	143	15	»	brunoliv	8,00	30,00		
105	30	»	grå i nyanser	190,00	800,00	144	20	»	fiolett	600,00	2500,00		
106	35	»	oliv i nyanser	190,00	800,00	145	20	»	karmin	10,00	40,00		
107	40	»	oliv i nyanser	80,00	30,00	146	25	»	karmin	250,00	1000,00		
108	50	»	fiolettbrun	550,00	2400,00	147	25	»	gulbrun	420,00	80,00		
109	60	»	blå	650,00	2800,00	148	30	»	blå	20,00	80,00		
1910—18 Haakon VII						149	35	»	olivenbrun	1500,00	6000,00		
110	Kr.	1,00	pl. II grønn	6,00	25,00	150	35	»	lilla	30,00	120,00		
111	øre	1,50	blå	20,00	80,00	151	40	»	lysblå	85,00	350,00		
112	»	2,00	karmin	35,00	160,00	152	40	»	mørkgrå	30,00	120,00		
113	»	5,00	fiolett	55,00	220,00	153	50	»	fiolettbrun	30,00	120,00		
1914 Jubileum						154	60	»	blå	30,00	120,00		
114	5	øre	grønn	15,00	60,00	Luftpost I							
115	10	»	karmin	25,00	100,00	155	45	øre	blå 1ste oppl.	450,00	1800,00		
116	20	»	mørkblå	120,00	500,00				2net oppl.	90,00	400,00		
1922 Provisorie på nr. 104						1927—28							
117	5	øre	25	øre lilla	5,00	20,00	156	20	øre	på 25	øre	35,00	140,00
1920—29 Posthorn						157	30	»	på 45	øre	200,00	800,00	
118	5	øre	rødlilla	8,00	30,00	158	30	»	på 45	øre Svalb.	30,00	120,00	
119	7	»	grønn	8,00	30,00	1928 Henrik Ibsen							
120	10	»	grønn	100,00	400,00	159	10	øre	grønn	120,00	500,00		
121	15	»	bronseblå	90,00	350,00	160	15	»	brun	50,00	200,00		
122	20	»	lysoliv	200,00	800,00	161	20	»	rød	60,00	250,00		
123	25	»	rød	100,00	400,00	162	30	»	blå	50,00	200,00		
124	30	»	blå	150,00	600,00	1929 Provisorier på portomerker.							
125	40	»	ultramarin	600,00	2500,00	163	1	øre	olivengrå	4,00	10,00		
1922—24 Løve I.						164	4	»	lilla	4,00	10,00		
126	10	øre	grønn	180,00	700,00	165	10	»	grønn	15,00	60,00		
127	20	»	fiolett	300,00	1200,00	166	15	»	brun	20,00	80,00		
128	25	»	rød	550,00	2400,00	167	20	»	fiolett	12,00	45,00		
129	45	»	blå	30,00	120,00	168	40	»	mattblå	20,00	80,00		
1925 Polmerker						169	50	»	fiolettbrun	90,00	350,00		
130	2	øre	brun	12,00	50,00	170	100	»	gul	30,00	120,00		
131	3	»	gul	25,00	100,00	171	200	»	fiolett	60,00	250,00		

Eldre tilbud gjelder fortsatt

Ny handlerkatalog kr. 30,00 inkl. porto.

TORE G. SOLHEIM

Box 2662 St. H., Oslo 1 — Butikk: Nordahl Bruns gt. 3, Telefon 20 30 83

VÅR STØRSTE SUKSESS SØKER SIN ETTERFØLGER!

Crafoords Island del II blir en vesentlig del i neste auksjon. Her viser vi den største rariteten av hans samling, skillingsbrevet med danske merker, stemplet med reykjavikstemplet «236».

Vår suksessartede oktoberauksjon ble et enda større fremskritt enn vi noensinne kunne forestille oss, med ny skandinavisk omsetningsrekord på hele Skr 9,25 millioner. Den beviste også at markedet nå har blitt utrolig sterkt, ikke minst på klassisk nordisk materiale. En forklaring på dette er Stockholmia 86. Mange av våre auksjonskjøpere skal nemlig stille ut på denne verdensutstillingen, og trenger å forbedre sine samlinger.

Men markedet som helhet, også internasjonalt, er på stadig veg mot en ny konjunkturtopp. Det råder nå i bransjen en mer intensiv aktivitet enn på mange år, og en sterk optimisme, som deles av både samlere og handlere. Det viste seg ikke minst på vår forrige auksjon.

Har De noe å selge så kontakt oss i dag!

Vår neste auksjon blir den absolutt siste kjøpesjansen for de som skal stille ut på Stockholmia 86. Den blir også av velkjent «Postiljonen-kvalitet» med en eksklusiv katalog, «toroms-auksjon», internasjonal annonsering og reklame m.m. Kort sagt så anstrenger vi oss for å markedsføre Deres materiale på beste måte. Og vi har de rette kjøperne!

Har De noe å selge på vår «før-Stockholmia-auksjon», så kontakt oss omgående for best mulig salgsmåte.

Forskudd kan gis og vi kjøper også kontant.

POSTILJONEN AB

Box 4118, S-203 12 Malmö, Tel 040-722 90, PG 63 70 11-8
Besöksadress: Södra Tullgatan 3

I Stockholm: Drottninggatan 114 A 5 tr. Besök endast efter överenskommelse per tel 08-32 70 70

I Danmark: Skandia-Postiljonen A/S, Trommesalen 7, DK-1614 Köpenhamn V, tel (01) 22 03 00

1985 Årsmappen

En nem og enkelt måde at samle færøerne på er at købe alle frimærkerne fra årets udgivelser samlet i en smuk årsmappe.

Pris for årsmappen er

Kr. **69,00**

Postverk Føroya
3800 Tórshavn
Føroya

VI ØNSKER ALLE VØRE GAMLE OG NYE KUNDER EN
GOD JUL OG ET GODT NYTÅR

Juletilbud

NORGE POSTFRISK 189-92 270,- 193-96 199,- 259 500,- 331-38 22,- 359-69 90,- 428-30 225,- 441-42 30,- 479-80 29,- 483-84 80,- 492-95 14,- Dette er kun et lille udpluk af vore mange tilbud. Rekvirer vor GRATIS salgskatalog.	FINLAND STEMPLET AFA NR 164-166 kun 190,- AFA NR 215-217 kun 160,-	FÆRØERNE KOMPLET AFA 1-118 STEMPLET: 469,- POSTFRISK: 549,-
ISLAND ZEPELIN POSTFRISK KUN: 695,-	ÅLAND ÅRSMAPPER 1984 49,- 1985 39,-	DANMARK STEMPLET AFA NR 81 POSTHUS KUN 390,-
GRØNLAND 1-7 pænt stemplet KUN: 110,- AMERIKAUTDGAVE AFA 8-16 stemplet pr. sæt 1150,-	NORGE ÅRSSET 1969 675,- 1970 575,- 1971 450,- 1973 200,- 1974 110,- 1975 115,- 1976 90,- 1977 90,- 1978 85,- 1979 85,- 1980 40,-	GAMMEL LUFTPOST AFA 144-46, 81, 82 AFA: 3070,- NU KUN 1350,-
ÅRSMAPPER GRØNLAND 1977 1 udgave 59,- 1977 1 type 2 40,- 1977 2 udgave 28,- 1978 28,- 1979 28,- 1980 22,- 1981 42,- 1982 25,- 1983 70,- 1984 40,- Komplet 375,-	NORSKE MINNEBLOKKE Nr. Pris 1 425,- 3 20,- 4 70,- 5 20,- 6 12,- 7 25,- 8 18,- 10 39,- 11 39,- 12 36,-	NORGE FDC TILBUD HK NR PRIS: 259 600,- 260 390,- 330 390,- 354, 356 450,- 485-489 99,- Vi tilsender Dem gerne vor GRATIS LISTE MED VORE GODE FDC TILBUD
		UNIVERSITET POSTFRISK HK NR 260 HK PRIS 420,- NU KUN 320,-
		KRONEMERKER HÅKON VII POSTFRISK HK NR 350-353 HK PRIS 589,- NU KUN 425,-
		LØVE POSTFRISK HK NR 354-358 HK PRIS 706,- NU 525,-

ALLE PRISER I NKR. FORUDBETALING TIL GIRO 1 99 89 96 OSLO + 15 KR. (PORTO)
ELLERS SENDES I POSTOPKRAV. ALLE VARER SÆLGES MED FULD RETURRET.

HAR DE FÅET VORT GRATIS
SALGSKATALOG
TILSENDES VED HENVENDELSE TIL
CN FRIMÆRKER

Boks 248, DK-4000 ROSKILDE

GLOBALIA — Deres direkte kontakt til det amerikanske marked. . .

**WE
WANT
YOUR
STAMPS
NOW!!**

Rekvirer venn-
ligst katalog med
våre særdeles for-
delaktige innleverings-
betingelser.

Det er ikke noen tilfeldighet at Uncle Sam figurerer i denne annonse — spesielt det siste ½ år har våre auksjoner vært preget av amerikanske oppkjøpere. Interessen går hovedsakelig på større samlinger og klassisk materiale i god kvalitet — vel å merke i prisklasse fra 5000,- kr og oppad. Det er naturligvis den høye \$ kurs, som står bak dette oppsving. Den amerikanske interesse går primært på vår SUPER ENGROS AUKSJON.

Har De en meget stor samling, De vil selge, avlegger vi Dem gjerne et uforbindende besøk.

Globalia international Frimærkeauktion Aps

KØBENHAVNS FRIMÆRKEAUKTION

BOGENSEVEJ 28 - DK-5270 ODENSE N, DENMARK

TELF. 09545 91 82 34 3

NUMMER 10
DESEMBER 1985
44. ÅRGANG

norsk filatelistisk tidsskrift

ANSVARLIG REDAKTØR: ERLING SJONG

nft

NÅR og HVOR har klubbene møter

Vi fortsetter med spalten «Når og hvor har klubbene møter» i håp om at besøkende utenfra er velkomne når de tilfeldigvis er på besøk på stedet eller i byen på møtedagene. Men vi savner fortsatt opplysninger fra mange (de fleste?) klubber, så vi kommer her og nå med en bønn om at de lar høre fra seg. Og husk: Nå er det møteprogrammet for våren 1986 det gjelder!

HAMAR FILATELISTKLUBB har møter i

Torhamer kirke, hver gang kl. 19.00. Møteprogrammet våren 1986 er som følger:

9/1: Byttemøte, 23/1: Årsmøte
6/2: Invitert foredragsholder
20/2: Film/lysbilder. Innlevering til vårauksjonen.
6/3: Byttemøte, 20/3: Vårauks-

sjon, 3/4: Byttemøte
17/4: «Egen samling» ved en av medlemmene.

24/4: Byttemøte. Innlevering til Miniauksjon.
15/5: Miniauksjon

Juniorene har møte i 2. etasje i Midtbyen skole kl. 17.30 på mandager. Møteprogram: 6/1, 20/1, 3/2, 10/2, 24/2, 3/3, 17/3, 7/4, 21/4, 5/5 og 12/5.

TILBUD

50 % RABATT
på NORGE

Billige småsamlinger og
lots hele verden.

GRATIS PRISLISTE

DEN NORSKE FRIMERKEFORRETNINGEN A/S

Postboks 33, 3408 TRANBY

21. feb. 1952

hver annen onsdag i Harstad Postkontors lunsjrom. Gjester er hjertelig velkomne.

HÅLOGALAND FILATELISTKLUBB i Harstad har

foreløpig dette møteprogrammet for første del av våren 1986: 8/1, 22/1, 5/2 og 19/2. Klubben har møter

NORDENFJELDSKE FILATELISTFORENING har våren 1986 disse møtene:

16/1: Byttemøte

30/1: Filateli fra papirkurven v/Ian Reed

13/2: Byttemøte

27/2: Norge 1855—1875, en samling under oppbygging v/Arne Rønning

13/3: Årsmøte

10/4: Litt om naturvitenskap på frimerker v/Anders Johnsson

24/4: Storaüksjon

I tillegg vil det bli arrangert møter 15/5 og 29/5.

Møtene starter kl. 20.00 og holdes i 3. etasje i Norrønegården, Thomas Angells gt. 20, 7000 Trondheim.

TROMS FILATELISTKLUBB i Tromsø har

sine møter på kafeen «Kronestua» i fjerde etasje i KV-bygget. Møtene holdes annenhver torsdag fra kl. 19.00. Klubbens ledelse understreker at man tar vel

imot gjester som ser innom!

Møteprogrammet for våren: 9/1, 23/1, 6/2, 20/2, 6/3 (årsmøte) og 20/3. Detaljert program kommer senere.

4 SKILLING BLÅ i Drammen har sine møter i NSBs velferdshus, Drammen stasjon. Møtene starter kl. 18.00.

Møteprogrammet for våren: 6/1, 20/1, 13/2, 17/2, 3/3, 17/3, 14/4, 28/4, 12/5, 26/5 og muligens også 10/6. Det er planlagt en auksjon den 19/4.

**under
lupen**

Redaktørens egen spalte

Forandringer for et bedre NFT!

Ved et årsskifte er det ofte nødvendig å sette opp status, å vurdere hva man har gjort, hva man ikke har gjort — og se nærmere på hvilke muligheter og ressurser man har fremover.

Her i Norsk Filatelistisk Tidsskrift er vi i det minste nødt til å se både bakover og fremover.

Vi kan i året som er gått glede oss over å ha hatt enda flere sider å rutte med enn året før. Vi har kunnet bruke enda flere farvesider — og tilgangen på viktig filatelistisk stoff har vært god. Det er all grunn til å takke de mange medarbeidere som har ofret tid og krefter på tidsskriftet, til beste for leserne og norsk filateli.

Nå er naturligvis ikke alt såre vel. Vi har hatt en diskusjon om stoff-valg og stoff-lengde, både på Landsmøtet i Bergen og her i tidsskriftets spalter. Så også i dette nummer. Og la det være klart: Også NFTs redaktør føler sterkt for kortere artikler (men flere...), mer stoff for den alminnelige frimerkesamler — slik at alle vil kunne finne noe av interesse. Samtidig må en ikke glemme den forpliktelse NFT har som organ for Norsk Filatelistforbund: Vi må bringe stoff om nyoppdagelser, om klassisk filateli i ordets beste mening — og spesialstoff for den engere krets, men som så utvilsomt har varig verdi for norsk filateli.

Her er det ikke et spørsmål om og enten/eller, men et både/og.

Vi kommer fra neste år av til å foreta endel omlegging av tidsskriftet. Dette for bl.a. å følge opp endel av de forslag som er fremkommet. For det første vil vi som en prøveordning gå over til et noe simplere papir, — dvs. det blir tynnere og noe mattere. Vi har nå lenge brukt såkalt 100 grams papir, som stort sett gir et glimrende trykk-resultat. Nå går vi over til 80 grams papir, som kanskje ikke gir fullt så godt trykk. Men vi sparer en god del penger på denne overgangen, — både

hva papirets innkjøpspris angår og i porto ved utsendelsen. Tidsskriftet får nemlig utregnet porto etter vekt, ikke pr. stk.

Det man nå sparer ved denne operasjonen, vil vi «pøye tilbake» for å gjøre tidsskriftet bedre på andre måter. Bl.a. vil det nå bli muligheter for firefarvetrykk på endel sider fast i hvert nummer, — inklusive første og siste omslagsside. Annonsen på førstesiden forsvinner, — istedet vil man kunne ha et firefarve-bilde med relasjon til en av artiklene inne i bladet.

Også andre forandringer er på tale, men det er for tidlig å si noe bestemt om dette ennå. Bl.a. vil det bli forsøkt gjennomført at spalten «Oss små-samlere imellom», som i det siste bare har forekommet sporadisk, igjen skal komme inn i fastere former — og da i regi av Norsk Filatelistforbunds Ungdom.

Dette nummer av NFT vil inneholde flere artikler i tilknytning til norsk luftpost, i et forsøk på igjen å lage et slags «tema-nummer». Slike tema-numre vil vi forsøke flere av fremover, i den utstrekning det er mulig å samle stoff fra flere bidragsyttere med tilnærmet samme stoff-område i ett og samme nummer. Tiden vil vise om dette lar seg realisere.

Ellers er vi fortsatt takknemlige for gode forslag, og går ut fra at det foreligger det samme ønsket både hos lesere og redaktør: Å gjøre NFT bedre og mer lesverdig!

E.S.

Gode ønsker!

Redaktøren og forretningsføreren av NFT vil med dette ønske alle lesere, bidragsyttere og annonsører en god jul og et riktig godt nyttår!

E.S.

Udvalg

MED STOR RABAT

Gode frimærkeudvalg tilsendes regelmæssigt med frimærker fra Deres samlerområder.

FRIMÆRKERENGEN

Søndersjøvej 20,
DK-3500 VÆRLØSE
DANMARK

Slania-blokk til Monaco-jubileum

I anledning 100-årsjubileet for det første frimerket i Monaco, ble det i forbindelse med en frimerkeutstilling i dagene 5.—8. desember 1985 — hvor deler av Prins Rainiers samling ble stilt ut — også utgitt en miniatyrblokk med fire merker.

Det er Czeslaw Slania som har gravert blokken.

Heder til Lindberg i Tsjekkoslovakia

George B. Lindberg, tidligere forbunds-«ordførande» i Sveriges Filatelistforbund og

en av FIPs nåværende visepresidenter, er nylig blitt utnevnt til æresmedlem av det tsjekkosllovakiske filatelistforbundet. Utnevnelsen skjedde i henhold til det lange og storartede arbeid Lindberg har nedlagt for internasjonal filateli og for

hans utrettelige initiativ innen verdensorga-

nft

Vi sakser

Nytt «Rek-seddel»-system i Japan

Den japanske postforvaltningen har innført et nytt kodesystem som også har fått virkning for rekommanderte sendinger. Til høyre for en stor R i rød farve finner man en rekke loddrette tynne og tykkere svarte linjer i forskjellig avstand som kan leses av maskinelt. Slike strek-systemer brukes på en stor del av de vanlige varer vi kjøper i butikk, og leses av i kassen av et dertil egnet leseapparat. Det dreier seg altså om styre-streker som automatisk registrerer pris, avgang, varebetegnelse osv. i en dertil programmert datamaskin. Tilsvarende er det med det japanske Rek-påtrykket. Under strekserien står det også endel tall og bokstaver, også i svart. De første tre eller fire tallene og de følgende en eller to bokstaver angir avsenderstedet. De siste tre tallene er registreringsnummeret. Dermed inneholder de japanske Rek-etikettene også i sin nye form alle de opplysningene i «klar-skrift» som selv de som ikke har automatisk avlesningsmaskiner kan tyde.

(Sammler Dienst)

nisasjonen Fédération Internationale de Philatélie (FIP). Som synlig tegn på verdigheten har Lindberg mottatt en æresmedalje og en æresnål foruten diplomer.

I et brev til Lindberg takker det tsjekkosllovakiske filatelistforbundet ham for godt samarbeid og vennskap gjennom mange år og uttrykker håp om at det positive gjensidige forhold vil vedvare — for derigjennom å bidra til fremtidig tilfredsstillende og fruktbart samarbeid til beste for filateli.

(FIP Flash Nr. 14)

Tanker ved et årsskifte

Ved forbundspresident Paul H. Jensen

Ved forbundets landsmøte i Bergen i år kom det frem signaler som tyder på litt sviktende oppslutning om filateliien. Totalantallet av klubbmedlemmer hadde for første gang på mange år gått noe tilbake, og det spørsmålet som da straks kommer er hva Norsk Filatelistforbund kan gjøre med dette.

Her kan det ikke gis noe enkelt svar, fordi det ikke er helt klart hva årsakene til nedgang i frimerkeinteressen kan være. Denne nedgangen er ikke bare registrert i Norge; tvert om har den vært alminnelig internasjonalt kjent i flere år. Noen mener at det skyldes tilbakeslaget i internasjonal økonomi, som også har preget Norge. Her i landet merker man iallfall nå på høstparten en stigende interesse på auk-sjonene og en prisoppgang på bedre objekter, som er lovende sett fra markedets side. Andre mener at det er overfloden av nye utgaver som etterhvert dreper interessen for å følge med hos den vanlige samler. Nye frimerke-land dukker opp; vi ser en bevisst utnyttelse av motivinteressen fra områder som knapt har annen postal virksomhet enn å gi ut frimerker — og vi ser hvordan kommersielle interesser forsøker å utnytte spekulasjonsinstinktet hos mennesker som ikke vet bedre.

Frimerkesalget synkende

Samtidig ser vi hvorledes frimerket mer og mer forsvinner ut av vår hverdag. Mer og mer av den daglige post blir stemplet med frankeringsmaskin, sendt med «porto betalt»-påtrykk, eller som ren massebetalt post. Av Postverkets årsberetning fremgår det at frimerkenes andel av det såkalte «frimerkesalget» er synkende for hvert år som går. Dette reduserer mulighetene for «samleren på grunnplanet» til å få kontakt med frimerkene som et spontant samleobjekt. Når det er dette grunnplan som vi med tiden skal rekruttere våre medlemmer fra, som svikter, så viser det at det kanskje er her kreftene bør settes inn.

Arbeidet med rekrutteringen av nye samlere skal jo foregå på klubbnivå. Det forbundet også må gjøre er å hjelpe klubbene med de

problemene de kan ha, og legge forholdene til rette for at klubbene kan drive effektiv rekrutteringsvirksomhet. Men heller ikke rekruttering er nok. De nye samlerne må kunne føle seg hjemme i klubbmiljøene; få impulser og opplæring; deres appetitt på frimerkesamling må styrkes. Også innen klubbmiljøene i filatelistklubbene har man en tillistsmannskrise som i så mange andre typer foreninger. I klubbene henger det ofte på noen få ildsjeler. Deres innsats er avgjørende for om klubben skal gå fremover eller tilbake.

Flere ting på gang

Det er jo grenser for hva en håndfull mennesker i et forbundsstyre kan gjøre for å støtte klubbene. Men en del ting er på gang. For det første har styret laget et opplæringsutvalg, som jobber med bl.a. et opplegg for skolene. Dette er å styrke grunnplanet. Men det er ikke bare ungdommen som må være målgruppe. En langt større målgruppe er voksne samlere i alle aldre, som kan finne en meningsfylt hobby i frimerkesamling, men som også trenger opplæring og støtte. Det er meningen at dette opplæringsprosjektet også skal passe for det arbeidet som klubbene kan gjøre for sine nye medlemmer, og at klubbene skal kunne bruke det til rekruttering.

Forbundet har også nedsatt et PR-utvalg som skal samarbeide med Postverket om på bredest mulig bakgrunn å styrke den alminnelige interesse for å samle på frimerker. Her skal vi også kunne vente resultater om ikke så lenge. Og for å støtte klubbene har forbundsstyret vedtatt at hver av forbundsklubbene skal få besøk av ett av styrets medlemmer minst én gang i hver sesong. Ikke for å lære klubbene hvordan de skal jobbe, for det vet de best selv, men for å formidle kontakter og impulser mellom klubbene.

Utstillingsvirksomheten er også et godt propagandamiddel. Den skal styrkes, og styret vil også forsøke å oppmuntre til at nye typer samlinger kan vises. En frimerkeutstilling skal ikke skremme bort den vanlige samler, men gi inspirasjon og impulser.

Internasjonalt

Noe som er særlig viktig er at man ikke ensidig oppmuntrer til å samle norske frimerker. Noe av det som er selve grunnleden i vår hobby, er det internasjonale utsynet. Det er gledelig å se at flere og flere igjen begynner å samle andre og fremmede land, og som lager seg gode samlinger for en rimelig penge. Generalsamlerens tid er nok forbi, men det skal ikke være et hinder for å samle områder spredt over hele verden.

En hver hobby skal være en glede for den som driver med den. Det er morsomt å samle frimerker. Det er morsomt å lære nye land å kjenne. Det er ikke noe galt i å samle «glansbilder» hvis man har glede av det — man skal bare ikke legge store penger i det. For frimerkesamling er en hobby som man kan drive med i mange år — og i motsetning til mange andre interesser — også få pengene igjen når man slutter — vel å merke om man samler på en fornuftig måte.

Om det nyttårsønsket vi har i forbundsstyret er at det skal legges mer vekt på gleden og hyggen ved å samle frimerker. Gravalvoret bør gjemmes til spesielle anledninger. Frimerkesamlingen er en god og rofestet hobby i Norge. Hjelp den å få enda bedre røtter, og hjelp den å vokse med glede!
Godt nytt år!

Grønland Mindeark nr. 12

Revisionsfirmaet Christiansen & Engelbrechtsen, København, statsautoriserede revisorer, har udtrukket følgende numre:

Grønland Mindeark nr. 12.

1. præmie: 2308. 2. præmie: 3141.
3. præmie: 4184.

4.-25. præmie:

1146	2611	2389	1881	9266
8185	9394	2364	8152	6605
5087	10830	9373	7675	2799
619	366	3579	7183	6344
10731	1004			

Mindeark nr. 12 med udtrukne numre bedes indsendt anbefalet til:

Foreningen Grønlandske Børn
St. Kongensgade 46, 1. sal
1264 København K.

hvorefter gevinsten vil blive tilsendt vinderen og arket returneret.

Fristen for udlevering af gevinster udløber den 30. december 1985.

Tak for tilslutningen.

Foreningen Grønlandske Børn

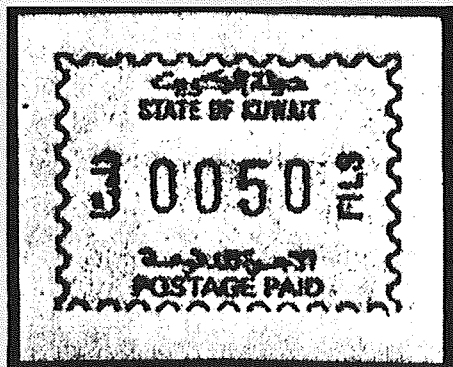
nft

Vi sakser

Frankerings-etiketter en kort tid fra Kuwait

Kuwait har prøvd en FRAMA-automat for frankeringsetiketter i ca. et år, men har nå gitt opp prosjektet. Det har vært uhyre vanskelig å få opplysninger om forsøket som har pågått, og det skal heller ikke finnes særlig mange postforsendelser hvor disse etikettene er blitt brukt. Noen offisiell første-dag er heller ikke annonsert, så man vet faktisk ikke når automaten egentlig ble forsøkt første gang. Offisielt kom automaten på prøve fra 17.11. 1984, men det eksisterer visstnok ikke hverken prøver eller brev fra denne dagen. Ifølge myndighetene på Kuwait, opphørte prøven den 7.10. 1985. Det lyktes en representant fra et sveitsisk frimerkefirma å lage noen få brev med slike frankerings-etiketter, men ellers finnes de knapt i handelen. Etikettene ble til å begynne med laget i en rødbrun farvetone, — senere i oransjebrun farve.

(Sammlerdiensst)

Frimerketyver tatt

To menn som hadde tatt seg inn i villaen til frimerke-auksjonarius Lauritz Weibull i Malmö ble tatt kort tid etter. Blant det stjålne var også innleverte auksjons-objekter. Weibull kom over den ene av tyvene i huset, men ble slått ned før tyven hoppet ut av vinduet. Den ene av tyvene hadde god greie på frimerker, og det var bare det beste materialet som ble stjålet. (Svensk Filatelistisk Tidskrift)

TYFEX 85 et vellykket og godt besøkt ungdoms-arrangement

— La gleden være deres rettesnor, sa forbundspresident Paul H. Jensen

Den første store nasjonale frimerkeutstilling for ungdom her i landet, TYFEX 85, fant sted i Trondheim i regi av Trondhjems Yngre Filatelistklubb i tiden 14.—17. november. Det ble i alle deler et vellykket arrangement, med fine ungdoms-samlinger og et meget bra publikums-besøk. Ja, det var til sine tider så trangt mellom rammene at man nærmest måtte gå i kø og følge med «strømmen» rundt for ikke å bli tråkket ned. Særlig var det de to siste dagene, lørdag og søndag, at besøket var enormt. Søndag var det kommet over 200 allerede da den første halvtimen var passert...

Det var presidenten i Norsk Filatelistforbund, Paul H. Jensen, som foretok den offisielle åpningen av TYFEX 85 i Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum.

— De unge er fremtiden i vår hobby. Men det er ikke ofte det arrangeres en nasjonal frimerkeutstilling for ungdom her i landet. Det

burde vært flere, sa Paul H. Jensen bl.a.

Det var formannen i hovedkomiteen for utstillingen, Arne Rønning — selv «ju-

nior» inntil for ganske nylig — som ønsket gjester og innbudte velkommen. — Spesielt vil jeg til dette arrangementet ønske presidenten i vårt «moder-forbund», Norsk Filatelistforbund, velkommen, men også representantene for det norske postverket med postsjef Ivar Hundvin i spissen, det grønlandsk postverk, handlere, representanter for Norsk Filatelistforbunds Ungdom og representanter for Kunstindustrimuseet, velkommen. Sist, men ikke minst, vil jeg nevne Arne E. Holm, som i tillegg til å ha tegnet en rekke av de norske frimerkene også har tegnet denne utstillingens brevhus-stem-

Juryen kom straks i arbeid etter åpningen av TYFEX 85. Her ser vi juryens formann Tore Gjelsvik omgitt av (t.v.) jury-elev Kjell-Arne Ellefsen og Gunnar M. Loshamn.

President i Norsk Filatelistforbund Paul H. Jensen og fru Gundvor i ivrig samtale med primus motor på TYFEX-utstillingen, Arne Rønning, til høyre.

pel, og ønske ham hjertelig velkommen. Jeg ønsker også juryen lykke til med arbeidet og håper de vil gjøre sin innsats under mottoet: Måtte den beste vinne...

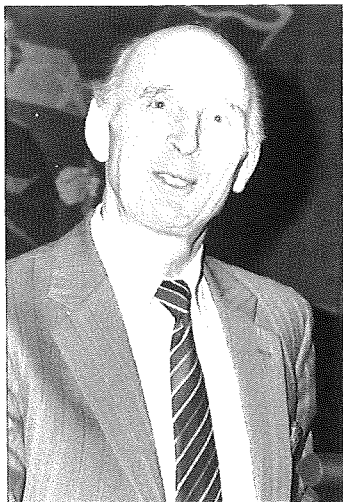
Stimulans for andre ungdommer

Arne Rønning berømmet videre samarbeidet med Postverket og med Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum. — Utstillingen TYFEX 85 er den største utstillingen i sitt slag hittil i Norge. Vi får håpe den danner forbilde for andre. Trondhjems Yngre Filatelistklubb har tre ganger tidligere arrangert utstillinger, men dette er det største løftet hittil. Arbeidet har pågått i over to år. Jeg håper utstillingen vil stimulere ungdoms-filatelen og bli en god propaganda for vår felles interesse frimerkene, sa Rønning bl.a.

Postsjef Ivar Hundvin hilste på vegne av Postverket.

Chr. Aug. Buchholdt med sin fru Åse etter at han var blitt utnevnt til æresmedlem av Trondhjems Yngre Filatelistklubb.

Postsjef Ivar Hundvin var imponert over de unge samleres organisasjonstalent.

Han hevdet bl.a. at det var en stor ære å få være med på dette arrangementet, selv om han følte seg en smule handikappet i denne forsamling så lenge han selv ikke samlet frimerker. — Men jeg er slått av den entusiasme og innsikt dere som samler frimerker har, og jeg er imponert over det organisasjonstalent dere unge som står bak denne utstillingen har vist, sa Hundvin bl.a. Til slutt kunne han fortelle at Postverket har gitt en spesiell hederspris til utstillingen.

Direktør Jan-Lauritz Opstad i Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum sa i sin hilsen at det nå var blitt en tradisjon at museet åpnet sine dører for frimerkeutstillinger. — Vi ser på frimerker som bruksting, men også som grafisk design — som jo er et av våre arbeidsområder her ved museet, sa Opstad.

«Gutten er mannens far»

Presidenten i Norsk Filatelistforbund, Paul H. Jensen, sa innledningsvis at dette var en av de gangene det virkelig var en fornøyelse og

glede å kunne stå som representant for Forbundet. En nasjonal frimerkeutstilling for ungdom hadde han ikke opplevd før, sa han. — Selve ordet «filateli» er av gresk opprinnelse, sa Jensen. — Den gang jeg i skolen smugleste gresk under pultelokket, kom jeg over utsagnet «Gutten er mannens far». Det kan vel være litt kjønnsdiskriminerende å si slikt i våre dager, men vi får heller la være å ta hensyn til grammatikken og semantikken og la sitatet stå for seg selv. For det er jo så uendelig riktig. Nettopp i oppveksten legger vi grunnen for de tanker og de idéer som skal bære oss gjennom vårt «voksne» liv. Og gjennom den oppdragelse vi får i ungdommen, dét vi får lære av de gamle og de vise — det har vi med som ballast gjennom livet, for å bære erfaringene og livskunsten videre til kommende slekter. Det jeg vil frem til er at selv om ungdommen i dag er satt på en pidestall — og vi faktisk feirer ungdommens år i år — så er det likevel nødvendig å erkjenne at ungdomstiden er en opplæringsstid, der de eldre skal lære opp de unge i sine kunster og sine erfaringer.

— Dette høres vel kanskje gresk ut for de fleste, og det er det vel også i prinsippet.

Godt ungdomsmiljø i Trondheim

— De steder her i landet hvor vi har en velutviklet ungdoms-filateli, er ikke mange, Trondheim er et av dem. Her har det i mange år vært vedlikeholdt et glimrende ungdomsmiljø av de eldre filatelister, og det er noe som har gjort det mulig å avholde en slik utstilling som den vi ser i dag, sa Jensen.

— Selv ble jeg fanget av

frimerke-hobbyen da jeg var 12 år gammel, sa han videre. — Det var en frimerkeutstilling i Oslo, og jeg kom etterpå på et møte i junioravdelingen i Oslo Filatelistklubb. Det var i januar 1943. Siden den gang har jeg vært seriøs samler. Og hvorfor? Jo, fordi det var eldre og erfarne voksne samlere som tok seg av oss unge og lærte oss hva vi skulle gjøre og hva vi ikke skulle gjøre. Som alle unge i alle tider trodde vi dengang at vi visste alt etter tre uker. Men det gjorde vi jo ikke, og det fikk vi høre. Vi fikk plukket ut våre unoter og lært ting som kanskje i dag kan virke alderdommelig, men vi ble innviet i filatelien på en måte som gjorde mange av oss til varige disipler.

— Og dere unge som stiller ut her i Trondheim, dere blir også engang gamle og vise. Det jeg gjerne vil be dere om er at dere selv lar deres kunnskaper gå videre — ikke bare i deres egne samlinger, men direkte til dem som er unge og uvitende og som trenger å lære.

Samler-gleden

— Det jeg først og fremst vil be dere om ved en slik anledning, er at dere lærer fra dere gleden ved å samle frimerker, gleden ved å se på en liten papirlapp og kunne se at den ble laget f.eks. i Kolumbia i 1904, gleden ved å kunne identifisere og klassifisere og sette et objekt inn i en referanseramme som passer til det andre dere har lært om byen og verden. Jeg skal ikke trette dere med frimerkenes oppdragende og opplærende virkning. Det er alt sammen en bivirkning av selve gleden ved å samle.

— Når jeg nå er bedt om å åpne denne utstillingen offisielt, vil jeg si til dere alle at

dere skal gå til den med glede i sinnet, og se på den iver og virkelyst som er nedlagt i de samlinger som dere ser utstilt, — gleden over å kunne vise frem noe som er ens eget arbeid, sa Paul H. Jensen, før han erklærte den nasjonale frimerkeutstillingen TYFEX 85 for åpnet.

Helsak og seminar

TYFEX 85 besto av nærmere 150 rammer. Det var seks handlere og representanter for det norske og det grønlandske postvesen med. I tillegg hadde Trondhjems Yngre Filatelistklubb (TYF) sin egen informasjonsstand, hvor man bl.a. solgte en privat helsak laget spesielt for utstillingen. Der var det påtrykt et av frimerkene med julemotiv som kom ut på utstillingens åpningsdag. I forbindelse med utstillingen hadde Engers Frimerker en offentlig frimerkeauksjon. Det var også arrangert et åpent møte hvor Eivind Evensen kåserte om motivsamling, og Norsk Filatelistforbunds Ungdom (NFU) hadde et eget seminar i tilknytning til utstillingen. Juryen besto av Tore Gjelsvik, formann, Per M. Kindem, Helge Kringtrø og Gunnar M. Loshamn — foruten de to juryelevene Jan Christian Dreyer og Kjell-Arne Ellefsen.

Festfilateli

Det ble også tid for «fest-filateli», med en stor utstillingsfest med premieutdeling. Her ble Chr. Aug. Buch-

holdt, som i de senere år mer eller mindre har vært som en slags «far» for TYF, utnevnt til æresmedlem av klubben. Vi gratulerer!

I sin beretning gir juryen honnør til TYF for å ha tatt initiativ til en nasjonal ungdomsutstilling. — Slike utstillinger hører til sjeldenhetene, og gjennom arrangementet av TYFEX 85 har Trondhjems Yngre Filatelistklubb bevist at dagens ungdommer kan og vil, heter det i beretningen.

Juryen sier også at de utstilte samlingene har dekket alle aldersgrupper i ungdomsklassen, samt en rekke forskjellige områder innenfor filatelen. Tilsammen har de vært en god propaganda for frimerkesamling som hobby. De har også gitt et godt bilde av hvor norsk ungdomsfilateli står for tiden. Samlingene utenfor konkurranse har bidratt til å gjøre TYFEX 85 mer allsidig.

Juryen gir også honnør for utstillingskatalogen, som er vel gjennomarbeidet og også inneholder en rekke interessante filatelistiske artikler.

Juryen delte ut tre sølvmedaljer, 13 forsølvde bronsemedaljer, elleve bronsemedaljer og tre diplomer. Juryen hadde også 14 fine ærespriser til disposisjon.

Resultater:

SØLVMEDALJE

Erik Gulbrandsen, Vågsbygd: «Canada» (Nordenfjeldske Filatelistforenings ærespris)

Roy Myklebust, Farsund: «Færøyske poststempler» (Norsk Filatelistforbunds ærespris, Trondhjems Yngre Filatelistklubbs vandrepokal)
Per Øyvind Kindem, Halden: «Norge i min tid» (Det norske Postverks ærespris)

FORSØLVET

BRONSEMEDALJE

Øyvind Johan Andersen, Trondheim: «Ski og skøyter» (Wennergren — Cappelen A/S ærespris)

Alf Henning Bekkevik, Farsund: «Norge fra 1972» (Lyngs Bokhandel A/S, ærespris)

Roy Myklebust, Farsund: «Færøylene før og etter 1975» Kjetil Rune Thorsen, Porsgrunn: «Tsjekkoslovakia 30 år med frimerker» (Kristiansands Filatelistklubbs ærespris)

M. Brinch Gabrielsen, Oslo: «Norwegian postmarks» (CETAs ærespris)

Håkon Magne Gjelsvik, Trondheim: «Norge 1855—1980» (Briefmarkenfreunde Düsseldorf E.V.s ærespris)

J. Magnus Gulbrandsen, Vågsbygd: «Australia» (Nidaros Frimerkers ærespris)
Odd Arild Olsen, Gjøvik: «Færøylene før og etter 1975»

Tom Tønnesen, Vanse: «Offentlig sak»

Trond Ødegård, Molde: «Provisorier 1922—1952» (Telemark Kunst og Hobbys ærespris)

Rune Heggdal, Molde: «Posthornmerkene 1922—1952»

Christiania/Kristiania/Oslo - stempler søkes!

KJØP - BYTTE - SALG. ALT AV INTERESSE.

Brev - kort - helsaker - brevklipp - enkeltmerker, med all slags former for avstemplinger.

Skriv til: **PETTER SØRSDAHL**, Skjelderupsgate 17, 0559 OSLO 5, Tlf. (02) 38 28 48.

(Trondheim Frimerkesenters ærespris)

Eivind Lund, Oslo: «Ecuador» (Engers Frimerkers ærespris)

Trondhjems Yngre Filatelistklubb: «TYFUS årgang 1984» (Norsk Filatelistforbunds Ungdoms ærespris)

BRONSEMEDALJE

Håvard Stø, Hidrasund: «Fra flåter til båter»

Bjørn Harstad, Trondheim: «The Kingdom of Man»

Svein Børge Hellemark, Moi: «Ski»

Roy Myklebust, Farsund: «Norge i min tid»

Stein Andersen, Flekkefjord: «Poststeder i Flekkefjordsregionen»

Kristian Aune, Eidsvåg: «Norge 1909 til våre dager»

Kristiansand Filatelistklubbs junioravdeling: «Bevar vår natur»

Jan Eirik Olsen, Farsund: «Færøyene — før og etter 1975»

Odd Arild Olsen, Farsund: «Danmark 1967 til 1983»

Bjørn Halvor Pedersen, Tromsdalen: «Fra vikinger til Statfjord A»

Jurymedlem Helge Kringtrø overleverte forsølt bronsemedalje og ærespris — en stor globus — til unge Øyvind Johan Andersen for hans samling «Ski og skøyter».

Pål Meier, Fantoft: «Færøyene»

DIPLOM

Tormod Rønning, Trond-

heim: «Norsk skipsfart»

Kjell Runar Jenssen, Trondheim: «Olympiske leker»

Åge Marstad, Hidrasund: «Broer»

nft

Litteratur

Roald Stangenes: Norske automatmerker

Katalog med kommentarer.

Boken er kalt en katalog med kommentarer, men da kommentarene opptar hele 54 av bokens totalt 92 sider, må den vel heller betegnes som en håndbok over norske automatmerker.

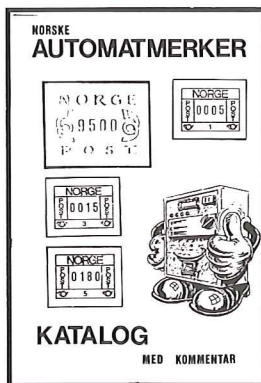
Det er utvilsomt lagt ned meget arbeid i denne håndbokdelen, og den vil sikkert være til stor hjelp for samlere av norske automatmerker.

Forfatteren sier selv om prisnivået i katalogdelen at dette er lagt noe lavere enn i tilsvarende tyske kataloger.

Det har i den senere tid vært skrevet en del

om mistanker om forfalskning eller etterstempling av FDC på automatmerker fra

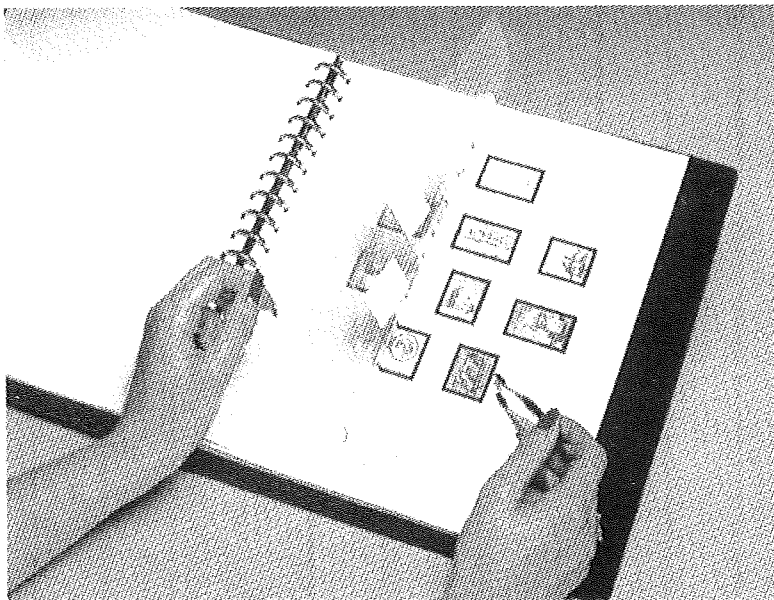
Tromsø 2/12 -78, sist av Kr. Wilhelmsen i NFT nr. 8/85. Disse opplysningene er dessverre ikke kommet med i denne katalogen, og prisen på en slik FDC er derfor her satt til kr. 1400,-, en pris som sikkert kommer til å falle hvis det kan bevises at nevnte mistanker er berettiget.

En tilsvarende FDC stemplet i Trondheim er satt til kr. 800,-, som må sies å være lavt i forhold til en «ekte» FDC fra Tromsø.

R. Strøm

Juletilbud PÅ LINDNER*T

FORTRYKKSALBUM NORGE 1855—1984
komplett, vanlig pris kr. 668,-. **NÅ KUN KR. 620,-!**

NORGE 1972—1984, før kr. 358,- **NÅ KR. 300,-!**

OBS! TILBUDET GJELDER KUN I DESEMBER!

ELLERS HAR VI LINDNER-ALBUM FRA ALLE
NORDISKE LAND - OG SKAFFER FRA DE
ANDRE LAND

PRISEKSEMPLER:

SVERIGE komplett	1855—1984 — kr. 1248,-
FINLAND komplett	1856—1984 — kr. 688,-
DANMARK komplett	1851—1984 — kr. 410,-
FÆRØYENE komplett	1975—1984 — kr. 168,-
GRØNLAND komplett	1905—1984 — kr. 188,-

Dette er priser på album som hentes i butikken.
Postbestillinger: pluss porto/postoppkrav hvis ikke
annet avtales.

ÅPNINGSTIDER I BUTIKKEN:

Mandag—fredag kl. 10—17.

Torsdag — til kl. 18.

Lørdag — kl. 09—15.

Parkeringsmuligheter.

Postveier under krigen (Del XII):

Amerikanske bombefly som postfly til Skottland

Av Svein Andreassen

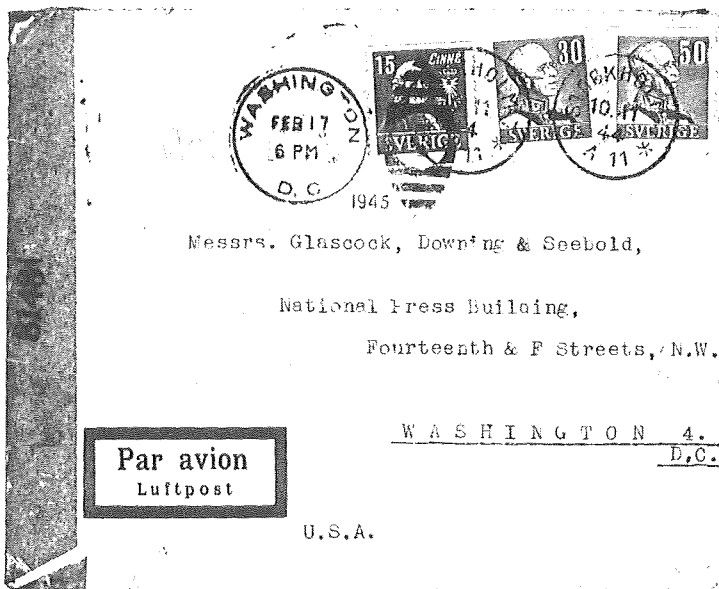
Sommeren og høsten 1944 ble det innledet en ny epoke i flyforbindelsene mellom Skottland og Sverige. Trafikken ble trappet kraftig opp. Allerede i slutten av mars iverksatte amerikanerne en egen luftbro — den såkalte Balder- eller Sonnie-operasjonen — som under oberst Bernt Balchens ledelse fraktet 2000 nordmenn over til Skottland. Også antallet norske og britiske flygninger økte.

I tillegg satte svenskene senhøstes inn et par store ombygde B 17-fly eller «flygende festninger» som de også ble kalt. Som følge av den økte flytrafikken økte også postmengden. Mens svenskeposten i 1942 utgjorde 3884 kg, ble den i 1944 økt til 12168 kg. Denne artikkelen vil omhandle planen om å omgjøre nødlandede bombefly til svenske post- og passasjerfly i krigens siste fase.

Allerede i februar 1943 var det blitt dannet et nytt svensk flyselskap med navnet Svensk Interkontinental Lufttrafikk Aktiebolag (SILA). Tidligere administrerende direktør i det stat-

lige AB Aerotransport (ABA), Per A. Norlin, ble selskapets første direktør. Bakgrunnen for opprettelsen av selskapet var en henvendelse fra statsminister Per Albin Hansson til Marcus Wallenberg om å organisere et nytt, privatfinansiert svensk flyselskap. Den direkte årsak til statsministerens initiativ var et forslag fra ABA høsten 1942 om å åpne en flyrute mellom Sverige og USA. Da det allerede forelå planer om en rute mellom Stockholm

og Moskva, ønsket man å kunne presentere en regelmessig, svensk flyforbindelse mellom Moskva og USA. Hensynet til svensk nøytralitet gjorde det stats-eide ABA lite egnet til å innlede forhandlinger med de allierte om oppnåelse av de nødvendige landingstillatelser. Det fremsto som en atskillig bedre løsning å danne et nytt og frittstående selskap hvor den svenske stat ikke var med. Det lyktes ikke å få i gang en sivil svensk

Brev stemplet Stockholm 10. november 1944 og ankommet Washington mer enn tre måneder senere. Brevet har trolig blitt fraktet fra Stockholm til Prestwick (Skottland) med et av svenskenes ombygde «flyvende festninger» (B-17) og har ligget i noen tid i påvente av transport over Atlanteren. Brevet er kun sensurert av amerikanske myndigheter.

Brev stemplet Stockholm 25. juni 1945 og transportert med første ordinære rutefly fra Europa til USA etter krigen — med et av svenskenes ombygde «flyvende festninger» (B-17).

flyrute til USA mens krigen raste, til tross for at Norlin talte denne sak hos fremtredende personer som USAs visepresident Henry Wallace, flyvåpenets sjef general Arnold, Adolf Berle som var viseutenriksminister, flyvåpenminister Robert Lovett og Andrej Gromyko ved Sov-

jetunionens ambassade i Washington. Amerikanske myndigheter mente at de fly Norlin ba om, trengtes enda bedre andre steder. Derimot lyktes det Norlin på slutten av 1943 å få amerikansk tilsagn om kjøp av ti DC 4-fly etter krigens avslutning. Kontrakten var på 20 millio-

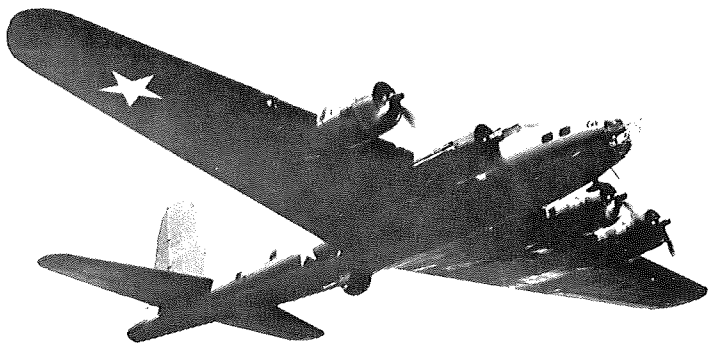
ner svenske kroner, og vakte ikke ubetydelig oppmerksomhet.

Kontrakten var den første som Douglas-fabrikkene inngikk med noe selskap om levering av den flytypen som senere skulle bli kjent som «Skymaster», og som var en videreutvikling og sivil utgave av den militære modellen C-54. I tillegg kom direktør Norlin til å spille en avgjørende rolle i forhandlingene om å overføre beslaglagte amerikanske bombefly i Sverige til sivil svensk lufttrafikk. To av disse flyene ble fra høsten 1944 satt inn som svenske passasjer- og postfly til Skottland.

I løpet av krigsårene landet i alt 343 bombefly i Sverige — hovedsakelig i Skåne, men også andre steder i Sør-Sverige. Mange krasjlandet og ble helt ødelagt, mens andre kom ned i forholdsvis hel stand. Flyene var for det meste av typen Boeing 17 eller «flyvende festninger», og var kommet

Det første regulære rutefly fra Europa landet på La Guardia-flyplassen i New York 26. juni 1945. Det var en av de syv ombygde amerikanske «flyvende festninger» som svenskene overtok i 1943/44.

B-17 eller «flyvende festninger» som de også ble kalt, ble totalt bygget i et antall av 12.731. Ikke noe annet fly under den annen verdenskrig viste en så stor tilpasningsevne og utholdenhet. B-17 var det amerikanske flyvåpens arbeidshest i Europa under krigen og utgjorde hovedtyngden i amerikanske strategiske bombetokter over Tyskland. I løpet av krigsårene ble nesten halvparten av flyene — ca. 5.000 — enten skutt ned eller forsvant på annen måte. I 1943/44 ble syv fly overlatt til svenskene, hvorav to ble satt inn på ruten Stockholm—Prestwick (Skottland).

inn over svensk område etter å ha gjennomført bombetokter over Tyskland eller Norge. Flymannskapene satt bl.a. internert ved Falun og i Mullsjø litt nord for Jönköping. I sin bok «Kom Nord med meg» beskriver Bernt Balchen et besøk han avla hos de internerte amerikanske flygerene i Mullsjø. Han skriver:

«De internerte blir behandlet som grever med aller beste forpleining og har ypperlige leveforhold med permisjon og tillatelse til å gå til byen hver annen uke. De fleste av dem er besetningen på bombemaskiner som har vært over Tyskland på tokt, men har måttet nødlande i Sverige fordi de ikke kunne klare å komme tilbake til England. Noen få har hoppet ut i fallskjerm over Norge, og de forteller oss noen hårreisende historier om hvordan de unnslapp. En flyvende festning som ble beskutt av tyskerne, kom i brann over Larvik, og flyveren ga besetningen ordre om å hoppe ut. Fallskjermen til

høyre kanonér var spjæret av en kule inni flyet, så han satte seg på navigatørens skuldre; sammen seilte de ned til bakken. Besetningen ble hjulpet av hjemmestyr-

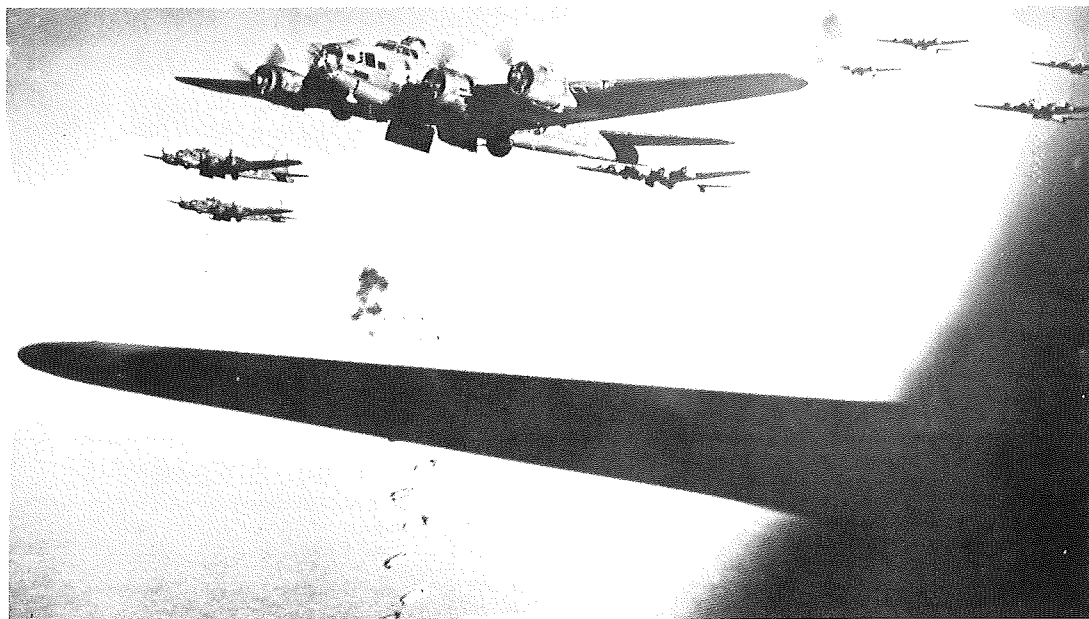
kene. I en uke satt de gjemt i et kirketårn mens Gestapo finkjemmet hele nabolaget uten å finne spor av dem.

Over hele Norge er hjemmestyrkene på utkikk for å hjelpe allierte flyvere som har måttet nødlande.»

Fra amerikansk og britisk side ble det gjort forsøk på å få satt de amerikanske flyene som ikke var ødelagt, inn på ruten mellom England og Sverige under amerikansk eller britisk flagg. Dette ble avvist på svensk side under henvisning til at Sverige var nøytralt og at beslaglagt materiell ikke kunne stilles til disposisjon for en krigførende part. Under et lengre opphold i USA reiste SILAs direktør Norlin spørsmålet om flyene kunne overlates til Sverige. Dette ble først avvist, men i en senere samtale med sjefen for det amerikanske luftvåpen, general «Hap» Arnold, ble svenskene tilbudt fly mot at

Per A. Norlin (t.v.) — direktør i det nyopprettede svenske flyselskapet SILA — undertegner kjøpekontrakt for ti DC-4 sivilfly 25. november 1943 i USA for levering etter krigen. Flykjøpet innebar at det senere SAS etter krigen kunne begynne sin virksomhet med de mest moderne transportfly i verden. Norlin forsøkte først å få anskaffet fly som kunne settes inn på en transatlantisk rute under krigen, men måtte gi opp. I stedet fikk han tilsagn om syv «flyvende festninger» (B-17) som hadde nødlandet i Sverige og som — etter ombygging — etterhvert ble satt inn på ruten Sverige—Skottland og fra juni 1945 på USA.

Under krigen nødlandet i alt 343 amerikanske bombefly av typen «flyvende festninger» (B-17) i Sverige, hovedsakelig etter bombetokter over Tyskland. Her ses en gruppe B-17-fly som slipper sin bombelast under et tokt over Tyskland.

et antall allierte flymannskaper ble sluppet fri. Norlin telegraferte til Marcus Wallenberg, og etter en tid hadde Wallenberg oppnådd den tilatelse fra den svenske regjering som gjorde det mulig å realisere hestehandelen. Resultatet ble frigivelse og repatriering av 60 amerikanske flymannskaper samtidig som syv flyvende festninger ble overlatt til svenskene til en symbolsk pris av én dollar pr. stykk. Formalitetene i forbindelse med overleveringen ble ordnet gjennom den amerikanske flyattachéen i Stockholm som var meget positiv til overføringen av flyene til Sverige. Som en erkjennelse til hans innsats, ble flytypen — i ombygd stand — kalt «Felix» etter hans fornavn.

Flyene var i utgangspunktet helt uegnet til sivil bruk og måtte gjennomgå omfattende ombygginger og modifikasjoner ved SAABs anlegg i Linköping. Hensikten var å ombygge dem slik at de også

kunne settes inn i transatlantisk trafikk når den tiden kom. Flyene som normalt tok seks tonn bomber, ble ombygd til transport- og passasjerfly som kunne ta 14 passasjerer. Det første ombygde flyet som ble ferdig, fikk den sivile betegnelsen SE-BAH «Sam»: Fly nr. 2 som ble levert noe senere, fikk betegnelsen SE-BAK «Jim». De to flyene ble fra høsten 1944 satt inn på ABAs rute på Skottland og gjenopptok dermed den svenske ruten som var blitt avbrutt ved opphøret av den såkalte leideflyvingen med flyet «Falken» i april 1944. De nye flyene gikk uten tysk leide og fulgte en rute som gikk nordover fra Stockholm, deretter vestover nord for Trondheim, og derfra sørover, over Shetlandsøyene og fram til Prestwick på den skotske vestkysten. Flyene holdt stor høyde (10.000 meter) og unnagikk tyske jagerfly. Det tidligere bakke maskingeværtårn ble brukt som utkikk-

post. Endestasjonen for de svenske flyene var fra 4. oktober 1944 — som nevnt — endret fra Dyce ved Aberdeen til Prestwick på den skotske vestkysten, og de svenske flyene brukte denne flyplassen til krigens slutt. I juni 1945 ble et av disse flyene det første regulære rutefly fra Europa som landet på La Guardia-flyplassen i New York.

Postforsendelsen til Storbritannia, USA og en lang rekke land ble — som tidligere — sendt med de svenske flyene. Som et interessant tillegg kan det opplyses at det i perioden oktober — desember 1944 også ble sendt post fra det nøytrale Sveits til Storbritannia og til det nøytrale Irland via Sverige. Posten ble først sendt med tog fra Basel til Berlin hvor den ble underlagt tysk sensur. Derfra ble posten sendt med fly til Stockholm (ABA/DDL/Deutsche Lufthansa) og derfra til Prestwick med ABAs ombygde bombefly.

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos HANDLERFORENINGENS medlemmer

Bengt Lilja Frimærksauktioner AB,
Boks 4220, S-203 13 Malmö, Sverige.
Tlf.: 095 46 40/13 71 05

Engers Frimerker,

Post: Boks 15, 2824 Redalen.
Tlf.: 061/81 555.

Tobakk og Frimerkecenteret,

Barthold Jønsson, Øvre Langgt. 49.
Post: Boks 471, 3101 Tønsberg. Tlf.: 033/16 663.

Den Norske Frimerkeforretningen AS,

Boks 33, 3408 Tranby, Tlf.: 03/85 02 37

Telemark Hobby & Kunst,

Prinsessegt. 14, Post: Boks 355, 3701 Skien,
Tlf.: 035/27 354.

Wennergren-Cappelen AS,

Nedre Vollgt. 9, Post: Boks 738 Sentrum, 0105 Oslo 1.
Tlf.: 02/42 86 10.

Ceta,

Tore Clason, Rådhusgt. 9, 3200 SANDEFJORD.
Tlf.: 034/62 630.

ST-Frimerker,

Kirkegt. 1, Post: Boks 389, 4301 SANDNES.
Tlf.: 04/62 33 32

Kjell Germeten AS

Elisenbergvn. 19, Oslo 2. Post: Boks 3088 Elisenberg,
0207 Oslo 2. Telf.: 02/44 19 14.

Skien Mynt & Frimerkehandel

Telemarksgt. 22, Post: Boks 322, 3701 Skien
Telefon 035/20 615

Magne Hogneland AS-Skanfil

Flotmyrgt. 173, Post: Boks 1510, 5501 Haugesund.
Tlf.: 047/ 29 340

Hamar Mynt- og Frimerkeforretning Mynt Mart'n

Håkon M. Hansen, Boks 195, 2301 Hamar. Tlf.: 065/22 818

Chr. Winther-Sørensen AS

Boks 83, 1371 Asker.
Tlf.: 02/78 26 31

Norsk FDC-service AS,

Boks 109, 4601 Kristiansand S., Tlf.: 042/13 064

Frimerkehuset AS

Vestre Skostredet 6, Post: Boks 258 5001 Bergen
Tlf. 05/31 44 20.

Stein Kristiansen

Ravnåsvn. 42 E, 1204 OSLO 12

Frimerkehjørnet,

Kjell W. Solheim, Ullevålsveien 16a, Post: Boks 2616
St.H., 0131 Oslo 1, Tlf.: 02/69 47 21

Dano Frimerkeauksjoner,

Frank Ariansen Sandesundvn. 14,
Post: Boks: 203, 1701 Sarpsborg. Tlf.: 031/51 041.

Aarhus Frimærkehandel I/S,

Bruunsgade 42, DK-8000 Aarhus C, Danmark,
Tlf.: Danmark 095456/12 52 88

Janitz Jakobsen AS

Boks 45, 1415 OPPEGÅRD.
Tlf.: 02/80 55 01.

AS Stampex

Jernbane allé 94,
DK-2720 Vanløse, Danmark

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamp Dealer's Association (IFSDA)

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos

HANDLERFORENINGENS medlemmer

Hans Rode AS, Bogstadveien 3, 0355 OSLO 3. Tlf.: 02/46 41 68.	Larvik Mynt- og Frimerkeforretning Jan Mo, Storgaten 48, 3250 Larvik. Tlf.: 034/86 830
Kjell Ryen, Boks 50 Kaldbakken, 0901 OSLO 9. Tlf.: 02/25 63 55.	Odd F. Moe Post: Boks 207, 1301 Sandvika. Tlf. 02/54 01 07
BC-Frimerker, Boks 640 Kurland, 1701 SARPSBORG. Tlf.: 031/42 129.	Alva AS, Frimerker og Mynter, Prinsensgt. 5, 0152 Oslo 1, Tlf. 02/41 15 35
Bernt C. Middelthon AS, Kongsgaten 36, 4001 STAVANGER. Post: Boks 64, 4001 Stavanger. Tlf.: 04/52 47 11.	K. E. Frost, Stavanger Mynt og Antikk Bergelandsgt. 40, 4000 STAVANGER. Tlf.: 04/52 23 41
VEST-auksjon R.H. Schiøld, Boks 1044, 4001 Stavanger. Tlf.: 04/58 55 13	Orient Frimerker og Mynter, Langbryggen 11, 4800 Arendal, Tlf.: 041/23 255 - 94 266
Frimärkshuset AB S-793 01 Leksand, Sverige. Tlf.: 0247- 113 60	Filateli, Boks 6 Bestum, 0214 OSLO 2 Tlf.: 02/57 69 75.
Tore G. Solheim, Nordahl Brunsgr. 3, Post: Boks 2662 St. H., 0131 OSLO 1. Tlf.: 02/20 30 83.	Anton Holmboe, Stensgt. 7, 0358 OSLO 3. Tlf. 02/69 40 40
Bryggen Mynt & Antikk, A.E. & G. Lüssenhop, Holmedalsgården, 5000 BERGEN. Tlf.: 05/31 47 36	Nira Frimerker, St. Mariestgt. 48, 1700 SARPSBORG Tlf.: 031/56 329.
F.C. Moldenhauer AS, Bergens Frimerkeforretning, Haakonsgt. 16, Bergen, Post: Boks 65, 5032 Minde. Tlf.: 05/ 23 08 05.	Sørlandets Frimerke- og Myntsenter AS, Dronningens gt. 24b, Post: Boks 768, 4601 Kristiansand S. Tlf.: 042/26 902.
Stavanger Frimerke- & Mynthandel Boks 276, 4001 STAVANGER	Norfrim, Bjaaland & Sæther, Post: Boks 5606 Briskeby, 0209 Oslo 2
Brunsel Frimerkeforretning Thorvald Meyersgt. 47, 0555 OSLO 5. Tlf.: 02/37 79 63	AS Samler-Invest Boks 3717 Gamlebyen, 0135 OSLO 1

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamps Dealer's Association (IFSDA)

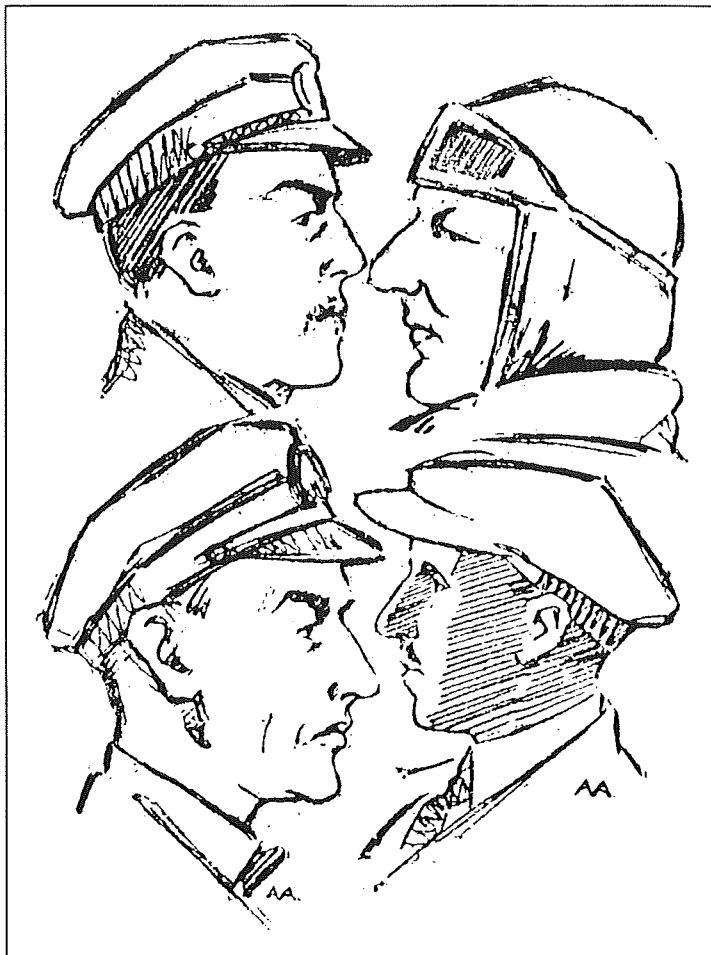

Fig. A: Mannskapet fra 2. prøvetur og sisteturen til Kiel. Fra v. øverst: Edwin Manshaus og Finn Lützow-Holm. Fra v. nederst: Oskar Omdahl og Eiar Hansen.

rende beløp mens private interesser fylte på med ca. 10.000 kroner, slik at prøveruten kunne realiseres. Også luftposttillegget på 1,- kr. pr. forsendelse skulle tilfalle foreningen. Det siste skulle vise seg å bli en dårlig butikk.

I sirkulære fra Poststyret 23. februar 1927 heter det:

«Luftpost. Det er adgang til å sende brev og brevkort under den prøveflyvning som Norsk Luftseiladsforening i den nærmeste fremtid vil iverksette mellom Norge og Norderney-Amsterdam og Harwich, antagelig 6 turer hver vei. Portoen blir den almindelige internasjonale med tillegg av en særskilt luftpostavgift av kr. 1,00 pr. forsendelse. Ubetalte eller utilstrekkelige betalte forsendelser blir å fremsende ad ordinær vei.

Ruten vil utgå fra Horten og Horten postkontor blir utvekslingskontor på norsk side. Bestemte rutedager er ikke fastsatt, likeså litt som dagen for den første flyvning.

Forsendelsene vil bli poststempelt av Horten postkontor og stempelavtrykket vil inneholde ordene: «Luftpost

Fig. B: «N-25» sjøsettes.

Horten—Harwich». De skal IKKE stemples av utgangspoststedet.

Forsendelsene skal av avsenderen vært påført ordene: «Luftpost Horten—Harwich». De skal legges i særskilt omslag til Horten postkontor. De pakker og poser som inneholder luftpost skal være tydelig merket «Luftpost» eller være påklebet den særskilte luftpostetikett.

Postvesenet overtar intet ansvar for de befordrede forsendelser, heller ikke for at posten blir medsendt på første tur.»

Flyet settes istand

Så kunne N-25 settes istand igjen. Flykroppen var stuert vekk et sted ved Marinens hovedbase på Horten, vingene et annet og motorene et tredje sted, men i løpet av kort tid ble det fly igjen. I realiteten var N-25 så godt som nytt, det hadde bare ca. 30 timers total flytid bak seg.

Som det fremgikk av Poststyrets sirkulære, var det uvisst når første flyvning kunne finne sted. Det var værforholdene på strekningen som måtte avgjøre det. Fra de siste dagene i februar var mannskapet stand-by for prøveruten. Flymannskapet tilhørte alle det daværende Marinens Flyvevesen. Finn Lützow-Holm var førsteflyver og Edwin Manshaus annenflyver og navigatør. Videre deltok Oscar Omdal, mens Svein Myhre og Einar Hansen alternerte som mekanikere. Etter loddtrekning hadde Myhre fått første tur. (Fig. A.)

Onsdag 2. mars opprant med regn og gråvær i Horten. List (Slesvig) meldte om overskyet, men nogenlunde siktbart vær, og fra London kom det melding om god sikt og oppklarning. Det ble besluttet å dra avgårde. N-25

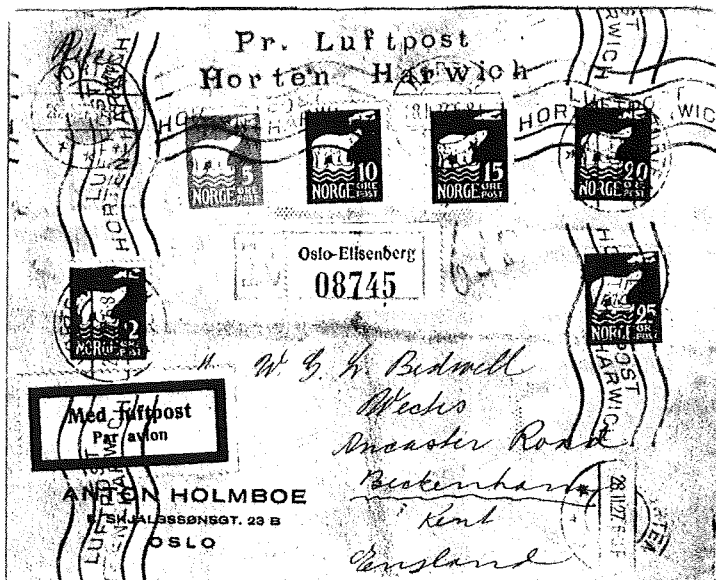

Fig. C: Brev sendt med første prøvetur til Harwich. 80 øre i porto på reversen, totalt 150 øre for rek.brev.

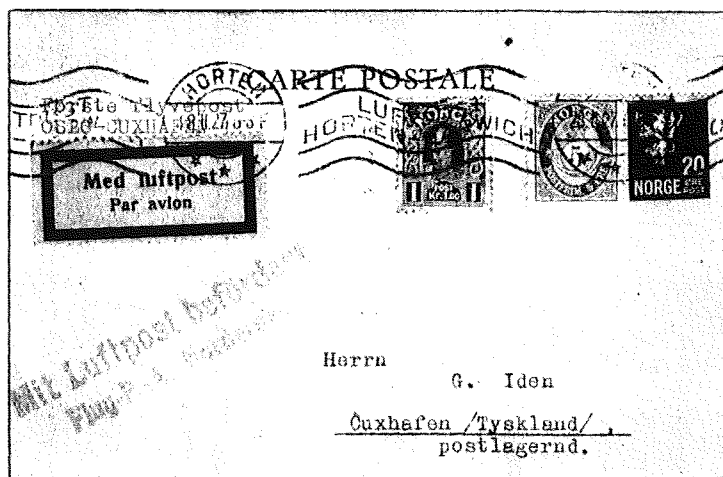

Fig. D: Etappebrev til Tyskland, sendt med første prøvetur til Norderney.

ble trukket ut av hangaren og sjøsatt. (Fig. B.)

Kl. 7.15 gikk starten. Om bord befant det seg 197 postforsendelser (Fig. C), deriblant et brev fra kong Håkon til kong Georg.

Første tur

N-25 passerte Kristiansand kl. 8.40, og ruten ble lagt over Hanstholmen fyr på vestkysten av Jylland til Norderney hvor mellomlanding fant

sted kl. 14.15. Etter at en håndfull brev var avlevert (Fig. D) og bensin påfylt, fortsatte turen til Amsterdam. Der ble det ny mellomlanding kl. 18.00, og da tussmørket begynte å senke seg over Kanalen, ble siste etappe til Harwich utsatt til neste dag. Også i Amsterdam ble det avlevert noen få brev. (Fig. E.)

Torsdag morgen var N-25 klar til start, og den ene mo-

Fig. E: Etappebrev til Nederland, sendt med første prøvetur til Amsterdam og ankomststempet 3. mars kl. 7.00.

toren allerede i gang, da det ble oppdaget feil ved et vannpumperør. Det ble nødvendig med en reparasjon som etterhvert skulle ta både torsdag og fredag. Først lørdag 5. mars kl. 8.45 kom man av gårde, og kl. 11.50 var N-25 ved endepunktet Harwich.

Ikke værfast

Det har blant aerofilatelistene rådet noe uklarhet om årsaken til hvorfor N-25 ikke ankom til Harwich før den 5. mars. Engelskmannen A. B. Parsons skriver i «The Scandinavian Contact» i desember 1960 at dårlig vær opp-

holdt N-25 i Norderney. Dette kan lett motbevises ved at den posten som ble avlevert i Amsterdam er ankomststempet 2. eller 3. mars. Den kjente nederlandske aerofilatelist Van der Zijden la meget arbeide i å forklare, ved hjelp av værrapporter for tidsrommet 2. til 5. mars, at N-25 lå værfast i Amsterdam.

Dette fikk han bekreftet av det norske postverket!

Men som «Gjengangeren» skrev: «Lützow-Holm bryr seg ikke om stygvær» — og som de daglige rapporte sendt hjem til Horten viser, så lå N-25 i Amsterdam med motorskade. Den aerofilatelist som har beskrevet Harwich-turene helt korrekt er Örjan Lüning («Luftpostens historia i Norden»).

Fikk ikke drivstoff

Lützow-Holm hadde planlagt å returnere til Horten

Fig. F: «N-25» før start. Fra høyre direktør J. Høver (Marinens Flyvebåtfabrikk), Oskar Omdal (med ryggen til), mekaniker Einar Hansen (med sixpencilue), Dr. Ræstad i Norsk Luftseiladsforening (i pels og skinnlue) og foran propellen Edwin Manshaus.

den 5. mars. Men det var lørdag i England, og så var det søndag — og noe assistanse med drivstoffpåfylling fikk ikke forstyrre helgedagsfreden. Først mandag kl. 7.54 gikk starten fra Harwich, og etter direkte flyvning landet N-25 i Horten kl. 16.13. Flytiden var åtte timer og 19 minutter. For igjen å sitere «Gjengangeren»: «Alle flyverne var ved ankomsten i meget god kondisjon. De så godt ut og virket ikke trøtte på noen måte. Det neste «unormale» ved dem var at den intense motordur hadde gjort dem praktisk talt døde.»

Den andre prøveturen gikk fra Horten kl. 7.00 onsdag 9. mars (Fig. F). Det var 43 postsendinger med. (Fig. G.) Ruten ble lagt over Blaavandshuk vest for Esbjerg som ble passert kl. 10.25, og med mellomlanding i Norderney, kl. 12.10. Flyværet var godt, og N-25 gikk derfor direkte til Harwich hvor det var landing kl. 17.15.

Måtte gå ned

Returflyvningen ble utført torsdag 10. mars. Avgangen fra Harwich var kl. 9.35. Når den hollandske kyst fikk N-25

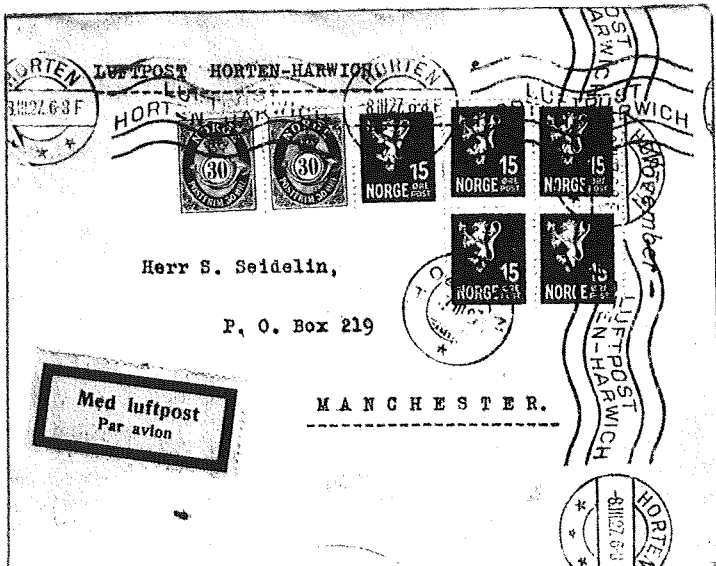

Fig. G: Brev sendt med andre prøvetur til Harwich. Videre-sendt til Manchester.

problemer med tenningssystemet og gikk ned på sjøen for å foreta korrigeringer. Etter kort tid var tenningen i orden igjen, og flybåten fortsatte over Texel, Norderney, Blaavandshuk, Hanstholmen og Torungen fyr til Horten. Den direkte flyvningen ble avsluttet kl. 16.30.

På den tredje turen 14. mars medførte N-25 bare 18 postsendinger. Turen gikk direkte til Amsterdam, hvor den ble avsluttet kl. 16.15.

Som passasjer medfulgte dr. Ræstad, tidligere utenriksminister, som på Luftseiladsforeningens vegne skulle føre forhandlinger om norsk tilknytning til det internasjonale luftnett. Returen fra Amsterdam torsdag 17. mars gikk direkte og etter samme rute som tidligere (Fig. H).

Flyet måtte leveres

Så ble det stopp for prøveruten. Den direkte årsak var at Dornier-fabrikken for-

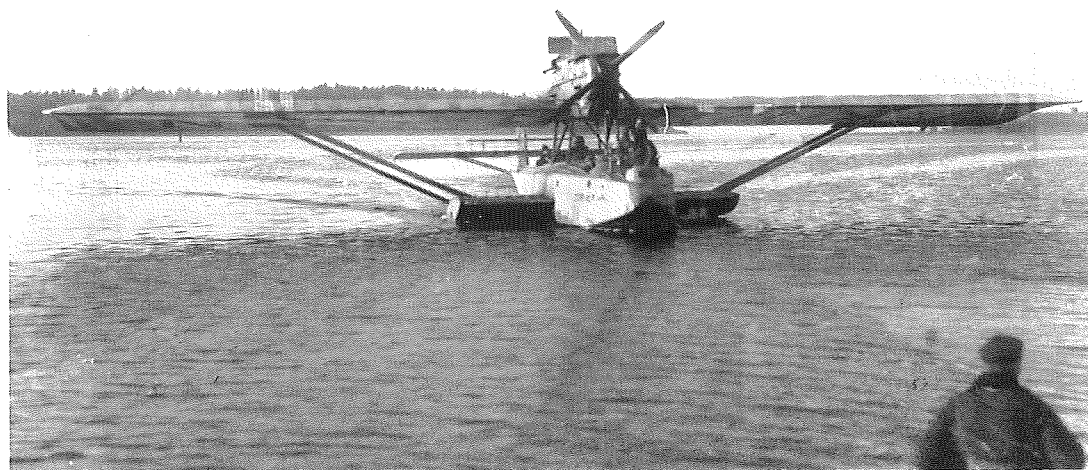

Fig. H: «N-25» på Horten havn.

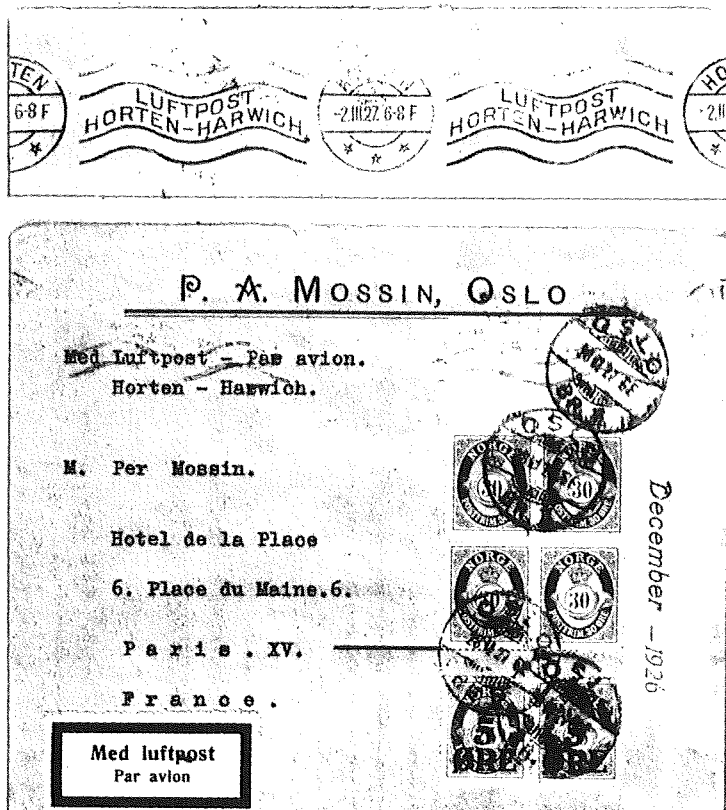

Fig. I: Etappebrev til Frankrike, sendt første prøvetur via Amsterdam. Brevet er ikke behandlet i henhold til cirkulærets bestemmelser, men stemplet ved utgangspoststedet.

langte å få N-25 avlevert. Den 19. mars 1927 kl. 12.16 forlot N-25 Horten for siste gang uten noe sermoniell. Det samme mannskapet fløy maskinen til Kiel og overleverte den til dens nye eiere. Oskar Omdal, som hadde fulgt den helt fra byggingen i Pisa, deltatt med den på nordpolsflyvingen og prøveturene til Harwich, synes det var trist å si farvel og skrev «Adjø kjære venn. Tak for alt» på skroget før han retournerte.

Totalt ble det fløyet 258 forsendinger med de tre prøveturene, fordelt på 188 vanlige brev, 36 rekommanderte sendinger og 34 brevkort. Brev er kjent til Tyskland (Fig. D), Nederland (Fig. E), England (Fig. C, G, K) og Frankrike (Fig. I). De fleste

brev som ble fløyet var utvilsomt filatelistpost. Tilleggsgebyret på 1,00 kr. var etter datidens prisnivå svært høyt, og bremsset en større postgang.

Ikke alle postkontorer etterlevde cirkulærets bestemmelse om at brevene ikke skulle stemples ved utgangspoststedet (Fig. I, J). Disse brevene ble påført stempelet «Horten Harwich» på baksiden av konvolutten ved Horten postkontor. Dette stempelet var i bruk i hele prøveperioden, og det er kjent avstemplinger datert fra 28.2 til 14.3.

Returpost?

Ruten var bare postførende fra Norge. Det er rapportert at det på første returflyving ble medbrakt ti brev

til Norge. Det er nærliggende å tro dette var returpost (Brev adressert til flymannskapet). (Kfr. fig. K.)

Men N-25 førte imidlertid de første flybårne blomstene til Norge, idet premierløytnant Manshaus fra Amsterdam tok med seg en stor bukkett røde roser til sin tilkomme i Horten.

Hva ble så resultatet av prøveruten? Flyvningene ble foretatt på et ugunstig tidspunkt av året. Fordi N-25 skulle tilbakeleveres, ble det fløyet så tidlig som i begynnelsen av mars. Datidens fly var åpne, og det kunne være en særdeles sur og kald fornøyelse å fly åtte til ti timer i ett strekk vinterstid. All navigasjon skjedde ved hjelp av kart og kompass. På en liten finérplate hadde navigatøren oppklebet de viktigste kurser, avstander og tider. Danske og engelske farvannsbeskrivelser, karter, losbøker og ikke minst fotografier av karakteristiske fyrårn, ble studert på forhånd. Vindavdriften ble målt ved hjelp av gradmerker på haleflaten, og over sjø ble det sluppet små «aluminiumsbomber» som skulle gi et fast punkt å peile på.

Men all navigasjon gikk feilfritt, og erfaringen var den at det kunne drives flyrute til Amsterdam om vinteren og til Harwich i sommerhalvåret. Den faste dagruten mellom Oslo og Stettin, som kom igang senere i 1927, ble imidlertid fløyet årlig mellom mai og september.

Sterkt behov

Postsekretær Sven Haug trakk følgende konklusjon i en artikkel i «Nordisk Posttidsskrift» senere i 1927:

«Få land har etter sin beliggenhet og sin utstrekning så sterkt behov for hurtiggående kommunikasjonsmidler

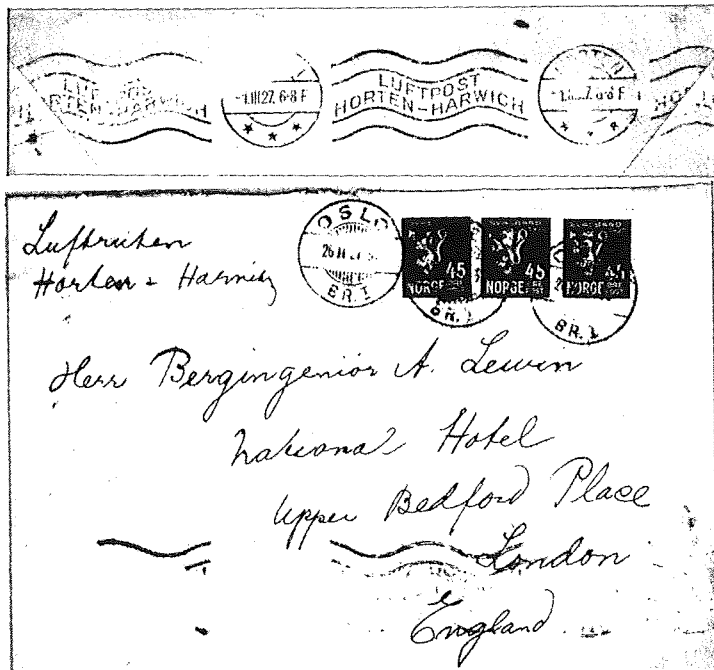

Fig. J: Brev til England med første tur, avstemplet ved utgangspoststedet og tilleggsstemplet på reversen ved Horten postkntor. I likhet med fig. I er dette brevet feilbehandlet ved Oslo Br. I/II.

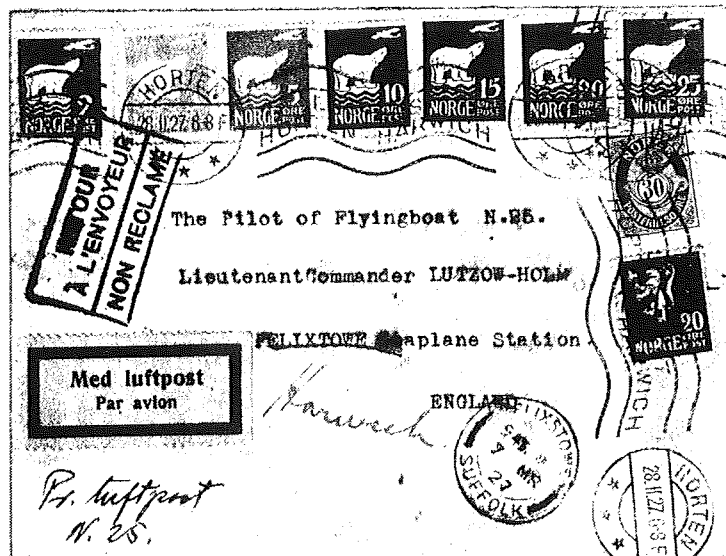

Fig. K: Brev sendt med første prøvetur og adressert til piloten, premierløytnant Lützow-Holm. Avsender er Roald Amundsen, Schønningsgt. 25b, Oslo.

spondanse med de nuværende kommunikasjonsmidler, vil reisetiden kunne avkortes til det halve eller endog en tredjedel. De naturlige betingelser for lufttrafikk innen landets grenser er også tilstede. Vår langs-trakte kyst er særlig skikket for lufttrafikk med sjøflyve-maskiner...

Ennu benytter ikke postvesenet luftruter til ordinær postførsel. Luftfartsteknikken utvikles stadig og det tidspunkt er neppe fjernt, da postvesenet vil benytte luft-rutene også til ordinær postførsel.»

Tiden skulle gi Sven Haug rett.

N-25 ble benyttet av forskjellige eiere, bl.a. i forsøk på å krysse Altanteren. Til-sutt havnet den i 1932 på Deutsches Museum i Mün-chen. Der ble den totaløde-lagt ved bombeangrep på byen i 1944. Bare aske og for-brent metallbiter ble til-bake av vår verdensberømte flybåt.

Kilder:

«Gjengangeren», Horten 3.-18. mars 1927.

Sten Haug: Luftfartsspørsmål i Norge. «Nordisk Post-tidsskrift nr. 5-6/1927.

Ole B. Haugli: 50 år siden første postflyvning over Nord-sjøen i 1927. «Frimerke-Fo-rum» 1977, s. 60.

Örjan Luning: «Luftpostens historia i Norden».

Korrespondanse med gen-major Edwin Manshaus.

Ole G. Nordbø: Norske Sivil-fly/N-25 «Flynytt» nr. 5/1971.

C. J. M. M. van der Zijden: Nog niet eerder gesigna-leerde luchtpost naar Am-sterdam in 1927. o.a. artikler.

«Arbeiderbladet», Oslo 31. mars 1927.

De avbildete brev og bilder er fra forfatters samling.

som Norge. Landet ligger i en utkant av Europa og reisen til de vesteuropeiske hoved-steder tar 2—3 døgn. Og rei-

sen fra den ene ende av lan-det til den annen tar over en uke. Ved hensiktsmessig an-ordnede luftruter i korre-

nft

Nytt om nye frimerker

Redigert av Knut Riiber

EUROPA

Albania

20/8: Fire frimerker, som gjengir frukthøsten i landet: 25 q appelsiner, 80 q plommer, 1.20 lek. epler og 1.60 lek. kirsebær

Belgia

21/10: 9. fr. Det int. ungdomsåret.

Bulgaria

9/7: 42 St. til den VI. generalforsamling i den internasjonale turistorganisasjon.

15/8: 5 st. til 90-året for organisert rurisme i Bulgaria.

29/8: 5, 13, 30 og 42 st. samt en blokk, 1.00 Lev. til VM i fotball i Mexico.

Cypros

18/11: 4, 13 og 20 c. Julen 1985.

England

19/11: 12, 17, 22, 31 og 34 p. Julen 1985. Motiver fra pantomimer.

Geurnsey

19/11: 12 x 5 p. i miniark for Julen 1985.

19/11: 9, 14, 22, 31 og 34 p. med malerier av Paul Naftel.

Isle of Man

5/2.86: 11, 15, 31 og 34 p. til Samveldelekene i 1986.

5/2: 11, 15, 22, 26 og 29 p. til 50-året for opprettelsen av kultursenteret på Isle of Man.

Jersey

28/1.86: 13 og 34 p. Jersey-liljen samt en blokk, 4 x 13 p og 1 x 34 p. med de samme merker.

Frankrike

12/10: 5 fr. maleri av Pierre Alechinsky.

4/11: 1.80 fr. til minne om franskmenn som falt i første verdenskrig.

12/12: 3.20 fr. til minne om Charles Dullin (1885—1949)

18/11: 2.20 fr. fransk dokumentasjon.

25/11: 2.20 + 0.50 fr. Røde Kors 1985.

9/12: 5 fr. i kunstserien med maleri av Alberto Giacometti.

Hellas

7/10: 15, 25, 27 og 100 Dr. til UNO; 40 år og det internasjonale ungdomsåret.

7/10: 15, 20, 32 og 80 Dr. Aten, Europas kulturelle hovedstad.

Italia

1/10: Fire merker i dagligserien, som gjengir italienske slott, 300, 400, 500 og 600 Lire.

15/10: 400 L. til undertegnelsen av den nye statsavtalen med Vatikanet.

Jugoslavia

2/10: 50 og 70 D. til det 17. europeiske barne-møte.

Liechtenstein

9/12: 50 og 80 Rp og 1.50 fr. teater.

9/12: 35, 50 og 80 Rp. gamle gardevåpen.

9/12: 35, 50 og 80 Rp Julen 1985.

Luxemburg

5/12: Årets CARITAS-serie er viet barnemotiver og er i verdiene 4 + 1, 7 + 1, 10 + 1, 6 + 2 og 40 + 13 f.

Polen

25/9: Miniarket som kom til ITALISA 85 er utgitt med overtrykk: 35 år polsk filatelistunion.

Portugal

25/10: 20, 40, 46 og 80 Esc. samt en blokk 100 Esc. portugisiske nasjonalparker. Motiver fra landets flora og fauna.

15/11: 20 og 46 Esc. Julen 1985.

Romania

I aug: 1 og 2 Lei. til 20-året for proklamasjonen av den sosialistiske republikk Romania.

I aug: 0.50, 1, 2, 3, 4 og 5 L. sommerfugler.

I sept: 0.50, 1, 2, 3, 4 og 5 L. samt en blokk 10 L. til 50-året for opprettelsen av nasjonalparken Retezat.

San Marino

25/10: 600 Lire til verdenskongressen for det int. forbund for kattevenner.

25/10: 1000 og 1500 Lire til den int. frimerkeutstilling ITALIA 85.

Sovjet

1/9: 5 Kop. 1000 år byen Briansk.

2/9: 40 år for Vietnams uavhengighet.

26/9: 100-året for maleren S. W. Gerassimow; fødsel.

I sept.: 10 Kop. VM i sjakk.

I sept: 5 Kop. 900 år byen Lutsj.

24/10: 15 Kop. 40 år UNO.

I okt.: 5 Kop. 68-året for Oktober-revolusjonen.

I okt.: 3, 5, 10, 20 og 45 Kop. brannbilens historie gjennom tidene.

50 år siden Thor Solbergs «Vikingsferd»

Den første direkte luftpost fra USA til Norge

Del 2: «Solberg-filateli»

(Fortsatt fra nr. 5/85)

Av Henning J. Mathiassen (Arbeidsgruppe for norsk aerofilateli)

Denne artikkelen vil ta for seg begrepet «Solberg-filateli». Ingen annen skandinavisk flyver har etterlatt seg så mye dokumentasjon fra sine flyvninger som Thor Solberg. Og dette har han gjort helt bevisst og «kommersielt». På samme måte som for Amundsen og hans «polkort», har Solberg appellert til folks sans for det «historiske sus», og til samlerens umettelige appetitt på uvanlige objekter. Denne «kommersielle» perioden varte fra 1932 til 1935, og kan deles i tre:

1: Flyvningen i 1932

2: Forberedelsene 1932—1935

3: Flyvningen i 1935

Artikkelen fortar også en grov katalogisering av de forskjellige sider ved perioden. Det finnes sikkert enkelte detaljer som ikke er nevnt, men det er dette som gjør Solbergs filatelistiske objekter så interessante. Det dukker nemlig opp noe nytt

til stadighet. Jeg vet ikke om Solberg var samler selv, men han visste ihvertfall hvordan han skulle gjøre et område samlerverdig.

1932. Havariet ved Darbys Harbour, Newfoundland 23.8.
Solberg brakte med seg et

ukjent antall souvenirkort på turen, og en del av disse ble berget. Kortene ble laget i samarbeid med N.A.L., som fungerte som agent for salget. De kortene som fulgte med «Enna Jettick» er kjent med følgende poststemppler:

1: New York.N.Y.STA.P. 2.30 PM 18.8 1932.

Disse kortene er tilsynelatende samtlige utsatt for fuktighet, slik at de påsatte 1c. frimerker er falt av. Solbergs signatur finnes på enkelte av disse kortene.

2: Deer Lake. NEWFD. Aug. 31 1932

Solberg hadde tydelig noen ubrukte (ustemplede) kort, som han frankerte og fikk stemplet etter havariet. Disse er

«Leiv Eiriksson».

Thor Solberg foran «Leiv Eiriksson».

frankert med et 3c. frimerke fra Newfoundland. Finnes både med og uten signatur.

Samtlige kort er adressert til «Thor Solberg Transatlantic Flight, Norwegian America Line Agency, Inc., 22 Whitehall Street, New York, N.Y.» (påtrykt kortet). På baksiden av kortet er det plass til avsender og adressat. Jeg har ikke registrert at denne siden har blitt benyttet postalt på noen av de kort jeg har sett. Mye tyder derfor på at kortene var beregnet for salg ETTER at turen var blitt gjennomført.

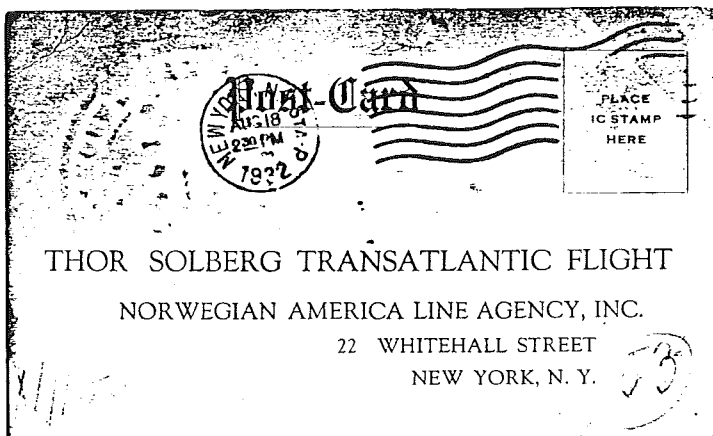
1932—1935. Arbeid med å vekke filatelistenes interesse

Solberg benyttet enhver anledning til å skape blest om den forestående flyvning. Filatelistene i USA var på denne tiden vært interessert i luftpost-filateli, hovedsakelig på grunn av Lindberghs og andre luftpostpionerers innsats. Dette hadde Solberg tatt konsekvensene av allerede i 1932, og han fortsatte sitt samarbeid med N.A.L. i den hensikt å oppnå samlernes gunst. Jeg har registrert sou-

vernirkort som er stemplet ved ulike anledninger, spesielt i 1934. Disse souvenirene ble delt ut, men Solberg beholdt også noen til personlig post. I en artikkel i Metropolitan Airpost Society's bulletin i 1983, har jeg registrert et spesialkort, stemplet på utstillingen «Century of Progress» i juni 1934. Dette er ankomststempelen med 1935-flyvningens spesielle ankomststempel i Bergen og frankert med et 20-øres frimerke — adressert til USA. Det er skrevet en kort

hilsen fra Solberg til en venn på kortet. Bare frimerket indikerer noe spesielt, da den «normale» frankeringen for Solberg-posten var syv øre (både for brev og kort).

I 1933 ble det også laget et privat aerogram til ære for «the around the world flyers». Aerogrammet er illustrert med rutene for to flyvninger, hvorav den ene helt tydelig er myntet på Solberg. Den andre ruta går fra Canada over Alaska, Sibir, Finland til Sverige. Denne flyvningen er ukjent for meg

New York til Darby's Harbour. Solberg og Petersen i Bel-lanca Airbus havarerte ved kysten av Newfoundland den 31. august på det første forsøket på flyvning fra USA til Norge.

Solberg-brev frankert med amerikanske frimerker og avstemplet i Bergen. Merk «Paquebot»-stempelet.

— spesielt når året for gjennomføringen skulle være 1933. Jeg har i min samling et slikt brev, signert av fru Solberg.

Solberg oppnådde en viss suksess m.h.t. filatelipost, men fortjenesten var skral. Solberg oppgir selv at den rene fortjenesten på salget i USA var begrenset oppad til 200 dollar. Så da så.

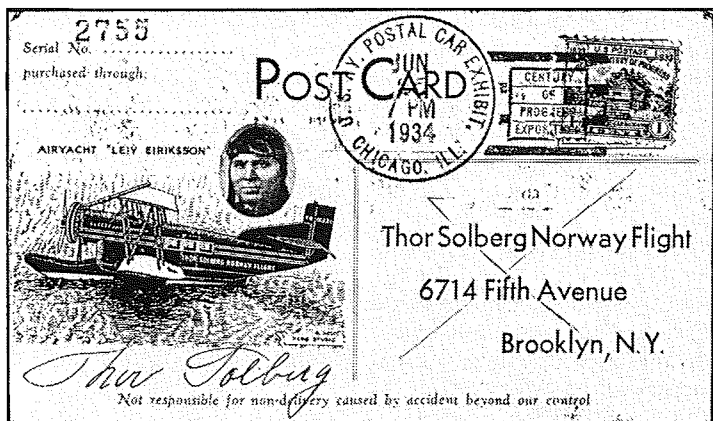
1934. Det norske postverket involveres

Solberg hadde mange venner i USA. Han hadde også sansen for begivenheters reklameverdi. Denne kombinasjonen var grunnlaget for følgende brev fra den norske generalkonsul i New York til Poststyret i Oslo:

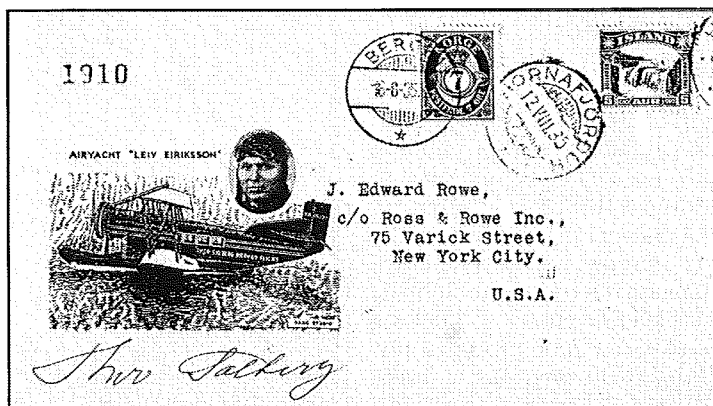
New York, 29. mai 1934.

Poststyret,
Oslo.

Som det vil være bekjent gjennom pressen har den norskamerikanske flyver Thor Solberg planlagt et nytt forsøk på å fly til Bergen via Grønland og Island i sin nye maskin «Leiv Eiriksson».

PR-kort fra utstilling i USA (Century of Progress)

Brev med norsk og islandsk frankering.

Prøveflyvningene og forbedelsene er nu så langt fremskredet at starten snart kan fastsettes, antagelig til de første dager av juli måned.

I likhet med for to år siden, da Solberg gjorde et mislykket forsøk på å fly direkte til Norge, er også den nu forestående flukt delvis finansiert ved salget av erindringsbrevkort og konvolutter som skal medtas på turen og postlegges i Bergen. Prøver av kortene vedligger. Generalkonsulatet tillater sig herom å henvise til sin skrivelse til Postvesentes Intendantur av 15. juli 1932, hvori fremsattes en anmodning fra flyveren om trykning av et spesialfrimerke til erindring om flukten. Hr. Solberg har nu anmodet generalkonsulatet om å forelegge for poststyrelsen spørsmålet om der kunde istandbringes et spesielt stempel til overstempling av frimerkene på de omhandlede brevkort og konvolutter med flyverens ankomst til Bergen.

I sin skrivelse hertil uttaler Solberg følgende:

Den stadigt stigende interesse for denne flukt blant landsmenn her og hjemme såvelsom blant philatelister vilde i høi grad fremmes om poststyrelsen i Norge vilde samarbeide og anskaffe en speciel overstempling på frimerkerne, som vil bli anbragt i Bergen på de medbragte souvenir kort og konvolutter.

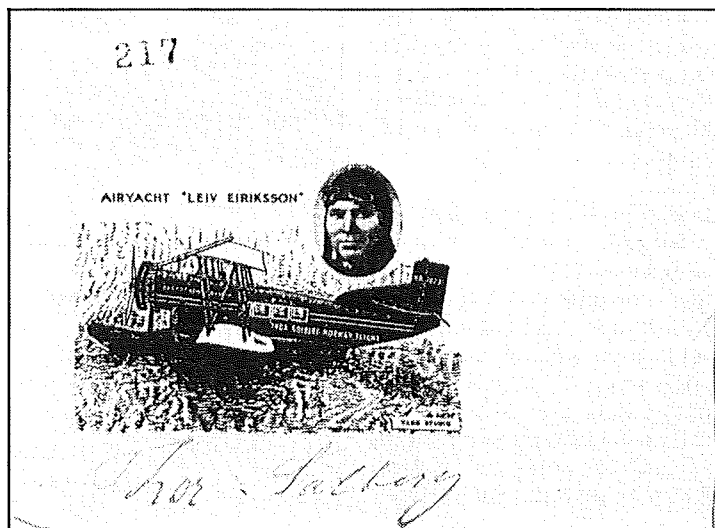
«Et sådant stempel, som ofte er anvendt ved lignende anledninger, og som i dette tilfælde burde innbefatte ordene: Thor Solberg — U.S.A. — Norge. Via Leiv Eiriksson rute 1934, skulde kunne oppvække interesse for fremtidig norsk luftfart og samtidig være et mindesmærke

for Deres og vort smukke valgsprog: «Et større Norge»»

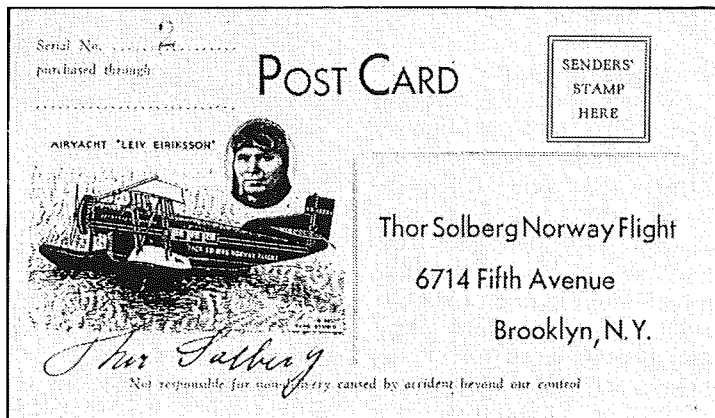
Generalkonsulatet vil gjerne gi dette forslag sin anbefaling. Solbergs forestående flukt over den nordlige rute omfattes her med stor interesse, ikke bare blandt norsk-amerikanere, men av alle som er interessert i utforskningen av den nordlige flyverutes praktiske anvendelighet. Man må vente at der i de kommende år vil bli gjort mange forsøk på flyvning mellom Amerika og Europa over Grønland og Island, og det vil utvilsomt være en stor og heldig re-

klame for Norge om Thor Solberg kunde bli den første efter Charles Lindbergh som gjennomfører denne flyvning. «Leiv Eiriksson» er et amfibiefly, som ansees særlig godt egnet for turen. Flyvningen vil foregå i etapper og ingen unødig risiko vil bli tatt.

Den energi og utholdenhet som har gjort Solberg i stand til å gjennomføre planene for sitt annet forsøk på flyvning til Norge avtvinger beundring, og det vilde være gledelig om det var mulig å gi den oppmuntring som antagelsen av hans ovennevnte forslag vilde representere.

Nummerert spesialkonvolutt med Solbergs autograf.

Nummerert spesialkort med autograf.

Brevet resulterte i det poststempelet (maskinstempelet) som ble brukt til å ankomststemple postsendningene fra flyturen i 1935.

Ut fra den interne korrespondanse i Postverket kan man lese at Solberg måtte betale 155 norske kroner for stempelet, selv om man forventet at Postverket ville tjene på turen (man regnet faktisk med at Solberg ville ha med seg 30.000 postsendinger som skulle frankeres og postlegges i Norge etter ankomst).

Det ble ikke noe av turen i 1934. Dette medførte at teksten i stempelet ble feil (årstallet 1934).

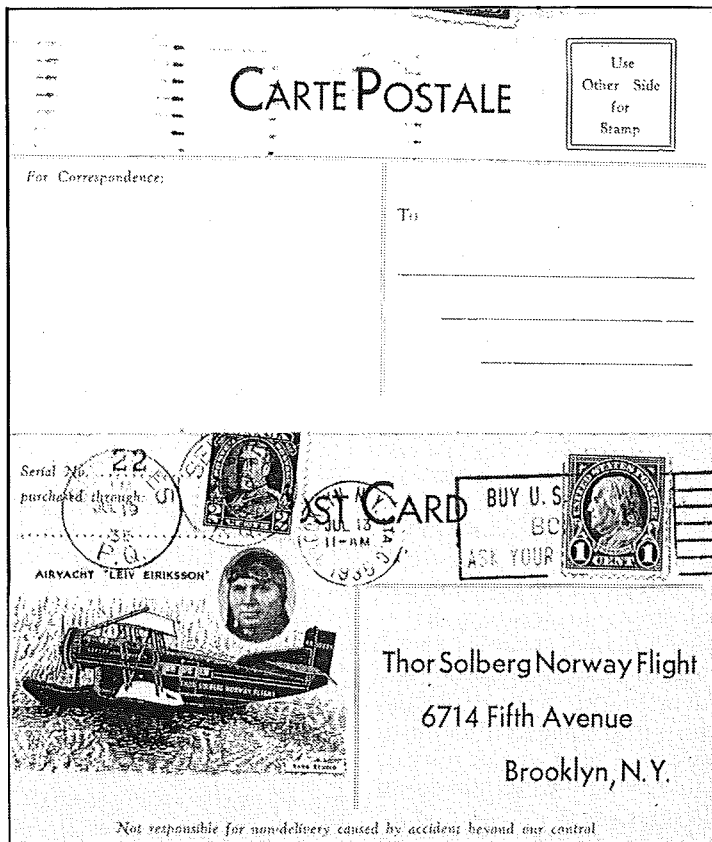
For 18 kroner fikk Solberg endret årstallet. Stempelhylsen ble sendt til Bergen postkontor, og så var endelig alt klart for den «postale mottakelse».

1935. Flyvningen til Norge

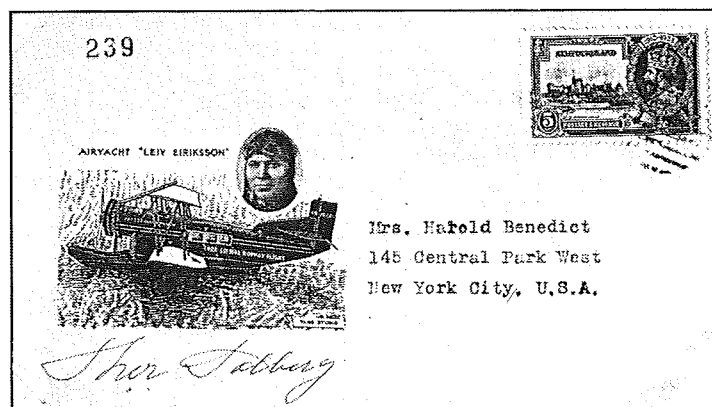
Solberg kunne betraktes som en «flyvende» postmester i ordets rette forstand. Han hadde med seg en postsekk med ca. 20 kg post i lasterommet, men i tillegg hadde han med et ukjent antall postsendinger som skulle spesialbehandles underveis. Dette er grunnen til en flora av spesialiteter og avarter, frankert og poststemplet på ett eller flere steder, i forskjellige land.

Postbehandlingen

Solberg gir i sin bok om flyvningen, et godt bilde av den filateliserice som ble utført underveis til Norge. Særlig gjelder dette de sendingene som ble postet i Seven Islands. Da var det ikke snakk om å komme i kontortiden. Men etter noe leting ble postmesteren funnet, og posten behandlet. Solberg beskriver en personlig service som vi nok ikke finner ma-

For og baksiden av et kort fra Norges-turen i 1935, stemplet i New York og Seven Islands, med både amerikansk og kanadisk frimerke.

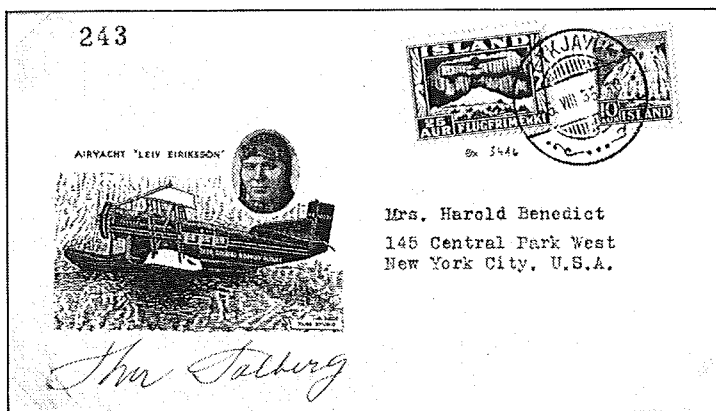

Brev fra Norge-flyvningen, påsatt frimerke fra Newfoundland og ankomststemplet CARTWRIGHT. LAB. 22. juli.

ken til i vår tid. Dette gir sendingene en bakgrunn og levendegjør filatelen.

De brev og kort som ble frankert og returnert underveis, er blitt stemoderlig be-

handlet i eksisterende litteratur og kataloger. Faktum er at denne typer sendinger er svært sjeldne og har fått særbehandling av mannskapet på «Leiv Eiriksson».

Brev fra Norge-flyvningen påsatt islandske frimerker og stemplet i Reykjavik 5/8.

Solbergs autograf finnes på de fleste sendinger fra turen. Oscanyans autograf er mer sjelden. Som regel har han signert sammen med Solberg, og da helst på sendinger av spesiell natur (sjelden — om overhodet — på spesialkort/brev).

Postsendingene

Flere typer sendinger fulgte med på turen. Vanligst er en illustrert spesialkonvolutt (nummerert) med autograf, og et ditto spesialkort.

Mer uvanlig er f.eks. helt ordinære postsendinger. Dette gjelder også «paquebot»-post. Denne type post er i de fleste tilfeller flyverens

egne, personlige postsendinger — adressert til slekt og venner i USA.

Antall sendinger

200 brev/kort var frankert med amerikanske frimerker.

100 brev/kort ble sendt fra Julianehåp til Angmagssalik. Det er usikkert om denne posten fulgte med videre helt til Bergen. Den finnes med tilleggsfrankerung fra Island.

En del kilder oppgir at 235 postsendinger ble sendt spesielt fra Reykjavik til Bergen. Dette skulle kun være rekommandert post. Postmesteren i Bergen skriver til Poststyret at 204 sendinger

ble mottatt i to poser fra Reykjavik. Hvor har så de manglende 31 sendinger blitt av?

Ifølge samme brev til Poststyret ble 6050 vanlige postsendinger mottatt til avstempling fra «Leiv Eiriksson». Av disse var ca. 1500 brev og postkort, som dels var forutfrankert og dels påsatt porto ved ankomst og videresendt til forskjellige adressater i inn- og utland. Hovedmassen besto av tomme brevomslag og ubrukte kort med trykk, delvis nummererte og forsynt med Solbergs navnetrekk. Disse ble frankert av Solberg etter ankomsten og avstemplet, og var helt klart beregnet for salg senere.

Kjente frankeringskombinasjoner

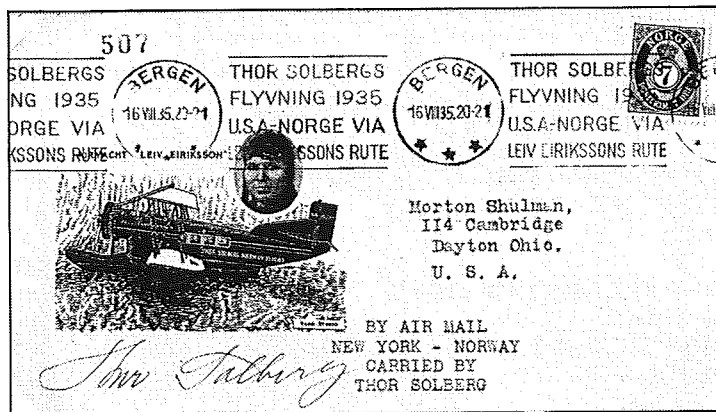
I tillegg til etappeposten er det de ulike frankeringer og frankeringssammenstillingene som gjør Solbergs flyvning så morsom for luftpost-samlerne. Det er benyttet frimerker fra følgende land på sendingene:

USA
CANADA
NEWFOUNDLAND
GRØNLAND (PAKKE-
PORTO)
DANMARK
ISLAND
NORGE

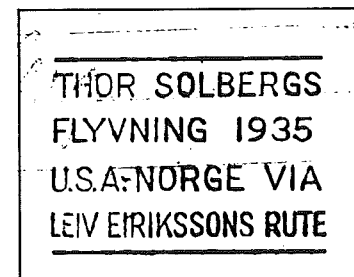
I tillegg kommer helsaker fra USA.

Kombinasjoner:

USA-frimerker: Canada, Newfoundland, Island, Is-

Brev fra Norge-flyvningen påsatt norsk frimerke og stemplet i Bergen med det spesielle maskin-ankomststempelet den 16/8 1935.

land + Grønland, Island + Danmark, Norge.

Canadiske frimerker: Som enkeltfrankering eller sammen med USA-frimerker.

Newfoundlandske frimerker: Som enkeltfrankering eller sammen med USA-frimerker.

Danske merker: Som enkeltfrankering eller sammen med grønlandske og/eller islandske frimerker.

Grønlandske pakkeportomarker: I kombinasjon med danske/islandske/amerikanske frimerker. Tre-lands frankeringer er sett.

Islandske frimerker forekommer alene eller i kombinasjoner med danske, norske, amerikanske og grønlandske frimerker. Også her finnes tre-lands frankeringer, jfr. Grønland.

Norske merker forekommer i to-lands-kombinasjoner med islandske eller amerikanske frankeringer.

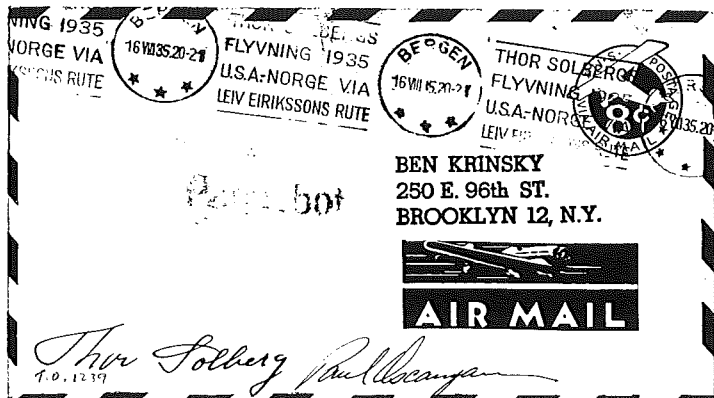
Amerikanske helsaker (aerogrammer) er ikke tilleggsfrankert, men stemplet «PAQUEBOT».

«Ureglementert frankering»

I Bergen ble det mottatt postsendinger med amerikanske merker som ikke var stemplet i USA. Disse var også forhåndsadressert tilbake til utgangslandet. I følge avtalene under verdenspostforeningen, skulle bare «Paquebot»-post anses som tilstrekkelig frankert med et fremmed lands frimerker, og kunne derfor avstemples i det land posten avleveres.

I et brev fra Poststyret til postmesteren i Bergen, blir problemet løst slik:

«... Man savner også her opplysninger om med hvilket lands frimerker den post som Solberg vil levere i Bergen, vil bli frankert, men man antar at det er forutset-

Brev fra Norge-flyvningen fra skip underveis, signert av pilot og telegrafist, og stemplet i Bergen 16/8.

ningen at norske frimerker skal brukes. Skulle det vise seg at amerikanske frimerker er brukt, skal posten likevel avstemples på vanlig måte og behandles som tilstrekkelig frankert».

Dette var nok likevel ikke helt tilfredsstillende for nevnte postmester, og han fikk derfor «paquebot»-stemplet alle forsendelser med utenlandsk (amerikansk) frankering for å følge reglementet til punkt og prikke...

Avstemplinger

USA: Forhåndsfrankerte sendinger (200) er stemplet: «Brooklyn Sta. C JULY 12 (13) 1935».

Enkelte spesialkort/vanlige sendinger kan ha spesialstempler fra utstillinger etc. 1934.

CANADA:

«MONTREAL JUL.20 2.30PM 1935 — P.Q.»

«SEPT ILES PM JUL.19 1935 P.Q.»

NEWFOUNDLAND (LABRADOR):

«CARTWRIGHT LAB. 22.JUL 1935»

GRØNLAND:

Julianehåp: «KØBENHAVN K 6.SEPT. 1935 12.45»

Ocalt liggende ankomststpl. til København «GRØNLANDS STYRELSE».

Julianehåp: Ovalt stående stempel med «JULIANEHÅP», stemplet på radiostasjonen.

Angmagssalik: Som for Julianehåp (København). I tillegg en-linjestempel med «ANGMAGSSALIK» i fiolett.

ISLAND

Bildudal: Ingen sendinger kjent.

Reykjavik: Vanlig poststempel (etappepost fra/til). Datostempel fra 3. til 10.8.

Reykjavik: Spesialstpl: «Solbergs-flug i august 1935». Frimerker avstemplet med ordinært datostempel.

Hornafjord: Datostempel 11.8. og 12.8.35.

FÆRØYENE:

Ingen sendinger kjent.

NORGE:

Enkelte forhåndsfrankerte kort, sendt fra Norge til Solberg i U.S.A. Avstemplet i Norge (1934) på forside.

Bergen: Postverkets spesielle maskin-ankomststempel. Noen sendinger med datostempel (sveitser-type). Alle ankomststemplet 16.8.35.

Kilder

E. Stark: Norsk luftpost 1911—1977.

Ø. Lüning: *Luftpostens historia i Norden.*

N F F: *Håndbok over norske filatelistika.*

American Air: *American Air Mail Catalogue.*

Mail Society: *Volume 4.*

Vi flyr: *30 år siden Thor Solbergs flybragd: Første mann USA — Norge. Av Alf H. Kalmo (1965).*

Thor Solberg: *Med Norge som mål (1939)*

Ole H. Loftaas: *Over Atlanten på 57 timer. Artikkel i Frimerke-Forum. (FRP).*

Tom Dittrich: *Trail of the Vikings. Metropolitan Airpost Society Bulletin (1983).*

Morgenbladet

Fremtiden

Drammens Tidende

Torleif Lindtveit/Gunnar Thoresen: *På vingene over Norge (1980).*

Postdirektoratets saksarkiv.

nft

Vi sakser

EF-momsregler i Danmark ved frimerkekjøp

I Danmark har man inntil nylig kunnet kjøpe postfriske merker fra utlandet inntil et beløp av kr. 90,00 uten at Tollvesenet krevde opp moms. Av praktiske grunner ville man ikke kreve inn et momsbeløp under 20 kroner, da omkostningene forbundet med dette oversteg det man fikk inn.

Nå er denne praksis endret etter krav fra EF-kommisjonen, som ønsker ensartede regler i hele EF. Nå vil det bli krevd opp moms av alle kjøp over 10 ECU. En ECU tilsvarer åtte danske kroner. Alle kjøp over 80 kroner vil derfor nå bli belagt med moms, selv om Tollvesenet taper penger ved opp-krevingen. Dessuten skal Postvesenet oppkreve 14,- kroner i gebyr for å forevise forsendelsen for Tollvesenet.

(Skilling)

USTEMPLET BLOKK BILLIG

BELGIA 1977 Rubensåret	16,-
VEST-TYSKLAND 1973 IBRA München	85,-
VEST-TYSKLAND 1978 Nobelpris	7,-
BERLIN 1973 Radioen 50 år	35,-
STORBRIT. 1978 London 80 utst.	60,-
LIECHTENSTEIN 1972 LIBA 72	26,-
LUXEMBURG 1978 Silverbröllopp	21,-
LUXEMBURG 1978 JULPHILEX 78	40,-
MALTA 1971 Jul	26,-
MALTA 1978 VM i fotball	21,-
MONACO 1983 EUROPA	
ballonger & Space Shuttle	40,-
FINLAND 1985 FINLANDIA 88	16,-
ITALIA 1985 ITALIA 85 3 olika	53,-

Alle som kjøper for minst 200,- får
NORGE BLOKK 1 100 ÅR POSTHORN GRATIS!

Betaling til
postgirokonto 13 74 41-2 Stockholm.

RUNE GLENTON,
Prästgatan 32B, S-570 02 SVERIGE.

Frimerkeprøving

v/Lars Svendsen

Prøving foretas for områdene Danmark, Grønland, Færøyene, Island og Dansk Vestindia.

Prisen for attester med fargefoto er for løse merker dkr. 100 og for brev dkr. 125.

Uttalelser utstedes for dkr. 75. (Undersøkelse uten foto). Alle priser tillegges dansk moms pluss porto for retur av merkene.

Alle objekter attesteres av to personer:
For Island av *Lars Svendsen* og *Ebbe Eldrup*.

For de øvrige områder av *Lars Svendsen* og *Lars Jørgensen*.

Send objektene til undersøkelse
rekommandert eller som verdibrev til:

LARS SVENDSEN, Abildgårdsvej 30,
1.th. DK-2830 Virum, Danmark.
Tlf. 095/45/2/855772

Første luftpostforsendelse på Sørlandet:

Aviser sendt med fly til Mandal og Farsund 29/8 1918

Av Gunnar M. Loshamm

Tidlig om morgenen den 29. august, fikk redaksjonen i «Christiansands Tidende» melding om at sjefen for «flyvebaatstationen» i Kr.sand — løytnant Lützow Holm — skulle på en rekognoseringsstur vestover til Farsund.

Avisene kunne under vanlige omstendigheter ikke komme vestover før utpå dagen, så en «flyvetanke loopede gjennom vor hjerne, at forsøke at få sendt en del aviser luftveien.»

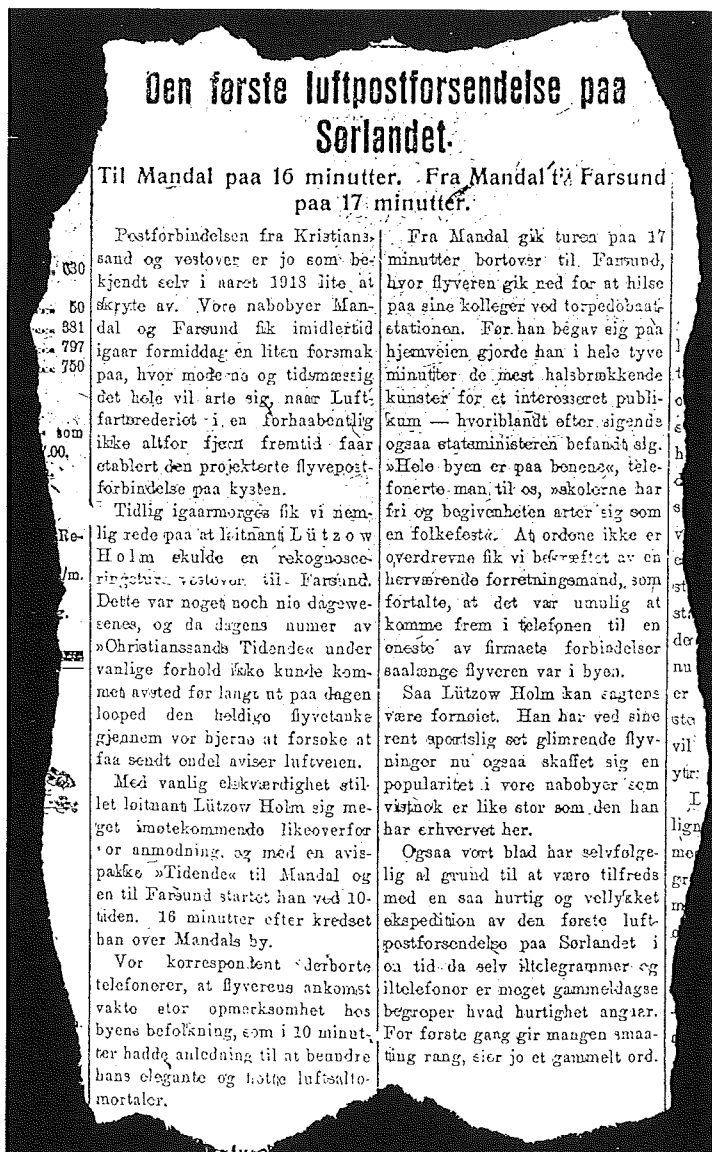
Løytnant Lützow Holm var meget imøtekommande, og ved ti-tiden tok han av i retning Farsund.

Hendelsen ble utførlig beskrevet i lokal-avisene den påfølgende dag. I Mandal (avisen Lindesnes) kunne man lese at det for første gang var «observeret Hydroaeroplaner over byen». Det første passerte over skjærgården ved syv-tiden på veg vestover (dette måtte nødvendigvis på Jæren p.g.a. tekniske problemer). Det andre kom noe senere — medbringende posten.

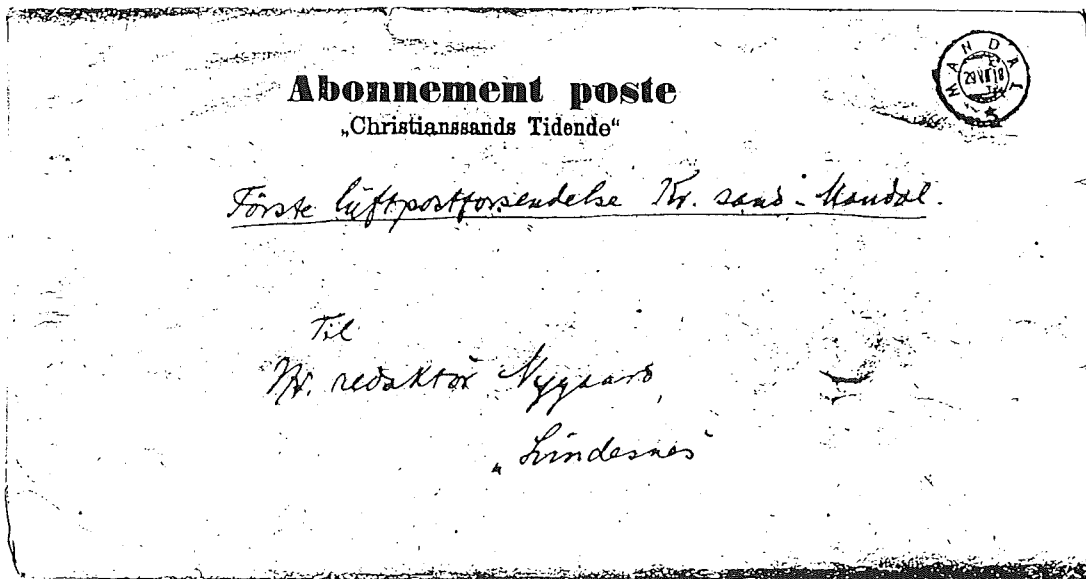
Etter 16 minutters flytur «kredsede det inn over byen og blev straks gjennstand for stor oppmerksomhet». Det kastet «ved Intresentskapets tomt» ned en liten pakke —

den første luftpost var kommet til byen. Flyveren tok seg tid til en ca. 10 minutters

akrobat-oppvisning før han satte kursen videre mot Farsund — en tur på 17 minutter.

Fra Christiansands Tidendes oppslag om begivenheten.

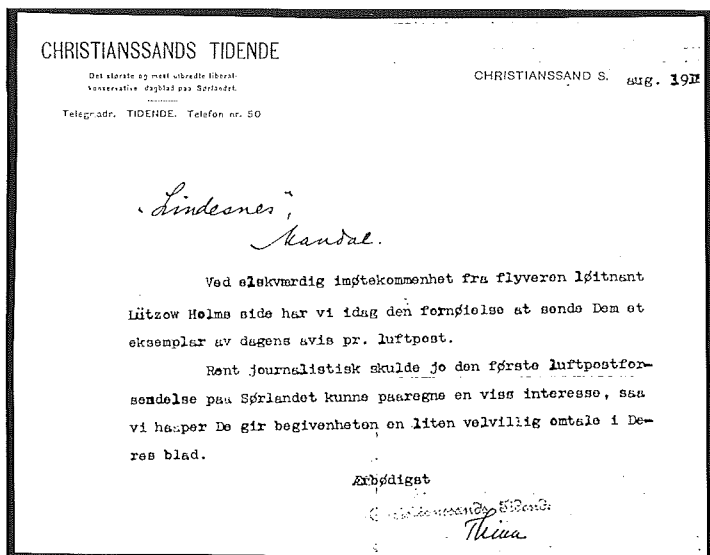

Banderolen for de første flysendte avisene på Sørlandet.

Også her utførte han — i ca. 20 minutter — «halsbrekkende kundsstykker — fem looping the loop — og andre kundsstykker» før han «vannede» for å hilse på sine kolleger ved torpedobåtstasjonen. Hele tiden var jubelen stor blant tilskuerne — «hvoriblandt også statsministeren» befant seg.

«Hele byen paa benene, skolene har fri og begivenheten arter sig som en folkefest», ble det telegrafert til «Christianssands Tidende».

Flyet returnerte til Kristiansand ved 12-tiden etter å ha bragt sørlandsbyene inn i den moderne tid — også filatelisk.

Følgeskrivet som fulgte de fly-sendte avisene.

OBS!

NFT FORNYELSE AV ABONNEMENTET FOR 1986

OBS!

Abonnementsprisen for 1986 fastsatt til: **kr. 110,—** for direkteabonnenter i Norge og Norden, **kr. 125,—** til Europa utenfor Norden, og **kr. 135,—** for abonnenter utenfor Europa sendt med luftpost.

NFT, Postboks 1031, N-7001 TRONDHEIM. Postgirokto.: 3597200.

Skip og post i lokale ruter i Trøndelag (Del 14):

Fra dampskip til hurtigbåt i Uttrøndelags-rutene

Av Tore Gjelsvik

Ved utgangen av den andre verdenskrig var Fosenflåten sørgelig nedslitt. De første fredsårene ble derfor også for Fosens Aktie-Dampskibsselskap en virkelig gjenreisningstid. Dampskipet «Hemne», som hadde ligget i Nidelven siden det ble hevet etter forliset i 1944, ble reparert og satt i rute. Dampskipet «Fosen» (Nr. 1) kom tilbake etter å ha tjent som tysk vaktskip i fem år, og måtte ha en skikkelig oppussing innen det kunne settes i fart igjen. De to dampskipene «Frøya» (Nr. 1) og «Hitra» som hadde tjent trofast gjennom hele krigstiden ble også tatt ut av fart etter tur, overhalt og satt inn i rute igjen. På slutten av 1947 kunne det innleide motorskipet «Sigurd I» leveres tilbake til eierne. Endelig ble dampskipet «Yrjar» (Nr. 2), som hadde ligget på havets bunn under hele krigen, hevet og satt istand igjen.

Våren 1949 var gjenreisningen ferdig. Fosenselskapet hadde da fem tilsynelatende bra dampskip i rutene på Ut-Trøndelag, nemlig «Fosen» (Nr. 1), «Frøya» (Nr. 1), «Hemne», «Hitra» og

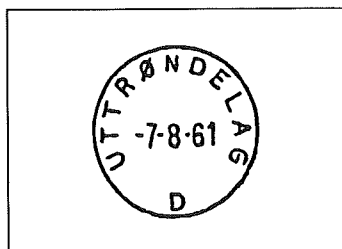

Fig. 163. 22 mm enningsstempel UTTRØNDELAGE D.

«Yrjar» (Nr. 2). Men selv om skipene var i bra stand, var tidene forandret. De gamle dampskips æra gikk raskt mot sin ende. En ny tid ble innledet med fjordbussen «Fru Inger» i 1950.

Ut-Trøndelag postekspedisjon fra mai 1945 til 1. april 1964

Freden i 1945 brakte bedre tider, også til Postverket. Etter hvert som Fosenbåtene kom i faste ruter igjen, kunne også posten gå regelmessig.

Ut-Trøndelag postekspedisjon var i funksjon i samtlige etterkrigsår opp til nedleggelsen pr. 1. april 1964. Denne postekspedisjon har hatt seks torningsstempler med tverrbjelker, med tekst UT-TRØNDELAGE og litra fra A til F. Samtlige er kjent brukt i etterkrigsårene. De forekommer imidlertid stadig sjeldnere fra 1950 og utover, og etter 1955 er det meget få registreringer. De seneste

registrerte datoer er følgende:

A	14 10 62
B	17 12 61
C	-3 9 63
D	17 11 59
E	-8 1 61
F	27 8 60

Samtlige hittil registrerte avtrykk er i svart farge. Innen Ut-Trøndelag postekspedisjon ble nedlagt, rakk man også å ta i bruk et lite enningsstempel av 22 mm-typen. Dette har tekst UT-TRØNDELAGE og litra D, Fig. 163. Postmuseets avtrykk er datert 21.11.59 og gjelder trolig levering fra gravør. De kjente avtrykk på frimerker og postale dokumenter dekker tiden fra

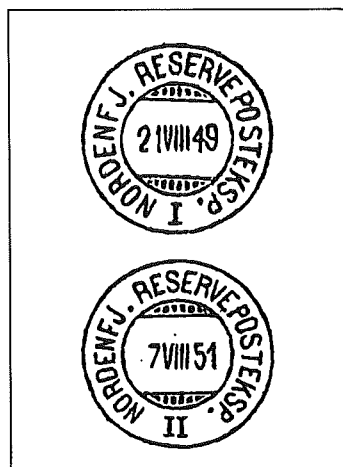

Fig. 164. Nordenfjeldske reservepostekspedisjonsstempler brukt på Ut-Trøndelag 1949—52.

D/s «Fisk»

Fig. 165. Linjestempelet D/S «Fisk».

1.7.60 til 9.10.62. Dette stempel er meget sjeldent. Alle kjente avtrykk er i svart farge.

Det faktum at stemplene til Ut-Trøndelag postekspedisjon opptrer sjeldnere og sjeldnere utover 1950-tallet, har en klar sammenheng med endrede tider. Fire av de fem klassiske Fosenbåtene gikk ut av fart etter tur i 50-årene, «Hemne» i 1951, «Frøya» (nr. 1) i 1953, «Fosen» (Nr. 1) i 1955 og «Hitra» i 1956. Bare «Yrjar» (Nr. 2) holdt det gående til 1963, og var da den siste lokaldamper på Trondheimsfjorden.

Fosenflåten ble imidlertid fornyet, og de nye skipene var mer hurtiggående og bedre tilpasset den nye situasjonen. Det ble mindre tid til å sortere og behandle posten ombord, slik at innleverte brev i stor utstrekning måtte gå videre ubehandlet. Det var også stadig færre brev som ble levert inn direkte ombord på skipene. Lokaldamperens anløp var ikke den samme begivenhet for folk som tidligere.

Endelig kommer det forhold at det etter hvert ble stadig færre ruter som gikk med postekspedisjon, og et økende antall som gikk med styrmannspost eller helt uten offisiell postførsel.

Den 1. april 1964 var det definitivt slutt for Ut-Trøndelag postekspedisjon.

Forøvrig skal bemerkes at også Nordenfjeldske reservepostekspedisjon var i funksjon på Ut-Trøndelag i tiden ette. den andre verdenskrig. Det er hittil registrert fire datoer i årene 1949—52, jevnt

fordelt på postekspeditør I og II. Den som leter kan derfor være så heldig å finne postekspedisjonens stempler NORDENFJ. RESERVE-POSTEKSP. I og II, Fig. 164, på filatelistiske objekter.

Dampskipet «Fisk», et etterkrigsprovisorium

Av krigstidens provisorier er det bare «kronet posthorn»-stempelet til motorskipet «Sigurd I» som kan følges inn i etterkrigstiden. Det er kjent brukt til ut på forsommere 1947, men var trolig i bruk til «Sigurd I» gikk ut av ruten pr. 10. november dette året.

Etterkrigstiden oppviser for øvrig et provisorium som nok egentlig må regnes som det siste krigstidsprovisorium på Ut-Trøndelag [77]. Det gjelder et linjestempel, Fig. 165, fra dampskipet «Fisk». Dette skipet var bygget i Geestemünde i Tyskland for et tysk selskap [73], og var på 187 bruttotonn og 131,2 fot. Skipet ble kjøpt av Nekolai Dahl i Trondheim i 1935, og brukt til transport av fisk for egen kjøle- og frysebedrift.

Høsten 1945 må «Fisk» ha gått for Fosenselskapet en tid, men nærmere detaljer er ukjent. Det er for tiden registrert bare ett eneste brev som er stemplet med skipets linjestempel i lilla farge [77]. Som Fig. 166 viser, er brevet også maskinstemplet TRONDHEIM 25.10.45.16-20. Tidspunktet stemmer med skip i rute 661 Trondheim—Hemne, men nærmere bevis for at «Fisk» har gått i denne ruten mangler.

Fjordbussene stormer frem

Det første skipet i den nye Fosenflåten som etter hvert skulle avløse de gamle Fosen-damperne, var fjordbussen «Fru Inger». Denne ble bygget ved A/S Stord Verft i Leirvik [4], og var et motorskip på 416 bruttotonn og 142,8 fot, Fig. 167. Fjordbussen «Fru Inger» innførte et helt nytt begrep på Trondheimsfjorden da den ble satt i rute i juni 1950. Skipet var nemlig av en helt annen type enn de gamle dampskipene, og også mye mer hurtiggående. Sommerrutene fra 19. juni 1950 viser klart de nye «hurtigrutene» fra Trond-

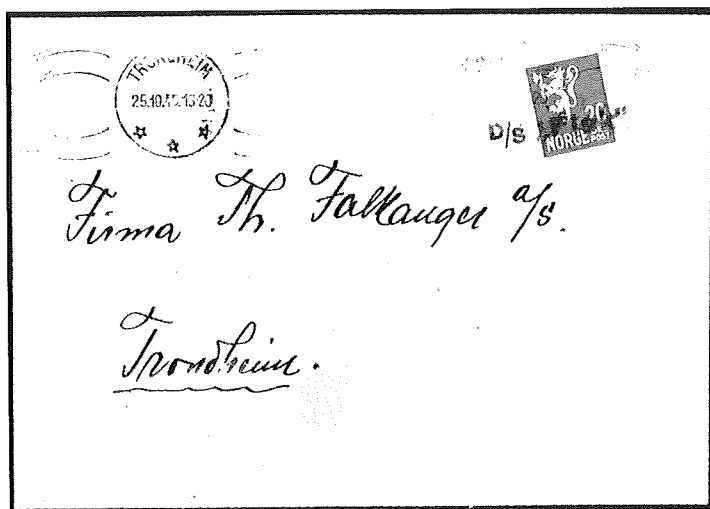

Fig. 166. Brev fra ukjent sted, stemplet på dampskipet «Fisk» med skipets stempel. Også maskinstemplet Trondheim. Fra forfatterens samling.

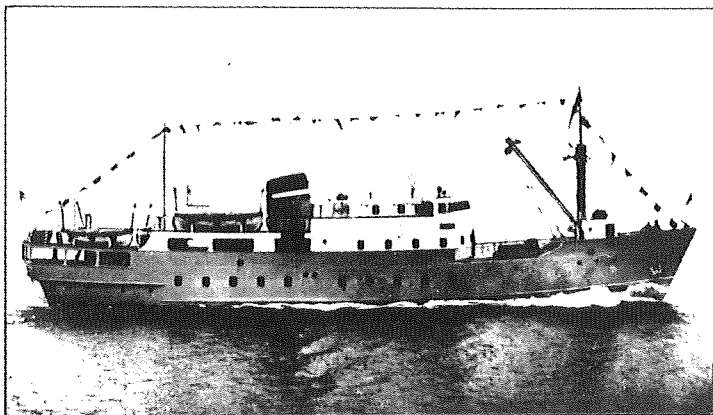

Fig. 167. Fjordbussen «Fru Inger». Etter Olaf T. Engvig.

heim til Brekstad og Si-stranda, først og fremst beregnet på passasjerer og post.

Motorskipet «Fru Inger» var en banebryter i en tid hvor alt var i hurtig utvikling. Også dette skipet ble forholdsvis hurtig innhentet av utviklingen, men fikk gjøre tjeneste i ruter på Ut-Trøndelag til 1974. Skipet ble da solgt til Bergen.

Fosens Aktie-Dampskibsselskap moderniserte i 1950 navnet og ble hetende Fosen Dampskipsselskap A/S. Etter suksessen med «Fru Inger» bestilte selskapet raskt en ny fjordbuss som ble levert i 1953. Denne ble bygget ved Trondhjems mekaniske Verksted A/S [4], var på 481 bruttotonn og 140 fot, og fikk navnet «Agdenes». Også «Agdenes», Fig. 168, var en typisk passasjerbåt, og gikk i hurtigruter på Ut-Trøndelag. Fjordbussen «Agdenes» fikk ikke gå like lenge for Fosen-selskapet som «Fru Inger», og ble solgt til England allerede i 1970.

Både «Fru Inger» og «Agdenes» har vært postførende, og har hatt postekspeditør fra Ut-Trøndelag postekspedisjon ombord. Noen konkrete eksempler på hvilke av postekspedisjonens stempeler

som har vært brukt ombord, foreligger for tiden ikke.

Postoblatstempel nr. 358

Fra de første månedene fjordbussen «Fru Inger» gikk i de nye hurtigrutene på Ut-Trøndelag, er det kjent en del objekter som er stemplet med postoblatstempel nr. 358 i fiolett farge. Det har lenge vært klart at dette enningsstempel, Fig. 169, har vært brukt på en av Fosenbåtene, det har bare vært uklart hvilken [77].

Postoblatstempel nr. 358 er kjent på såvel løse frimerker som brev, men det er lite daterbart materiale. Et eksempel er brevet i Fig. 170, uten noe bak- eller sidestempel. Det er kjent flere brev, men

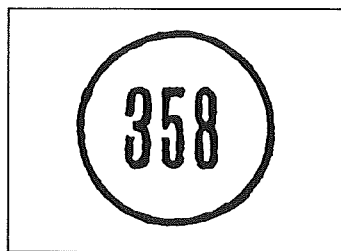

Fig. 169. Postoblatstempel 358.

bare et enkelt er bakstemplet, nemlig BERGEN 25.8.50. Et holdepunkt for tidfestelsen av det øvrige materiale er at det åpenbart er fra årene med 25-øres innenriks brevporto, hvilket vil si før 1. oktober 1951. Et annet holdepunkt er at postoblatstempel nr. 358 er kjent på 25 øre Poliomylitt, NK 386, utgitt 15. august 1950. Alt ialt indikerer det tilgjengelige materiale at postoblatstempel nr. 358 er brukt til å stemple posten sommeren/høsten 1950, hvilket stemmer bra med at «Fru Inger» gikk inn i ruter på Ut-Trøndelag i juni dette året. Det endelige bevis er ennå ikke lagt på bordet, men alt tyder på at det var «Fru Inger» som brukte dette stempel en kort tid sommeren/høsten 1950.

Nye tider, nye skip

Etter fjordbussene «Fru

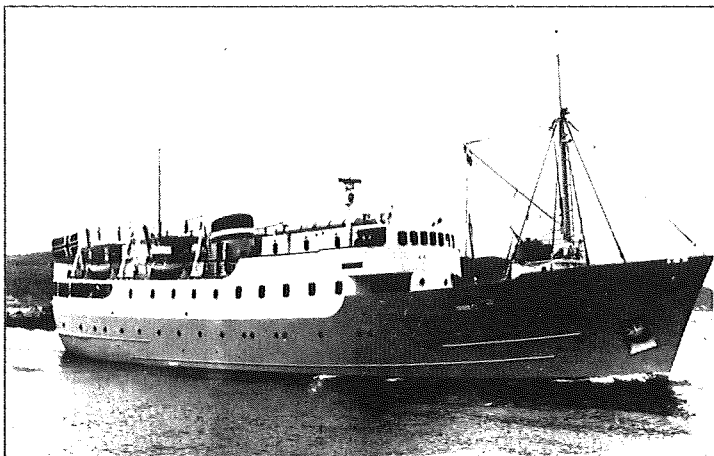

Fig. 168. Fjordbussen «Agdenes». Etter Olaf T. Engvig.

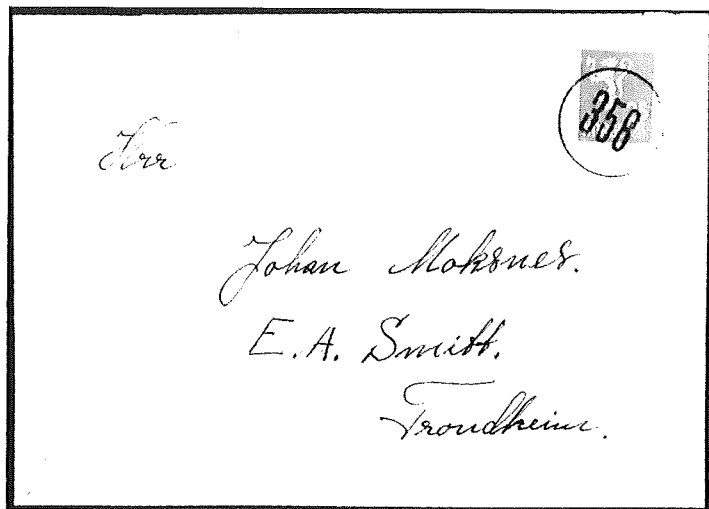

Fig. 170. Brev fra ukjent sted, stemplet med postoblatstempel 358. Fra forfatterens samling.

Inger» og «*Agdenes*» gikk utviklingen hurtig videre. I løpet av årene fra 1954 til 1960 fikk Fosenselskapet tre nye skip av en helt annen type enn både fjordbussene og de gamle damperne. Det var en ny form for kombinerte passasjer- og lasteskip. Det første av disse var motorskipet «*Frøya*» (Nr. 2), bygget av Trondhjems mekaniske Verksted A/S [4], 358 bruttotonn og 118,2 fot, levert i 1954. Året etter kom motorskipet «*Fosen*» (Nr. 2), på mange måter svært lik «*Frøya*» (Nr. 2), også dette bygget av Trondhjems mekaniske Verksted A/S [4], 387 bruttotonn og 129,2 fot. Endelig kom motorskipet «*Frovær*» i 1960, bygget av Stord Verft i 1952 som «*M/S Nordmøre*» 120 bruttotonn og 79,5 fot [4]. Skipene var ikke helt like, men hadde så mange likhetspunkter at «*Frøya*» (Nr. 2), Fig. 171, kan få illustrere dem alle.

Alle de tre kombinertskipene var hurtiggående båter som skulle oppfylle tidens krav til hurtig passasjertransport og rask og effektiv håndtering av gods. De svarte også på mange måter

til forventningene, men ble bare så altfor hurtig foreldet. Hurtigbåtene overtok passasjerfarten, mens godset gikk over på egne godsruiter eller ren landtransport. Motorskipet «*Frøya*» (Nr. 2) ble solgt allerede i 1967 til Panama, mens «*Fosen*» (Nr. 2) fulgte etter i 1973, også dette til utlandet. Endelig gikk «*Frovær*» til Fyrdirektoratet i 1973.

Samtidig med introduksjonen av kombinertskipene, begynte Fosen Dampskipsselskap A/S å bygge ut fergesambandene. Den mest

kjente av de nye fergene var «*Fosenferja*», bygget ved Trondhjems mekaniske Verksted A/S i 1955, 369 bruttotonn og 129 fot [4]. «*Fosenferja*» etablerte fergesambandet Trondheim—Vanvik, og var nærmest en institusjon helt frem til våren 1980. Etter hvert kom det til flere nye ferger i forskjellige fergesamband, men nærmere detaljer skal ikke gjengis her.

I 1958 gikk Fosen Dampskipsselskap A/S inn i A/S Fosen Trafikklag sammen med blant annet Frosta Dampskipsselskab. Med i det nye trafikklaget kom også Stadsbygd Trafikkselskap med den lille motorkutteren «*Staveringen*», Fig. 172. Denne var bygget i Sagvaag på Stord i 1918, og var på 90 bruttotonn og 87 fot [4]. Stadsbygd Trafikkselskap kjøpte skipet i 1923, og satte det inn i melkerute mellom Rødberg og Trondhjem. Posten gikk med Fosenbåtene, så «*Staveringen*» var bare et supplement på varetransportsiden. Etter sammenslåingen i 1958 fortsatte «*Staveringen*» å gå i den samme ruten til 1961. Det var senere reserveskip til det ble solgt ut av distriktet i 1962.

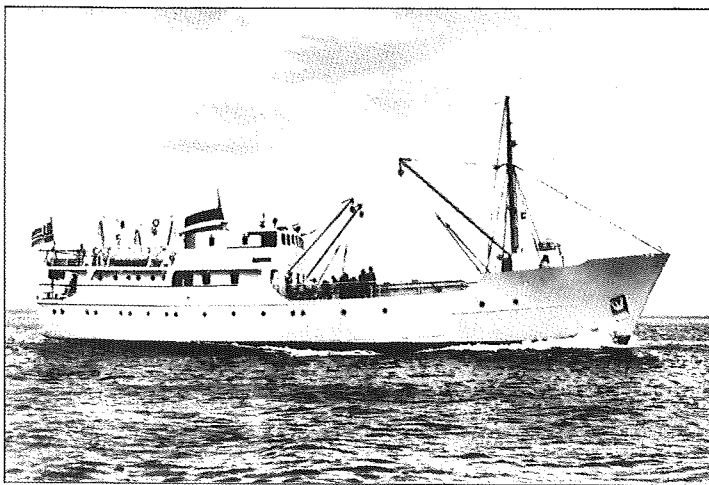

Fig. 171. Motorskipet «*Frøya*» (Nr. 2). Etter Olaf T. Engvig.

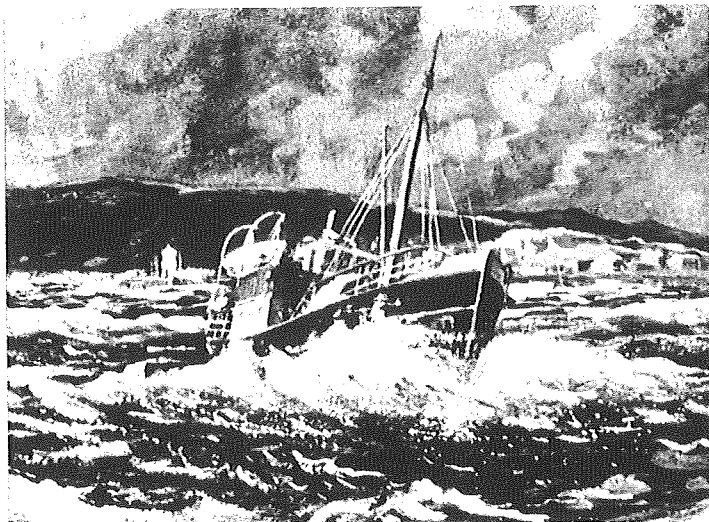

Fig. 172. Motorkutteren «Staværingen». Etter Olaf T. Engvig.

Motorkutteren «Staværingen» kom for sent med i Fosenselskapet til å bli offisielt postførende. Man skal imidlertid ikke helt utelukke at det kan ha foregått uoffisiell posttransport. Kanskje kan skipets eget stempel, som blant annet er kjent fra billetter, finnes brukt på posten.

På midten av 1950-tallet hadde Fosen Dampskibsselskap A/S også begynt å sette inn enklere og billigere tonnasje i en del av rutene på Ut-Trøndelag. Trafikken var gått ned, og det var ikke lenger økonomisk forsvarlig å la alle ruter gå ut fra Trondheim. Det ble etter hvert opprettet en del lokalruter, byggeruter, som korresponderte med damp- og motorskipene fra og til Trondheim. Til disse ruter ble det leid inn mindre motorskip eller motorkuttere.

Motorskipet «Føyken»/«Berdal»

Den første av disse nye byggeruter ble etablert med motorskipet «Føyken» i 1954. Skipet opptrer i vinterruten for 1954/55, gjeldende fra 20. september 1954, i en «motor-

båtrute», Fig. 173. Ifølge tidtabellen var rutene noe varierende, men gikk stort sett

mellom Sandstad og Kyrksæterøra. I de påfølgende år varierte denne «melkeruten» en del, men «Føyken» gikk hele tiden i lokalrute i det samme distriktet.

Motorskipet «Føyken» ble bygget av tre i Hardanger i 1915, og var opprinnelig rigget som galeas. Skikkelige detaljer om fartøyet foreligger først etter at det ble om døpt til «Berdal» i begynnelsen av 1960. Målebrevet viser at det da var et motorskip på 54,2 fot og 31,8 bruttotonn [79]. Motorskipet «Berdal» gikk for Fosenselskapet frem til juni 1970. Det ble da solgt til Kristiansund N. I årene 1971–79 gikk skipet for Namsos Trafikkselskap i ruten Skjingen—Sitter—Lauvsnes.

Lokalruten med motorski-

Rute 6a						
Motorbåtrute						
Sandstad—Kyrksæterøra.						
M K FØYKEN						
	Mandag	Tirsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	
Korresp. med skip fra T.heim — rute 1.						
Ankomst til:						
Hestvika		20.45		20.30		
Sandstad		21.15				
Sunde						21.45
Hemnskjel						
Motorbåt						
fra Hestvika		21.00				
» Sandstad	6.20	21.30		6.20	20.45	6.20 21.15
» Sunde	6.50	22.00	21.45	6.50	21.15	6.50 22.00
» Hemnskjel	7.00	22.15	22.00	7.00	21.30	7.00 22.15
» Sunde						
» Rottem	7.30	22.45	22.30	7.30		7.30 22.15
» Vågan		23.15	23.00	22.30		23.15
» Mjones		Onsdag 0.15	Onsdag 0.15			
» Heimsjø				23.30		Søndag 0.15
» Bjørkøy	8.15	1.45	0.45	8.15		8.15 1.00
» Storoddan				24.00		
» Tannvik	8.45	2.15	1.15	8.45	0.35	8.45 1.30
» Ytre Snillfjord	9.15	5.00	4.00	9.15	1.10	9.15 2.00
» Skårild		4.15	3.15		2.00	2.45
» Krokstadøra		3.30	2.30		2.30	3.30
» Førren	9.30	5.15	4.15	9.30		9.30
» Berdal	9.45	5.30	4.30	9.45		9.45
» Sperill	10.15	6.00	5.00	10.15		10.15
» Hollaholmen	10.30	6.15	5.15	10.30		10.30
til Kyrksæterøra	11.00	6.45	6.00	11.00		11.00 5.00

Fig. 173. Rute for motorkutteren «Føyken» fra 20. september 1954. Fra Fosen Dampskibsselskaps rutehefte. Kilde: Ragnvald C. Knudsen.

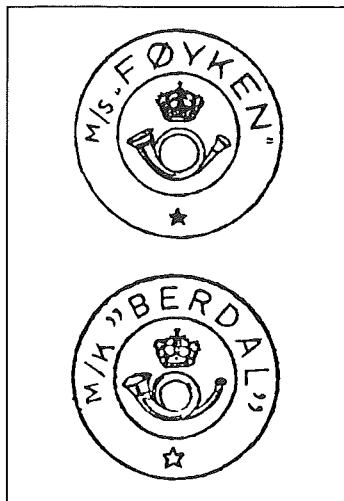

Fig. 174. Stempler av type «kronet posthorn» brukt på motorskipet «Føyken»/motorkutteren «Berdal».

pet «Føyken»/«Berdal» har hatt styrmannspost og poststempler av type «kronet posthorn», Fig. 174. Det første var det med tekst M/S «FØYKEN», og kom trolig i bruk i 1954. Det er kjent brukt frem til slutten av 1959 [80]. På frimerker er det hittil bare registrert i fiolett farge, på postkvitteringslister derimot både i fiolett og svart [81]. Videre kjennes

Postverket Bl. 1

fra *YRJAR* til *M/S FØYKEN*

Verdikart *Asfj 29/9*

Antall rekommanderte sendi Antall rekommanderte sendinger

Postverket Bl. 127

M/S FØSEN LISTE

over post sendt fra *Asfj* til *Asfj*

Adressepostlad	Verdepost	Snøggpost		Vanleg post			Merknader
		Poser	Buiter	Poser	Buiter	Andre pakker	
	1			2	4		
<i>1-10-1954</i>							

Datostempel *35-59*

TEJORDEN 20-3-59

Fig. 176. Utsnitt av postkvitteringslister for styrmannspost med dampskipet «Yrjar» (Nr. 2), motorskipet «Frøya» (Nr. 2) og motorskipet «Fosen» (Nr. 2). Fra forfatteren samling.

blått avtrykk på kvitteringsliste, men dette er laget ved hjelp av blåpapir. Det skal tilføyes at S-en i M/S ser ut til å ha vært skadet på slutten av stempelets brukstid.

Omdøpingen av «Føyken» til «Berdal» en gang på begynnelsen av 1960 skal ha skjedd i samband med montering av nytt teknisk utstyr [80]. Nytt stempel av typen «kronet posthorn», nå med tekst M/K «BERDAL», ble levert fra gravøren 4. mai 1960 [26]. Det var i bruk til juni 1970, og er hittil registrert i svart farge samt i blått ved blåpapir. Brukt på brev er stempelet meget sjeldent, Fig. 175.

Styrmannsposten på de store båtene

Ut-Trøndelag postekspedisjon ble som nevnt nedlagt den 1. april 1964. Allerede på midten av 50-tallet hadde det imidlertid skjedd store forandringer i postekspedisjonens virkeområde. Ved nyttårstider 1954 gikk alle ruter på Ut-Trøndelag med postekspedisjon. Drøye tre år se-

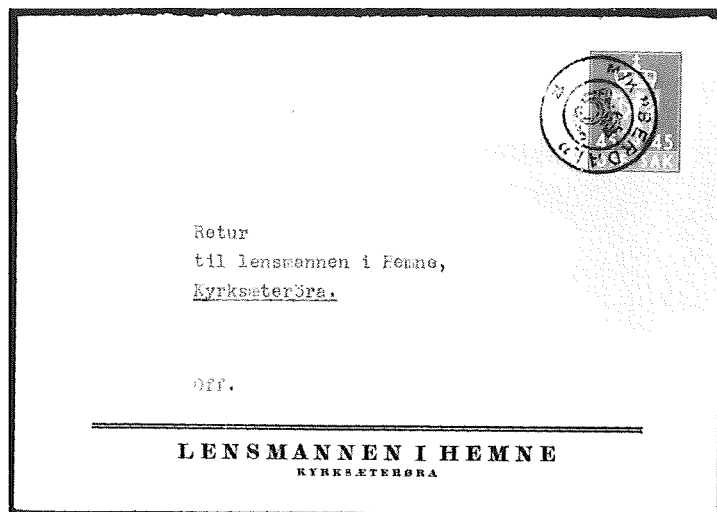

Fig. 175. Brev stemplet på motorkutteren «Berdal». Fra Sigmund Fjærlis samling.

nere var det bare motorskipene «Agdenes» og «Fru Inger» igjen i hurtigruter på Byfjorden og Hitra/Frøya. Alle øvrige ruter gikk med styrmannspost 1.

Dette innebar at også de store båtene var begynt å gå med styrmannspost. De filatelistiske spor etter denne er tynne, men de finnes. Hovedinntrykket er at styrmannsposten har ekspedert post i sekker og bunter til og fra poststeder i ruten. I Fig. 176 er vist postkvitteringslister som dokumenterer at skipenes egne linjestempler har vært brukt postalt både på motorskipet «Fosen» (nr. 2), motorskipet «Frøya» (Nr. 2) og dampskipet «Yrjar» (Nr. 2) [81]. Samtlige kjente objekter av denne type er med skipenes stempler slått i fiolette og blå fargenyanser. På billetter er tilsvarende stempler også kjent i rødt, grønt og svart. Mulighetene for variasjoner skulle derfor være tilstede.

Det eneste hittil registrerte objekt med sådant skipsstempel på frimerke er brevklippet som er vist som Fig. 177. Frimerket, NK 494, er her bundet til papiet med et fiolett avtrykk av linjestempelet M/S «Frovær», men er også sidestemplet UT-TRØNDELAG B 14.9.61.

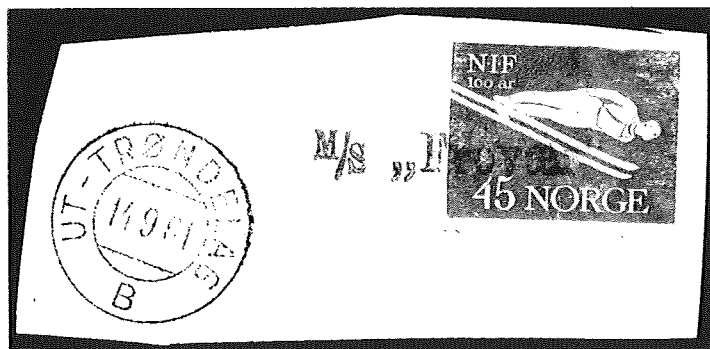

Fig. 177. Brevklipp stemplet med skipsstempel M/S «Frovær», sidestemplet UT-TRØNDELAG B. Fra forfatterens samling.

Fig. 178. Utsnitt av verdikart fra styrmannspost med motor-kutteren «Ansnes». Fra forfatterens samling.

Det er tydelig at brevet først har gått som styrmannspost med motorskipet «Frovær» og siden med Ut-Trøndelag postekspedisjon. Dessverre er frimerket og klippet noe medtatt, men det er et tydelig bevis på at skipets eget stempel har vært brukt på posten så sent som i september 1961. Flere eksempler bør kunne finnes.

Bygdebåten «Ansnes»

En annen av Fosenselskaps bygdebåter var motorskipet «Ansnes». Dette skipet ble bygget i Rognan i Salten i 1926. Det het opprinnelig «Brunvoll», og var da registrert nordpå. Til Trøndelag kom det i 1949 med Anton Fjellvær som hovedreder [79]. Skipet var opprinnelig 47,8 fot langt og 27 bruttotonn. Etter flere ombygginger, hvorav den siste i 1970,

var lengden blitt 62,1 fot og tonnasje 55,1 bruttotonn.

Det er litt uklart eksakt når motorkutteren «Ansnes» begynte å gå for Fosenselskapet, men det er kjent verdikart som dokumenterer styrmannspost i tiden 4. august—28. september 1958. Skipet har ikke hatt «kronet posthorn» eller annet offisielt poststempel, men har brukt sitt eget linjestempel *Ansnes*, Fig. 178. Det er kjent fiolette avtrykk fra 4.—17. august 1958 og svarte avtrykk fra 22. august til 28. september. Dessuten blå avtrykk via blåpapir 18.—20. august 1958.

Motorskipet «Ansnes» gikk fast for Fosenselskapet i bygderuter på Hitra fra 1962 og frem til 30. juni 1984 [82]. Noen flere spor etter styrmannsposten på «Ansnes» er foreløpig ikke registrert.

Ut-Trøndelag postekspedisjons tjenere i etterkrigstiden

Det er ikke lett å sette opp noen fullgod oversikt over hvilke skip som har tjent Ut-Trøndelag postekspedisjon i etterkrigsårene og har hatt postekspeditør ombord. Dette skyldes dels skifte av skip på grunn av reparasjoner i 40-årene, og dels usikkerheter i forbindelse med overgang til styrmannspost i 50-årene. Følgende oversikt

er det beste som det har vært mulig å sette opp:

«Frøya» (Nr. 1)	1945—1953
«Hitra»	1945—1956
«Hemne»	1946—1951
«Fosen» (Nr. 1)	1946—1955
«Yrjar» (Nr. 2)	1949—1957
«Fru Inger»	1950—1964
«Agdenes»	1953—1964
«Frøya» (Nr. 2)	1954—1957
«Fosen» (Nr. 2)	1955—1957

Denne oversikten er ganske grov, og det er ikke tatt hensyn til kjente avbrekk for reparasjoner. Videre er det antatt at motorskipet «Sigurd I» hele tiden har gått med styrmannspost og brevhus, noe som det filatelistiske materiale også tyder på er riktig.

Hurtigbåtene inntar arenaen

I 1969 fikk A/S Fosen Trafikklag sin første hurtigbåt, en hydrofoil. Denne var bygget hos Westermoen Hydrofoil A/S i Mandal i 1963, og gikk til å begynne med i rute over Øresund under navn av «Sundfoil II». Størrelsen var 68 bruttotonn og 67,6 fot. Fosenselskapet dømte den først «Nisen» og satte den i forskjellige ruter på Utrøndelag. I 1973 skiftet «Nisen» navn til «Fosenfoil». Allerede i 1974 ble imidlertid «Fosenfoil» solgt til Italia. Da var nemlig Westamaranen dukket opp, en to-skrogs hurtigbåt av katamarantypen, utviklet av Westermoen Hydrofoil A/S i Mandal. Denne båttypen viste seg raskt å være vesentlig bedre egnet for de trønderske farvann enn hydrofoilene.

Skipene på Utrøndelag seiler videre

I 1985 ble Utrøndelag betjent av ialt fem hurtigbåter, hvorav fire av katamarantypen, Fig. 179, mens en rekke ferger knyttet de ulike deler av vegen sammen. Øyene

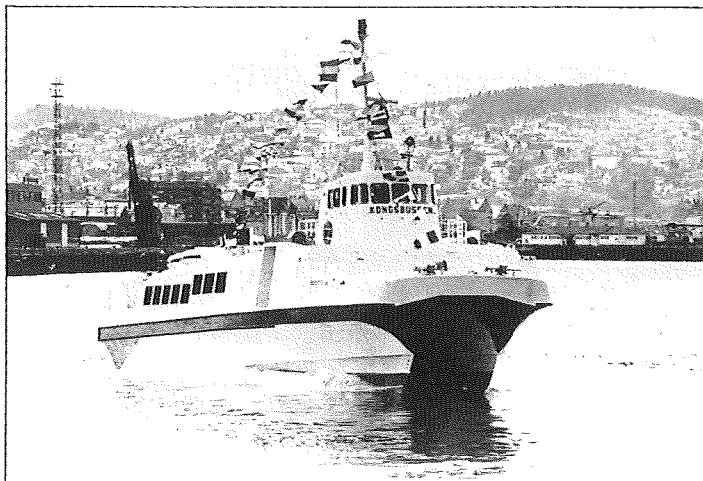

Fig. 179. Westamaranen «Kongsbussen». Etter Olaf T. Engvig.

fra Frøya og nordover til Halten var dekket av en rute med den kombinerte gods- og passasjerbåten «Frøya» (Nr. 3), med utgangspunkt i Sistranda på Frøya. Av bygdebåtene var det bare to tilbake. Motorkutteren «Munken» gikk i lokalrute mellom Agdenes og Ørlandet, med diverse anløp i områdene ved utløpet av Trondheimsfjorden, mens den lille motorkutteren «Auno» gikk mellom Dypfest og Tarva. Det gikk fortsatt post med samtlige ruter, men bare som sekkepost som ikke ble behandlet ombord.

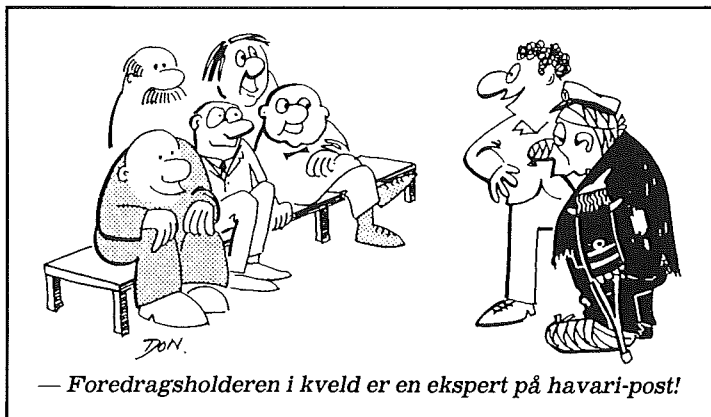
Også i tiden fremover må man regne med at øyriket i Utrøndelag vil være avhen-

gig av skipsforbindelser for å opprettholde et kommunikasjonsnett av nødvendig standard. Skipsposten ser derimot ut til å være et avsluttet kapittel.

(Fortsettes)

Referanser:

80. Tor Erik Lillehagen. Personlig kommunikasjon.
81. Tore Gjelsvik: Bruddstykker av trøndersk posthistorie. Del 24. Styrmannsposten på Utrøndelag. NFF-Varianten Nr. 2, 1985.
82. Svein Inge Meland: Siste vakt på «Ansnes». Adresseavisen 29. juni 1984.

— Foredragsholderen i kveld er en ekspert på havari-post!

nft

Litteratur

SVERIGE-KATALOGEN 1985—86

Sveriges frimärken och helsaker. Spezialkatalog utgitt av Sveriges Filatelist-förbund

Denne katalogen, som må betegnes både som en spesialkatalog og en håndbok for

Sverige-samlere, kommer nå i sin 39. årgang.

Spesielt vil jeg fremheve de fyldige opplysningene om hvert enkelt merke som er til stor hjelp for motivsamlere. I tillegg finnes det også en egen motiv-liste bak i boken.

Et stort minus ved katalogen er imidlertid

tid illustrasjonene. Enkelte er så mørke at en må være Sverige-spesialist for i det hele tatt å kunne si hvilket merke som er avbildet, mens det i andre tilfeller er så svakt trykk at detaljene ikke kommer frem.

En katalog som det ellers er lagt ned så meget arbeid i, fortjener en helt annen kvalitet på illustrasjonene.

R. Strøm

AFA ØST-EUROPA i to bind
AFA-FORLAGET

Pris n.kr. 165,- pr. bind

I likhet med AFA Vest-Europa kommer også AFA Øst-Europa nå i to bind. Katalogene har «blødt» kartongomslag og forlaget opplyser ellers at de er «garnhæftede» for å sikre en lengre bruksperiode. AFA ØST utkommer som kjent bare annethvert år, og årets kataloger skal derfor vare til høsten 1987, og det trengs derfor en best mulig innbinding.

Landsnavnet «Russland» er nå erstattet av det mer

korrekte «Sovjetunionen».

Det samlede sideantallet er øket med ca. 30 sider i forhold til 1984-utgaven. Dette viser at

det er meget nytt å følge med i for en som samler hele Øst-Europa.

Prisene viser fortsatt en stigende tendens, men noe varierende fra land til land. Størst stigning synes det å være på miniark og blokker fra enkelte land i Øst-Europa. Dette skyldes trolig at interessen for samling av slike objekter har økt.

Norske samlere må forøvrig ha i minnet at alle AFA-kataloger fremdeles har priser som inkluderer 22% dansk moms.

R. Strøm

AFA SKANDINAVIEN 1986
AFA-FORLAGET

Dette er vel den katalog som ved siden av

Norges-katalogen er mest benyttet av samlere i Norge. Jeg kan ikke se at det er foretatt noen endringer når det gjelder trykk eller innbinding i forhold til fjorårets utgave.

Dessverre finnes det enkelte «skjønnhetsfeil» som skjemmer en ellers meget god katalog. Jeg skal

nevne en som har irritert meg personlig i de siste 15 år! AFA-nr. 614 (NK-nr. 648) 100 øre blåfiolett helleristning har i alle år både i AFA SKANDINAVIEN og i AFA VEST-EUROPA vært ført opp med pålydende kr. 1,-. Dersom Aarhus Frimærkehandel kan skaffe meg et slikt merke pålydende kr. 1,- til kr. 8,- for postfrisk og kr. 2,- for stemplet eksemplarer, så er jeg personlig avtaker for et ubegrenset antall. Var det ikke en tanke å rette denne feilen i anledning 15-årsjubileet?

Prisene viser justeringer både opp og ned. Således har begge de to første HAFNIA-blokkene gått ned, den første med hele dkr. 12,- som tilsvarer 20%.

R. Strøm

«American Issue. The U. S. Postage Stamp, 1842—1869»

Forfattere: Peter T. Rhorbach og Lowell S. Newman.

Utgiver: Smithsonian Institution Press, U.S.A.

Utgitt: 1984

Sider: 225

Pris: U.S.\$ 19,95

Bestillingsadresse: Smithsonian Institution
Press P.O.Box 1579 Washington D.C. 20013
U.S.A.

Amerikansk posthistorie i samfunnshistorisk perspektiv

I 1639 bestemte General Court i Massachusetts Bay Colony at all post som ble befordret til og fra England skulle leveres i Richard Fairbanks verdshus i Boston. Selv om bestemmelsen bare anga en sentralisering av postdistribusjonen, og en felles postorganisasjon for alle de engelske koloniene i Nord-Amerika ikke ble opprettet før i 1691, regnes vedtaket fra 1639 som starten på et ordnet postvesen på det nordamerikanske kontinentet. Tidspunktet danner også et naturlig utgangspunkt for den interessante fremstilling av den tidlige, amerikanske posthistorien vi finner hos Rohrbach og Newman.

Innledningsvis får vi en oversikt over utviklingen frem til den engelske postreformen av 1840. De postale forandringer som tilkom i midten av 1800-tallet var ikke bare nyordninger av den postale administrasjon, men representerte også gjennomgripende sosiale og økonomiske reformer. Forfatterne er fullt klar over dette, og understreker gjennom hele fremstillingen den store betydningen det postale systemet hadde for utviklingen av det amerikanske samfunnet.

I løpet av perioden 1840—1850 ble de europeiske postreformer gradvis innført i U.S.A., og boken gir et godt bilde av de politiske og økonomiske vanskeligheter som måtte overvinnes før reformene var gjennomført i full skala. Vi kan lese om Greigs City Despatch i New York, som privat utga de første amerikanske frimerkene i 1842. Vi får også lese om det offisielle postverkets overtagelse av Greigs private postorganisasjon, og frimerkene med teksten «United States City Despatch Post», som var de første frimerker i U.S.A., utgitt med offisiell godkjenning.

Innføringen av enhetsporto ga mulighetene til utgivelse og bruk av de såkalte «Postmasters Provisionals», som vel representerer et av de mest interessante kapitler i amerikansk posthistorie. Disse merker behandles inngående av Rohrbach og Newman, og leder frem til utgivelsen av de første, offisielle føderale frimerkene i 1847. Vi får en grundig orientering om de politiske og økonomiske forhold som hersket i U.S.A. på denne tiden, og disse historiske opplysningene er spesielt interessante.

For oss her i Norden er den såkalte «carrier service» mindre påaktet. Føderale fri-

merker betalte bare portoen fra et postkontor til et annet, mens betalingen for den lokale postombæring ofte ble kvittert ved hjelp av de halv-offisielle «carrier-frimerkene». Hos Rohrbach og Newman behandles disse merkene i et eget kapittel, som på en grundig og samtidig lettfattelig måte gir innblikk i dette vanskelige området.

Interessant er det å lese om den store betydningen postvesenet og frimerkene hadde for den amerikanske ekspansjonen vestover, der gullrushet i California, Overland Mail Company og den berømte Ponny Express har sin naturlige plass.

Spesielt skal boken ha ros for den behandling som gis borgerkrigens frimerkeutgaver og postbefordring, samt de postale forhold i sydstatene (Konføderasjonen). Her finner en lang rekke opplysninger man forgjeves søker i andre bøker, og de kaotiske forhold som hersket på det nordamerikanske kontinentet i denne tiden, blir oversiktlige og lett forståelige.

Rohrbach og Newmans bok «American Issue» er på mange måter blitt en «annerledes» bok om frimerker og postal historie. Fremstillingen knytter posthistorien og utviklingen av det postale systemet nær sammen med samfunnshistorien politisk, sosialt og økonomisk. Forfatterne makter på en populær måte å binde sammen postens utvikling med utviklingen av det amerikanske samfunnet i en vanskelig og dels kaotisk tid. Vi får et godt innblikk i amerikansk historie, og posthistorien flettes inn som en integrert del av denne.

Bokens godt og vel 90 illustrasjoner er valgt med omtanke, og illustrasjonstekstene er fyldige og fullt ut forklarende. Bokens tekst er engelskspråklig, men populært forfattet og bør lett kunne leses uten dype spesialkunnskaper i språket.

Nord-Amerikas posthistorie er ikke særlig godt kjent hos oss her i Norden. Som en innføring i denne delen av vår hobby er Rohrbach og Newmans arbeide meget godt egnet, og de samlere som har spesialisert seg på amerikansk filateli, får gjennom boken mange samfunnshistoriske opplysninger som ikke finnes i andre bøker om U.S.A.'s frimerker. Boken kan trygt anbefales frimerkesamlere, både som avkoblende lesning og som bakgrunnsinformasjon til forståelse av Nord-Amerikas tidlige posthistorie.

Ørn Grahm.

Trondhjems Yngre Filatelistklubb:

Driftig junior-klubb tar på seg «voksne» oppgaver

Det er ikke uten grunn at Trondhjems Yngre Filatelistklubb er blitt karakterisert som den mest driftige juniorklubb for frimerkesamlere i Norge. Etter den vellykkede nasjonale utstillingen TYFEX 85, sitter mange igjen med denne troen ytterligere styrket.

Nå skulle man kanskje tro at en klubb som utgir et medlemsblad som heter «TYFUS», nærmest er forpliktet til å interessere seg for epidemiske sykdommer. Men langt i fra: At utgiverklubben lider av en epidemi, derimot, vil nok mange være enige i. Selv om FILATELI knapt er en sykdom, men mer det forhold at medlemmene er angrepet av basiller...

Trondhjems Yngre Filatelistklubb — forkortet TYF og med US som etter-slang i tittelen på medlemsbladet — er en meget livskraftig klubb. Der har man faktisk samlet frimerker i snart 60 år. Medlemmene i dag er i alderen 12 til 25 år, og medlemstallet ligger på vel 100.

Formannen i TYF er Arne Rønning, og han har ledet klubben i flere år. Ja, han har så utvilsomt vært drivkraften bak en rekke arrangementer av forskjellig slag, stor som små, og sto også som leder for TYFEX 85, — så utvilsomt det største løft i klubbens historie.

Arne Rønning er selv en fremragende samler. Han har vist deler av samlingen på flere utstillinger i inn- og utland, og oppnådde f.eks. under den nordiske frimerkeutstillingen NORDIA i Reykjavik ifjor å få hedersprisen for beste juniorsamling.

Alt på et brett

— Hvorfor samler du og andre frimerker, Rønning..?

— Fordi det er interessant, morsomt, lærerikt og spennende. De aller fleste mennesker samler på et eller annet, — det være seg kunstverk, antikviteter, grammofonplater eller bilder av kjente personer. Samler du frimerker, får du faktisk alt dette og mer til på et brett...

— Ikke grammofonplater, vel..?

— Joda, det er faktisk utgitt frimerker i form av grammofonplater. Det skjedde i Bhutan for en del år siden. Og platene kan fak-

Arne Rønning er formann i Trondhjems Yngre Filatelistklubb, og har etterhvert opparbeidet seg en meget fin samling selv. Her er han ivrig bøyd over sin samling av norske frimerker fra 1855 og utover.

tisk spilles, om en ønsker det...

— Selv har jeg lært utrolig mye i de årene jeg har holdt på som frimerkesamler. Etterhvert har jeg jo spesialisert meg endel. Det vil si at jeg ikke samler på alt det jeg kommer over av frimerker lenger, men har konsentrert meg om spesielle land, spesi-

elle områder — og etterhvert skaffet meg frimerker, brev og postale dokumenter som er med på å gjøre samlingen enda mer interessant og spennende.

Mange kjente navn

I Trondhjems Yngre Filatelisklubb har ellers mange kjente «voksne» frimerkesamlere i årenes løp trådt sine barnesko, for å si det slik. Studerer man medlemsfortegnelsen gjennom årene, finner en også mange kjente Trondheims-navn, — folk som etter at de kom til sjels år og alder ikke lenger fant tid til å syssle med frimerkene i den grad som da de var aktive i TYF. To som tydelig har pekt seg ut er Ragnvald C. Knudsen — nå leder for Lyngs Bokhandel i Trondheim — og Wilhelm K. Støren — bibliotekar ved Universitetet i Trondheim og kjent lokalhistoriker. Men begge disse samler fortsatt frimerker. Det samme gjør Christian Aug. Buchholdt — avdelingssjef i Forende Forsikring, og Harald R. Eriksen — byredaktør i Adresseavisen. Også nå avdøde advokat Petter Andreas Claus-

sen gjorde seg i unge dager sterkt bemerket i TYF.

Klubben har ikke alltid vært like aktiv og hardt arbeidende som nå. Av klubbens krønike kan man bl.a. se at man i 1948 holdt styremøte på trappa til Bispehaugen skole, fordi man ikke hadde betalt leie for lokalet inne — og at man i 1936 «fordrev tiden på møtene med pokerspill».

Markerer seg sterkt

Idag har klubben møter hver 14. dag i tilknytning til at senior-foreningen Nordenfjeldske Filatelistforening har sine møter, og det er 20—25 faste «møte-gjengere» tilstede hver gang. Her har man foredrag og kåserier om allehånde problemer og interessante nyheter om frimerker og frimerkesamling, det vises instruktive filmer — og ikke minst: Man bytter frimerker med hverandre. Klubben har i de senere årene markert seg sterkt ved bl.a. flotte utstillinger og arrangementer i forbindelse med Frimerkets Dag. I 1972 arrangerte klubben en regional junior-utstilling, i 1977 hadde man stor klubbstil-

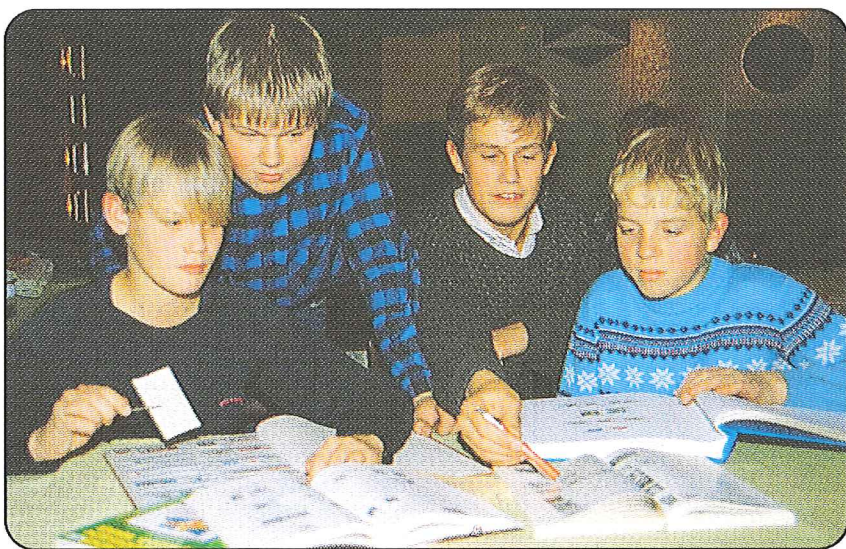

ling og i 1982 en utvidet klubbutstilling hvor også deltagere fra Trondheims nordiske vennskapsbyer deltok.

God propaganda for filateli

Den nasjonale ungdomsutstillingen TYFEX 85 ble planlagt gjennom to år. De unge medlemmene av Trondhjems Yngre Filatelistklubb nedla et kolossalt arbeid for å få arrangementet vel i havn, og det hele ble da også en suksess. Man opererte med et budsjett på nr

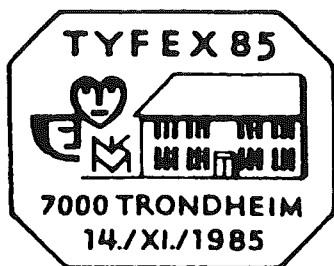
Fra et av møtene i Trondhjems Yngre Filatelistklubb nå i høst. Fra venstre Øyvind J. Andersen (13 år), Arne Rogndalen (14 år), Bjørn Rosvoll (18 år) og Jørgen Sand (13 år).

mere 100.000 kroner. Dristig gjort av en gjeng unge entusiaster. Man håper nå at utstillingen vil få ringvirkninger på lengre sikt, ved bl.a. at de mange unge frimerkesamlerne i Trøndelag som ennå ikke er blitt medlem av en filatelist-klubb, får øynene opp for at TYF er en aktiv og driftig klubb det kan være nyttig å bli medlem av.

— Det finnes sikkert flere tusen ungdommer i Trøndelag som i større eller mindre grad interesserer seg for frimerkesamling, sier Arne Rønning.

— Men det er først når en blir med i en klubb som vår at en får det helt store uthyt-

tet av samlingen. Der treffer en likesinnede en kan diskutere alle mulige problemer og spørsmål om samlingen med, en får hjelp av «seniorer» som har holdt på med frimerker i en årrekke — og en får mulighet til å skaffe seg merker en mangler ved å bytte med andre medlemmer. Selv startet jeg som at-

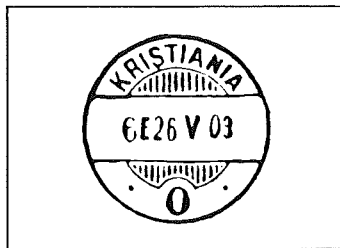
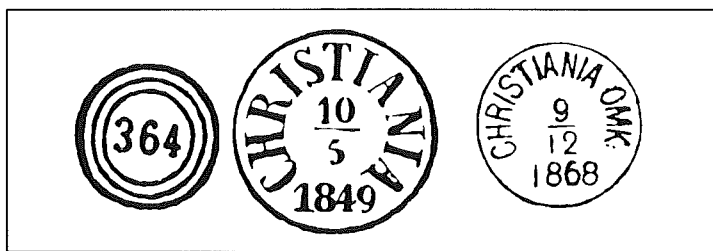
teåring. I dag innrømmer jeg at jeg ikke visste noe om hvordan jeg skulle behandle merkene, oppbevare dem eller ordne dem systematisk. Det var først da jeg ble 14 og besøkte en frimerkeutstilling for første gang at jeg virkelig ble bitt av basillen og forsto at skulle jeg komme noen vei, måtte jeg lære adskillig mer om frimerkene. Og så meldte jeg meg inn i Trondhjems Yngre Filatelistklubb, noe jeg ikke angrer på en dag. Det er et hyggelig miljø i klubben, og jeg har fått mange venner der. Og alle er oppsatt på å få til «verdens beste» frimerkesamling. Men det kan ta tid....

Studie/arbeids-gruppe for Christiania/Oslo-stempler

For noen år tilbake ble det opprettet en arbeidsgruppe for kartlegging av Christiania/Oslo-stempler, denne ble etter en periode dessverre nedlagt av uvisse årsaker.

Vi er nå fire—fem personer (noen også fra den gamle arbeidsgruppen) som er meget interessert i å gjøre en ny innsats på dette store området.

Når man skal gå i gang med en oppgave av slike dimensjoner, må grunnlaget

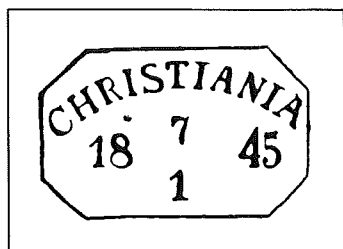

for å lykkes være å få med så mange interesserte som overhodet mulig til å gjøre en innsats for dette meget interessante området.

Idéen med opplegget er da at man avholder jevnlig møter og at hver enkel person i gruppen tar seg av sine egne frittstående oppgaver. Alle interesserte uansett nivå er hjertelig velkommen.

Ta kontakt med:

Petter Sørsdahl
Skjelderupsgate 17
0559 OSLO 5
Tlf. privat 38 28 49, kont.
22 12 50.

nft

Postkassen

NFTs problemer

Gode Kollega!

Etter å ha lest Kjetil Thorsens frimodige ytring i siste nummer av NFT, må jeg si at det er lenge mellom hver gang man opplever at en 16-åring rører ved så pass mange interessante elementer når det gjelder NFT. At alt som står skrevet i hans ytring ikke helt stemmer med virkeligheten, betyr mindre. Det vesentlige er at han peker på en av NFT's største problemer, nemlig det faktum at man tillater altfor mange lange spesialartikler.

Jeg har sansen både for gode spesialartikler og det helt enkle for 12—13-åringer. Men det hører ingen steder hjemme å fylle bladet opp med artikkel-serier som faktisk går over et helt år!

Både Tore Gjelsviks serie om «Skip og post i lokale ruter i Trøndelag» og Harry Snarvolds serie om «Posthornutgavene», er utmerket filatelistisk stoff. Dersom de skulle vært satt på trykk i NFT, skulle de maksimalt vært på fem—seks sider over to blad. Forbundet burde heller utgitt de to herrers arbeider i hefte, slik at de mer interesserte filatelister kunne studere deres arbeid der.

Det de fleste filatelister/frimerkesamlere ønsker, er at NFT skal være et fagtidsskrift som er aktuelt med nyheter om det ene og det andre. Hvorfor ikke starte en serie med personene bak frimerkene? Bergen Filatelist-Klub har et medlemsblad som heter «Den Blaa Løve», hvor den desidert beste artikkelen i hvert nummer, er intervjuet med en eller annen av klubbens mange medlemmer.

NFT er dessverre stivnet til i formene. Det har skjedd for lite, og det er ikke rart at medlemmene av og til ikke synes NFT gir dem noe igjen.

Jeg vet av egen erfaring at redaktørjobben er en uriaspost, men gjør man tingene litt profesjonelt, og går ut og «kjøper» stoff hos kjente og skriveføre filatelister, skal det ikke så meget til.

Når sto det en oversiktlig og kortfattet artikkel om Norsk Bypost? Det finnes tre—fire spesialister som helt sikkert ville kommet med interessante artikler om de ble spurt.

Og apropos å spørre: Redaktøren må være

en tanke naiv hvis han tror stoff til NFT kommer dalende fra himmelen og ned i postkassen. Man må ut og hente det om man vil eller ikke.

En annen ting som har irritert meg i lang tid, og sikkert andre også, og det er de altfor sene utgivelsene av NFT.

Nå må det gjøres et skikkelig norsk skipertak, slik at de månedlige utgavene kommer i rett tid. Utgivelsesintervallene er kommet inn i en ond sirkel. Det er svært lite tilfredsstillende å motta NFTs oktobernummer 5. november.

Hva sier annonsørene til at annonsene deres for en auksjon kommer ut til NFTs lesere to—tre uker etter at auksjonen er holdt?

Man skal være meget frimerkeinteressert og ha et godt hjertelag, hvis man betaler slike annonser.

Det er ikke altfor mye arbeid som skal til for å komme ut av denne onde sirkel, hvis man vil og står på litt ekstra.

Jan Bødtker
Bergens Filatelist-Klub

Redaktøren av NFT er ikke så naiv at han tror at stoff til NFT bare kommer dalende ned fra himmelen. Hadde det bare vært så vel! Men problemet er mer at det ikke blir særlig resultater ut av de mange henvendelser man gjør.

Hva angår de «sene utgivelsene», er det mer et spørsmål om sen postgang enn om sene utgivelser. Erfaringsmessig er det to steder i landet hvor Postverket har hatt vanskelig for å få ut NFT til rett tid, — Trondheim og Bergen. Men i Trondheim kom faktisk oktober-nummeret meg selv i hende gjennom posten (jeg er også abonnent via medlemskapet i Nordenfjeldske Filatelistforening!) i oktober. Så skyt ikke på pianisten, spør heller postverket....

E.S.

Rekruttering og deslike

Kjære Redaktør!

Jeg sitter med oktobernummeret foran meg og ser blant annet på den kritikk som Kjetil Rune Thorsen kommer med.

Ja, kritikk er det lett å komme med, og vi hadde for såvidt noe lignende oppe i vårt styre i Filatelistklubben her — få møtekveldene mer positive og innholdsrike.

Selv deltok jeg også som observatør på møtet i Bergen, og med den utstillingen i Bergenshallen til en verdi av kr. 50.000.000,— ja, det tar pusten fra noen og en hver — og

kanskje spesielt oss som nylig er kommet i gang med samlinger og må regnes som amatører.

Jeg minnes representanten fra Troms og hans innlegg i Bergen: «Vi må ikke glemme at det er en hobby vi driver med!»

Det var jo hyggelige sammenkomster i Bergen, men på møtene — ja da spurte jeg meg selv om jeg hadde noe der å gjøre?

Det er vel noe av dette «PROFESJONELLE» som også møter ungdommen i sin startfase, og at de med sin kanskje heller dårligere økonomi, ikke har anledning til å delta eller utvikle sin hobby i den ønskede og kanskje noe krevende innsats.

Da blir det gjerne frafall, og vi ser jo det også i Filatelistforbundet — medlemstallet går ned.

Vi kan ikke la det fortsette slik! Gjør vi det, ja da sitter vi snart igjen med en noe forgubbet elitegruppe, og mangler den fornying som skal og bør komme.

Jeg har selv sittet med ansvaret for en lokal klubbavis, og jeg vet hvor vanskelig det er å finne interessant stoff, når de som egentlig burde støtte opp med et noe lettere stoff — ja, de svikter.

Jeg vil også si dette til Thorsen — friskt mot unge mann — kom ikke bare med krav overfor redaktører og andre som skriver — kom med konkrete og positive forslag. Delta aktivt i din frimerkeklubb — det er så allikevel nok av dem som sitter på gjerdet og venter at andre har noe å gi dem.

Selv har de lite eller intet å gi.

Frimerker som hobby er både geografi og historie — og andre positive ting som venner du treffer på din vei med samme interesser som deg selv.

Filatelistforbundet består jo ikke bare av generaler og admiraler og proffsammlere — nei, det finnes mange slike som jeg — dumme amatører også, men vi kan også være gode venner og dele vår dumhet med andre.

Jeg er selv også litt interessert i det arbeide som blant annet SOS Barnebyer driver, og da byen vår i september hadde besøk av stifteren av disse hjemmene for foreldreløse — ja, da fikk jeg en uvurderlig souvenir: Jeg fikk en mappe med brev og frimerker stempelt over hele verden hvor det ble startet en ny SOS Barneby.

Jeg var den første i Norge som fikk denne, men jeg legger heller ikke skjul på at om en ville kjøpe denne mappen av meg — ja da ville jeg selge denne og sende pengene til SOS Barnebyer.

Selvsagt ville jeg ikke akseptere et hvilket som helst tilbud!

Gjennom mitt arbeide og tiden som er gått siden jeg begynte å få system i noe av det jeg samler på — ja da har jeg fått venner og skriver med frimerkesamlere helt ned i Syd-Amerika.

Så det er mange muligheter mr. Thorsen, og forhåpentlig hopper du ned av gjerdet og gjør noe for dine venner og for din hobby.

Hammerfest, den 13. nov. 1985. Vennlig hilsen

Per Bang

Klubbmøtene

I NFT nr. 8/85 leser jeg i redaktørens egen spalte at gode idéer etterlyses for å få opp interessen og for å få nye medlemmer i klubbene.

Jeg tror først og fremst det er en annen ting vi må diskutere først, og det er hva klubbene må gjøre for å beholde medlemmene de har.

Jeg tror også vi må skille mellom nye sammlere og de veletablerte sammlere som stadig får medaljer for sin samling.

Det er ikke lett for meg å vurdere andre klubber enn den jeg selv er med i, men la meg si det rett ut: Jeg kan godt forstå at de som begynner som ungdom eller voksen i denne klubben går trett etter noen møter, slutter å komme — og enten selger merkene eller samler for seg selv hjemme.

For hva er det klubben byr frem? Jo, som fast post i begynnelsen referat fra siste møte, gjennomgåelse av innkommet post og bytteleder deler ut utvalgshefter, som vanligvis er meget tynne saker. De som kjenner hverandre klikker seg sammen og prater litt før møtet heves.

Dette kan kanskje være litt for brutalt, for det er møter hvor en eller annen har et innlegg.

Det jeg virkelig savner er *frimerkene*, diskusjon, bytting, rådgivninger osv. Jeg har lurt på hvordan en fotballklubb ville bli dersom den så like lite til fotballen som frimerkesamleren ser frimerker på klubbmøtene!

Dersom klubbene ønsker flere medlemmer, bør den stille seg spørsmålene:

1. Hva har vi å by nye sammlere?
2. Er det bra det vi har, eller må vi granske oss selv og forandre opplegget?

Jeg mener også at hver klubb burde ha en eller annen type postkasse hvor medlem-

mene kunne legge ned hva de har på hjertet på møtene.

Videre mener jeg at de av medlemmene som har noe de enten ønsker å selge, kjøpe eller bytte lett burde få dette formidlet på møtene.

Dette var noen tanker jeg har. Og la meg presisere at jeg misunner ikke noen av dem som sitter i styret og som gjør så godt de kan, men ønsker kun å komme med tanker som kunne gjøre hobbyen mer fristende for flere.

Hilsen «en filatelist».

Variant av NK 977?

Da jeg er temmelig fersk som frimerkesamler, er det endel begreper jeg er usikker på. Bl.a. dette med varianter.

Så vidt jeg forstår er det ikke alle uregelmessigheter som kan betegnes som varianter.

I min Norgessamling har jeg funnet et merke av NK nr. 977, kr. 4.00 blå «Linjearbeid over høyfjellet» — norsk elforsyning 100 år av 6/9 d.å., som skiller seg ut fra de andre eksemplarene jeg har. Som vedl. fotografi

viser, går det en tynn grønn strek fra merkets venstre tagging og tvers over NORGE og like inntil det bakerste null i 4,00. I en kraftig lupe synes også tynne, korte ekstra streker i underkant av den lange, på hvert sted denne bryter igjennom bokstavene. Dette vises ikke på fotografiene.

Jeg er interessert i å vite om andre har registrert slike merker, og om dette kan kalles en variant.

Med vennlig hilsen
Gunnar Hellum
2310 STANGE

Jacques C. Schiff, Jr. Inc. er beæret ved å bli tatt ut som en av de offentlige auksjonærer ved den største filatelistiske utstilling i dette tiår. Dette er den første internasjonale U.S. frimerkeutstilling som inkluderer offentlige auksjoner.

Over 100 000 samlere vil legge merke til AMERIPEX '86. Enten De planlegger å selge ett sjeldent merke eller en fullstendig samling, så kan vi tilby Dem en unik anledning. For tiden er Deres verdensomspennende merker og brev av spesiell verdi for den største filatelistiske oppmerksomhet som noensinne er samlet i USA.

Overdragelser for vår første sesjon, 500 lot til offentlig auksjon vil bli akseptert etter «først til møllen»-prinsippet.

Skriv eller telefoner oss nå om De ønsker materiale skal være med. Spesiell innleveringsfrist vil følge.

Betaling i US-dollar. Vi kan komme til Europa for å hente Deres samling.

Jacques C. Schiff, Jr., Inc.

195 Main Street, Ridgefield Park, New Jersey,
U.S.A. 07660

Telephone (201) 641 - 5566
Licensed & Bonded Auctioneers

Til seriøse samlere leverer vi frimærkeudvalg med såvel billigere som dyrere mærker i meget høj kvalitet. Vi giver op til 50 % rabat ved store køb. Udvalgene tilsendes portofrit og uden købtvang til gennemsyn.

Vore specialer er Norden, Tyskland, Schweiz, England, Østrig, DDR., Ungarn

Vi har dog også udvalg i resten af Vesteuropa, samt Rusland og Polen.

Prøv et udvalg, vi tror, De bliver glædeligt overrasket over priser og kvalitet.

COLLECTION BUILDER ApS

Tranemosevej 60 H,
DK-2750 Ballerup, Danmark

BENYTT VÅRE SMÅANNONSER**Use our small advertisements****Benutzen Sie unsere Kleinanzeigen**

Et middel til kontakt med samlere i inn- og utland.

3 linjer (minimum) kr. 30,00 inkl. MOMS for norske annonsører.

For utenlandske annonsører kr. 25,00 netto.

3 lines kr. 25,00 net for foreign advertisers.

Småannonser skal betales forskuddsvis over postgiro 3597200, Boks 1031, N-7001 Trondheim.*Small ads, must be paid in advance.**Use our postal account 3597200, Boks 1031, N-7001 Trondheim.**Kleinanzeigen müssen im voraus bezahlt werden. Bitte überweisen Sie auf unser Postscheckkonto 3597200, Boks 1031, N-7001 Trondheim.***nft****SELGES:****NORGE**** 322-24 kr. 15,-, 339-41 kr. 8,-, 374 kr. 2,50, 386-87 kr. 25,-, 407-09 kr. 49,-, 686 kr. 22,-. Porto kr. 5,-. Pål Lundstad, Boks 841, 3001 DRAMMEN.**FN N.Y.**, Geneve og Wien** i beste kvalitet. Eldre og nyere. Rimelige priser. Send mankolist. Tom Kallevig, Munthesgt. 27, 0260 OSLO 2.**UTVALG** fra Norge, øvrige Norden og en rekke vesteuropeiske land sendes uten kjøpetvang. Ernst Olaf Lilleaas, Postboks 46, 4251 KOPERVIK.**STEMPEL** med tekst «Frimerkene bes pent stemplet til samlerbruk» kr. 48,-. Tre linjers selvfangende adressestpl. kr. 110,-. Porto kr. 5,-. Byrå-Drammen, Boks 892, 3001 DRAMMEN.**SVERIGE**/stpl.** selges. Prisliste sendes gratis etter ønske. Leif Holmgren, Svangatan 11, S-80359 GÄVLE.**NORGE** stpl. 331-38 kr. 16,-, 383-85 kr. 7,-, 475-76 kr. 8,-, 485-89 kr. 28,-, 492-95 kr. 10,-, 506-07 kr. 3,-, 508 kr. 3,-. Porto kr. 5,-. BD-frimerker, Elling Holstsgt. 3, 3000 DRAMMEN.**50 TYSKLAND** rundstpl. særmerker for nkr. 20,- til norsk pgk. 1958000. Mankolisteservice. P. Klose, Birkenlohrstr. 22, D-6050 OFFENBACH.**INNBUNDNE ÄRG. NFT** ifra 1942 t.o.m. 1979 selges rimelig, helst under ett. Bindene er mkr. eiers navn. Porto ekstra. Arne Bergan, Trillingen 9, 9400 HARSTAD.**SVERIGE 1930-74.** V.-Tyskland, Østerrike, Liechtenstein, Luxemburg, Cept.**/stpl. Liste gratis. Bernt von Knorring, Orrholmsv. 33C, S-791 53 FALUN.**V.-TYSKLAND** 120 særmerker, Sveits 100 særmerker, Østerrike 100 særmerker, — hver pakke nkr. 40,-. Alle pakkene sammen kun kr. 100,- portofr. v/forsk. i sedler eller sjekk. Korr. tysk/eng. Hanns Demmler, Mannspergerstr. 31, D-7000 STUTTGART 75.**TILBUDSLISTE** Norge og bedre** materiale før 1909 og til 1940 m/stor rab. Send også mankolist. Arthur Slettmo, Duevn. 16, 9014 HÅPET.**ISLAND, GRØNDLAND, FÆRØYENE.** Skriv etter gratis prisliste. Skandinaviske pakker til billige priser. The Stamp Center, P.O. Box 78, IS-121 REYKJAVIK.**TYSKLAND.** Søker du spesialiteter av høyeste kval., prøv da mine utvalg med ekthetsgaranti. Bent Johnsen, Bergsv. 4, S-45700 TANUMSHUDE.**PRISFEST NORGE KLASSISK!** Vi stykker ut en kjempesamling med bl.a. 35 stk. NK1!! Prisene er uslåelig — vi gir 40-60% rabatt! Kun prima kval., og sendes til påseende! SYD FILATELI, 4700 VENNESLA. Tlf. 042/55 131.**TILBUDSLISTE NORGE 1855-1980** sendes gratis v/foresp. Meget gunstige priser. Ole-Petter Eriksen, Landingsvn. 136, 0767 OSLO 7. Tlf. 02/14 34 64.**NORGE**, 1000 forskj. alle pent stpl. i god kval. selges kr. 2600,-. Knut B. Solberg, 3. Strøm Terrasse, 3000 DRAMMEN.**NORDEN VEST-EUROPA.** Mankolister ekspederes m/50% rabatt på AFA, kun prima kvalitet fra Sverige, Danmark, Færøyene, Island, Tyskland, Holland. Gode fotokopier av tilbud på bedre merker. Også andre land og Brit. Kolonier på lager. Ekstrarabatt v/større kjøp. ENGBERG FRIMERKER, 2824 Redalen. Tlf. (061) 81 555 kl. 9—17.**SEND 50 NKR.** mot 100 forskj. Islands-frimerker. Mankolisteservice. Brevklipp, pakker og postfriske årganger. FDC. Brev. Mynt og sedler. Jon Thorsteins-son, Tjarnarstig 3, IS-170 SELTJARNARNES.**ØSTERRIKE.** Gir for nkr. 50,- i brev, 100 særmerker Østerrike stpl. Korr. tysk/engelsk. H. Aichinger, Ederackerstr. 7, A-4060 LEONDING, Østerrike.**GRØNDLAND.** 60 forskj. stpl. eller 25 pene bruksbrev dkr. 75,-. Portofr. v/forutbet. giro 6553370. K. Jespersen, Fredriksdal 34D, DK-7800 SKIVE.**SVERIGE stpl.**** hefter i prima kval. Lave priser. Fullstendig prisliste sendes gratis. Lars Ohlson, Prästg. 24, Boks 1480, S-251 14 HELSINGBORG.**USA-FILATELI.** Godt utvalg i brukt USA. Nyhetsabonnement, utvalg. Prisliste fra TBV-Kjøp, Boks 88, 1851 MYSEN.**Norge pent stpl.** i god kval., selges m/20-40% rabatt på HK. Be om liste. Knut B. Solberg, 3. Strøm Terrasse, 3000 DRAMMEN.

Nyhetsabo.: Frimerker-miniark-motiv. Vi leverer nyheter fra over 230 land. Du kan selv velge: Alle utgivelser, kun miniark eller motiv. Kun 20% prov. Be om abonnementsvilkår. Follo Frimerkehandel, Box 111, 1415 OPPEGÅRD.

England & British Commonwealth Be om gratis prislister med flere 1000 tilbud fra over 140 land. Nyutgivelser leveres i abonnement. Lav provisjon. Portofr. v/forsk. Follo Frimerkehandel, Box 111, 1415 OPPEGÅRD.

USA 800 ulike stpl. frimerker, kun kr. 170,-. Sendes pr. luftpost. Send norske sedler som betaling. Roy Donell, Box 532, Beverly Hills, California 90213, USA.

SALGSKATALOG TILSENDES LANDEVIS. Fra Danmark, DVI, England, Engelske kolonier, Frankrig, Grønland, Norge, Island, Sverige, Gl. Tyskland, Vest-Tyskland, Berlin, Holland m.m. B.F. Qvist Aps, Dyrehavevej 33, DK-2930 KLAMPENBORG.

GRATIS sendes en pakke interessante amerikanske frimerker pr. luftpost. Min seneste prislister medfølger. Vær vennlig og send kr. 20,- for portoomb. Roy Donell, Box 532, Beverly Hills, California 90213, USA.

SVERIGE /stpl.,** hefter samt helsaker. Min fyldige samlerprislister omfatter det meste fra 1855 — 1985. Sendes gratis. Kjell Holmgren, Acktjärä 6303, S-82100 BOLLNÄS.

USA 300 ulike stpl. jub.merker, kun kr. 50,-. Beste kvalitet. Luftpost. Send norske sedler som betaling. Roy Donell, Box 532, Beverly Hills, California 90213, USA

2 små FDC-album (rød-blå-grøn-sort) til 100 FDC hver, kun nkr. 80,- til dansk pgk. 9123954. Portofr. Skriv farge. Munck Nielsen, Holbergsvej 35, DK-8230 ÅBYHØJ.

MONTERINGSARK i beste papirkval. selges for kr. 0,75 pr. stk. + porto. 20% klubbbrab. v/kjøp av minst 500 ark. Prøveark sendes på forespørsel. Lund Filatelistklubb, 4460 MOI.

KOMPLETT SAMLING FN 1951-1974/***, mest **. AFA kr. 10.400,- selges kr. 2.900,-. Henning Larsen, Høgåsvn. 2, 1352 KOLSÅS. Tlf. 02/53 37 20.

NORGE, SVERIGE, DANMARK, FÆRØYENE, ISLAND postfr., hefter, brev m.m. svært billig. liste gratis. Steinar Hindenes, Skyttarhaugsvn. 8, 5400 STORD.

NORGE** lot HK-verdi kr. 15.000, kun kr. 5.500,- Off-sak** HK-verdi kr. 6.828,-, kun kr. 2.400,-. Henning Larsen, Høvikvn. 78, 1340 BEKKESTUA. Tlf. 02/53 37 20.

UTVALG sendes på forespørsel. Rim. priser, godt

utvalg Norge. Skand., Europa, hele verden. Eksp. også mankol. Jan B. Olsen, Sigurdsgt. 2, 3250 LARVIK.

NORGE** enkeltmerker og 4-bl. selges til HK ÷ 50%: NK nr. 345-48, 375-76, 377-79, 386-87, 391, 395, 414, 432, 485-89. Henning Larsen, Høvikvn. 78, 1340 BEKKESTUA. Tlf. 02-53 37 20.

MOTIVSAMLERE. 100-talls ulike serier Nord-Vietnam, Laos og Kampuchea, stpl./**, prislister gratis. Erik Gidlund, Nyvallsvg. 45A, S-80240 GÄVLE.

DANMARK, FÆRØ., GRØNLAND, DVI, ISLAND. Gratis prislister sendes. Frimærkehuset. L. B. Pedersen. Nr. Allé 96, DK-8000 ÅRHUS C.

TILBUD NORGE** NK126 kr. 130,-, 300-1 kr. 68,-, 428-30 kr. 190,-, 388-92 kr. 140,-, 483-4 kr. 68,-. Prislister på andre tilbud. NOR-FIL, Boks 2229, 3001 DRAMMEN.

BREVKLIPP NORDEN storf., mye av nyheter, garantert m/Island og Grønland. 100 g nkr. 50,- portofr. svensk pgk. 137623-5. T. Jönsson, Box 95, S-26070 LJUNGBYHED.

Frimerker selges hver eneste dag. STOR salgsavis på 32 sider med mange tusen tilbud sendes gratis til alle. Fredericia Frimærkehandel, Krogsagervej 50, DK-7000 FREDERICIA. Tlf. 05/94 17 77.

Undset/Bjørnson souvenirark** selges kr. 80,- pr.stk. Lykkebrevet** (Hovedtalong) kr. 95,- pr. stk. Norwex 80 l-hefte** kr. 30,- pr.stk. Henning Larsen, Høvikveien 78, 1340 BEKKESTUA. Tlf. 02-53 37 20.

ØNSKES:

Stempler fra Aust-Agder på brev/merker/post-historiske brev/dokumenter m/tilknytning til fylket er av stor interesse. Kjøp evt. bytte. Kjell Pedersen, Opalvn. 2, 4875 NEDENES.

KJELL MATHIESEN ønsker innlev. til auksjon feb./mars -86. Alt har int., men primært norsk materiale. 10% prov. Adr.: Øvre Berggt. 5, 3190 HORTEN. Tlf. 033/42 051.

Petter Dass/* 1947** kjøpes. Alstahaug og omegn Filatelistklubb, Boks 103, 8801 SANDNES-SJØEN.

NORSK BYPOST kjøpes, spes. fra Bergen, men alt av interesse. Enkeltmerker, ark og brev. Jan Bødtker, Hordnesveien 277, 5047 FANA.

DANSK BYPOST kjøpes. Større og mindre samlinger m/brev og helpost. Evt. gis frimerker i bytte. Oddvar Uddu, Boks 2848, 7001 TRONDHEIM.

UTVALG ØNSKES:

DRAMMENS FK ønsker utvalg frimerker og brev fra Norden og Vest-Europa. 5% prov. og returporto

belastes selger. Bytteleder Egil Fritsø, Boks 33, 3408 TRANBY.

FLEKKEFJORD FK ø. utv. Norge**/stpl., gammelt og nytt. Kort/brev fra Flekkefjord og omegn har stor int. Tj.mrk.** samt Tyskland, Danmark og Australia. 10% klubbprov. Bytteleder Bjørn E. Strømmand, Starevn. 2, 4400 FLEKKEFJORD.

ØRSTA FK ynskjer betre utval frå Noreg og Norden, Kanaløyane stempla, postfrisk Israel m/tabs. 10 % klubbprovisjon. Sirkulasjonstid 2 mnd. Bytteleiar: Oddbjørn Nupen, Grepalivg. 25, 6150 ØRSTA.

HALDEN FK ønsker utvalg fra Sverige, Danmark, Holland, Estland, Polen, nyere Ungarn, Italia (før 1960), telekommunikasjon, sjakk og folkekrakter, CEPT**. Spes. søkes bedre Norge, brev og merker samt 20 mm. 5% prov. og returporto belastes selger. Bytteleder Ton Kruithof, Atomvn. 22B, 1750 HALDEN.

AALESUND FK ønsker utvalg Norge, Europa, Brit. kol. og Irland. 10% prov. Bytteleder Oddvar Jan Melsæter, Postboks 612, 6001 ÅLESUND.

NORDENFJELDSKE FF ønsker utvalg. Ca. 100 deltakere og stor omsetning. Kun bedre utvalg mottas. 10% prov. til klubben. Returporto (rek.) belastes eier. Bytteleder Erling Wang, postboks 690, 7001 TRONDHEIM.

LILLEHAMMER FK søker utvalg i god kvalitet fra hele verden. 5 % provisjon, returporto belastes eier. Lillehammer FK v/bytteleder, Boks 32, 2601 LILLEHAMMER.

BRYNE FK ønsker tilsendt utvalg. Spesiell interesse for Norge (postfrisk, brukt, stempler), Norden og Australia. Tema/motiv: Transport, oppdagelsesreiser, kart, polarpost. Ingen provisjon. Porto belastes selger. Bytteleder Georg Rosland, Steinsland, 4340 BRYNE.

NAMSOS FK søker bedre utvalg fra Norden, Vest-Europa, USA, Canada, Australia, New Zealand, Tsjekkosl. motiv: Flagg, Blomster, Fly, Båter, Fugler, Forhistoriske dyr. Norske utvalg priset etter HK ønskes ikke. Sirkulasjonstid ca. 3 mnd. 10% provisjon til klubben. Utvalg sendes: Namsos FK, Boks 20, 7801 NAMSOS. Mrk. Bytteleder.

TROMS FK ønsker utvalg for sirkulasjon i klubben. Norge og Norden har størst interesse. Videre England, Irland, Frankrike og USA. Også brevmateriale stor interesse. Bestem sirkulasjonstiden selv. Bytteleder Steinar Krokmyrdal, Boks 2796 Elverhøy, 9001 TROMSØ.

BYTTE M.M.:

Send 100 eller 200 forskj. norske, svenske eller

SPESIELT FOR JULEN

Vi har samlet opp småpartier av eldre svensk kilovare for å kunne tilby en differensiert og bra blanding til jule-salget.

SVERIGE

Svensk Julepakke (Brev/postklipp-blanding). Her inngår Oskar, Gustaf V., postemblem, Tre Kronor, forskjellige eldre og nyere bruks- og jubileumsmerker i bra sortering, inkl. bedre valører som Tjeneste, Landstormmerker, 50 kr. Falk, foruten forskjellige postanvisninger.

S 400* 400 gr. 275,- Nkr.

S 800* 800 gr. 495,- Nkr.

FK 800 Kilovare + vaskede, minst 800 forskjellige frimerker 400 gr. 450,- Nkr.

FK 1200 Kilovare + vaskede, minst 1200 forskjellige frimerker 400 gr. 850,- Nkr.

S 19E Bare billedmerker 1 kg 390,- Nkr.

S 2 Brevklipp med bilde (1956/69) 1 kg 190,- Nkr.

ST Vasket blanding 250 gr. 375,- Nkr.

NORGE

N 77x Postforseglet 1977 1 kg 420,- Nkr.

N 79x Postforseglet 1979 1 kg 420,- Nkr.

N 81x Postforseglet 1981 1 kg 420,- Nkr.

NORDEN

IS 80x Island postforseglet 1980 250 gr. 800,- Nkr.

SK 7 Norden postklipp 1 kg 330,- Nkr.

SK 19 Norden bare billedmerker 1 kg 350,- Nkr.

Leveres mot postforskudd eller forskuddsbetaling til postgirokonto 5 31 31-9 (Stockholm, Porto ekstra. Alle bestillinger gjøres til vårt sentralkontor:

Kilovaru Lager AB

Box 440, S-191 04 SOLLENTUNA 4 Sverige
Tel. 08-754 16 67 (kl. 12.00—15.00)

ALSTAHAUG OG OMEGN FILATELISTKLUBB,

Postboks 103, 8801 Sandnessjøen
ALTA FRIMERKEKLUBB,

c/o R. Simonsen, Møllebakken 2,
9510 Elvebakken

ARENDAL FILATELISTKLUBB,

Willumstad Terrasse 2, 4800 Arendal
ASKER FILATELISTKLUBB av 1976,

Bleikerkollen 13, 1370 Asker
ASKER OG BÆRUM

FRIMERKEKLUBB,

Postboks 536, 1301 Sandvika

BARDUFLOSS FILATELISTKLUBB,

Boks 7, 9201 Bardufoss

BERGENS FILATELIST-KLUBB,

Boks 846, 5000 Bergen.

BODØ FILATELISTKLUBB,

8000 Bodø.

BRYNE FRIMERKEKLUBB,

Boks 300, 4341 Bryne.

DRAMMENS FILATELISTKLUBB,

Postboks 232, 3001 Drammen.

ELVERUM MYNT- OG

FRIMERKEKLUBB

Postboks 1305, 2401 Elverum

FARSUND FILATELIST-FORENING,

Boks 146, Farsund.

FAUSKE FILATELISTKLUBB,

Møllvn. 24A, 8200 Fauske.

4-SKILLING BLÅ

v/Otto Fotland, Stasjonsgt. 20B,

3040 Gulsbogen

FLEKKEFJORD FILATELISTKLUBB,

4400 Flekkefjord.

FREDRIKSTAD FILATELISTKLUBB,

Postboks 536, 1620 Gressvik

FRIMERKE-RINGEN POSTHORN,

Postboks 516 Sentrum, Oslo 1.

FØRDE FRIMERKEKLUBB,

Kvernberget 6, 6800 Førde.

GJØVIK FILATELISTKLUBB

Box 212, 2801 Gjøvik.

GRIMSTAD FILATELISTKLUBB,

Boks 3, 4891 Grimstad.

HADELAND FRIMERKEKLUBB

2760 Brandbu.

HALDEN FILATELISTKLUBB,

Boks 28, Gløne, 1750 Halden.

HAMAR FILATELISTKLUBB,

Boks 486, 2301 Hamar.

HAMMERFEST FILATELISTKLUBB,

v/ Odd A. Olsen, Mylingen 10,

9600 Hammerfest

HAREID OG ULSTEIN

FRIMERKEKLUBB,

v/Tor Flatin, 6065 Ulsteinvik.

HAUGESUND FILATELISTKLUBB,

Boks 525, 5501 Haugesund.

HØNEFOSS FILATELISTKLUBB,

v/Sigurd Brenden

Riperbakken 16, 3500 Hønefoss

HÅLOGALAND FILATELISTKLUBB,

Boks 485, 9401 Harstad.

IBESTAD FILATELISTKLUBB,

Boks 67, 9450 Hamnvik.

JESSHEIM FRIMERKEKLUBB,

Boks 120, 2051 Jessheim

KARMØY FRIMERKEKLUBB,

Postboks 29, 4270 Åkrehamn.

KONGSBERG FILATELISTKLUBB,

Postboks 243, 3601 Kongsberg.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB,

Boks 301, Kristiansand.

KRISTIANSUND FILATELISTKLUBB,

Boks 390, 6500 Kristiansund N.

LILLEHAMMER FILATELISTKLUBB,

Boks 32, 2601 Lillehammer.

LUND FILATELISTKLUBB,

4460 MOI

MANDAL FILATELISTKLUBB,

4500 Mandal.

MOLDE FILATELISTKLUBB,

Postboks 470, 6401 Molde

MOSS FILATELISTKLUBB,

Postboks 418, 1501 Moss.

NAMSOS FRIMERKEKLUBB,

Boks 20, 7801 Namsos.

NARVIK FILATELISTKLUBB,

Bjørnfjellgt. 11, 8500 Narvik.

NESODDEN FRIMERKEKLUBB,

Kløvern. 1, 1450 Nesoddtangen

NORDEFJELDSKE

FILATELISTFORENING,

Boks 690, 7001 Trondheim.

NORDRE VESTFOLD FILATELIST-

KLUBB, Postboks 56, 3081 Holmestrand

NOTODDEN FILATELISTKLUBB,

Postboks 20,3671 NOTODDEN.

ODDA MYNT & FRIMERKEKLUBB,

Boks 211, 5751 Odda.

OPPDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 75, 7341 Oppdal.

OSLO FILATELISTKLUBB,

Boks 298, Sentrum 0103, Oslo 1.

POLARSIRKELEN FRIMERKEKLUBB,

Boks 169, 8601 Mo i Rana.

RAUFOSS FRIMERKEKLUBB,

Postboks 11, 2831 Raufoss

RINGEBU FILATELISTKLUBB,

2630 Ringebu.

SANDEFJORD FILATELISTKLUBB,

Postboks 272, 3201 Sandefjord.

SANDNES FILATELISTKLUBB

Boks 406, 4301 Sandnes

SARPSBORG FILATELISTKLUBB,

Eilertsensv. 6, 1700 Hafslundsøy.

SENTRUM FILATELISTKLUBB,

Boks 614, Sentrum, Oslo 1.

SKIEN FILATELISTKLUBB,

Boks 211, 3701 Skien.

SOGDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 195, 5801 Sogndal.

STATFJORD FILATELISTKLUBB,

Salbu, 5047 Stend.

STAVANGER FILATELIST-KLUBB,

Postboks 604, 4001 Stavanger.

STEINKJER FRIMERKEKLUBB,

Boks 1056, 7701 Steinkjer.

STJØRDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 46, 7501 Stjørdal.

STORD FRIMERKEKLUBB,

Boks 176, 5400 Stord.

SØR-VARANGER FILATELISTKLUBB,

Øbergvn. 20, 9910 Bjørnevatn.

TROMS FILATELISTKLUBB,

Boks 1044, 9001 Tromsø.

VADSØ FILATELISTKLUBB,

Postboks 35, 9801 Vadsø.

VESTERÅLEN FILATELISTKLUBB,

Boks 162,8430 Myre.

VOSS FRIMERKEKLUBB,

5720 Palmafossen.

VÅGÅ FILATELISTKLUBB,

2680 Vågåmo.

ØRSTA FILATELISTKLUBB,

6172 Håvoll.

AALESUND FILATELISTKLUBB,

Postboks 612, 6001 Ålesund.

ÅNDALSNES FRIMERKEKLUBB,

Boks 62, 6301 Åndalsnes.

Tilsluttete klubber:

NORSK POSTHISTORISK SELSKAP,

c/o Postmuseet, Postboks 1051,

Sentrum 0104, Oslo 1.

LANDSFORENINGEN FOR NORSKE

MOTIVSAMLERE,

Postboks 49, 5032 Minde

NORSK FILATELISTFORBUNDS

UNGDOM,

Postboks 875 Sentrum 0104, Oslo 1.

islandske særmerker gir det samme BRD, Berlin eller DDR. Hasso Eitner, Schlachthausstr. 16, D-7400 TUBINGEN, Vest-Tyskland.

Send 100 rundstpl. Norge og jeg sender 100 Tyskland. P. Klose, Birkenlohrstr. 22, D-6050 OFFENBACH.

Send 350 ulike norske merker og jeg sender 400 ulike Sverige. Kjell-Åke Holmqvist, Box 5020, S-25005 HELSINGBORG.

TYSKENGCO. Send 1000 bl. Norge eller Skandina-
via og motta 200 forskj. England m/Samveldet

eller 200 forskj. Tyskland. Laursen, Irlandsvej 74,
DK-2300 KØBENHAVN S.

nft DIVERSE:

TNT FRIMERKER - bytteklubb, søker nye medl.
Skriv etter regler, vedlegg frankert svarkonvolutt.
P.boks 65, 3280 TJODALYNG.

ATTESTER (Certificates). Svenske klassiske brev
og norsk klassisk materiale. Harry Snarvold, Eneliden
11, S-43 364 Partille, Sverige. Tlf. 031-26 37 63.

ALPHA FILATELI

Alpha Filateli går igjen ut med tilbud om postfrisk Norge til rimelige priser. Vi er nøye på kvaliteten, derfor opererer vi med full returrett på samtlige objekter. På listen nedenfor har vi et lite utsnitt av vårt meget brede utvalg. Samtlige av de oppførte objekter forefinnes også i 4-blokker. De kan bestille direkte eller be om vår fyldige tilbudsliste som også omfatter t.j.m. og FDC.

10	24 sk. våpen	(425) kr. 355,-	232	5 kr. løve	(40) kr. 22,-
19	11 4 sk. våpen	(125) kr. 70,-	255/58	Redning	(70) kr. 40,-
21	11 7 sk. brun	(460) kr. 365,-	259	Legion	(675) kr. 440,-
32	1 kr. Oscar	(500) kr. 390,-	266	10 ø. m. v.mrk.	(120) kr. 69,-
33	1,5 Oscar	(1000) kr. 700,-	290	1,5 kr. V	(42) kr. 24,-
34	2 kr. Oscar	(700) kr. 560,-	291	2 kr. V	(125) kr. 75,-
104	25 ø. posth.	(1200) kr. 850,-	300/01	Quisling	(120) kr. 70,-
109	11 60 ø. posth.	(750) kr. 450,-	351	1,5 kr. Haakon	(48) kr. 29,-
123	25 ø. posth.	(130) kr. 70,-	353	5 kr. Haakon	(200) kr. 135,-
128	25 ø. løve	(650) kr. 400,-	355	30 ø. løve	(100) kr. 59,-
155	11 Luftpost	(120) kr. 75,-	357	55 ø. løve	(300) kr. 170,-
159	10 øre Ibsen	(165) kr. 95,-	358	80 ø. løve	(270) kr. 165,-
168a	40 ø. portop.	(160) kr. 95,-	397	35 ø. Haakon	(150) kr. 78,-
169	50 ø. portop.	(120) kr. 75,-	402	60 ø. Haakon	(120) kr. 65,-
177	10 ø Hellig	(180) kr. 125,-	407/09	OL	(92) kr. 53,-
185	10 ø. Bjørns.	(170) kr. 95,-	414	Kreft	(14) kr. 8,-
205	20 ø. posth.	(32) kr. 18,-	428/30	Norwex	(300) kr. 190,-
206	25 ø. posth.	(140) kr. 89,-	445/47	Nordkapp	(120) kr. 60,-
207	30 ø. posth.	(90) kr. 50,-	471	2 kr. Olav	(128) kr. 72,-
217/19	Turist	(112) kr. 72,-	472	5 kr. Olav	(400) kr. 240,-
223/24	Nordkapp	(175) kr. 95,-	FH 790/91	Natur	(140) kr. 65,-

• Portofritt ved kjøp for over 500 kr. • De får tilsendt våre lister 7—9 ganger pr. år • Vår korrespondanse er alltid filatelistisk frankert • Vi er kjent for kvalitet • Utvalget har aldri vært bedre enn nå.

ALPHA FILATELI, Boks 51 Brattlikollen, 1106 OSLO 11.

NORSK FILATELISTFORBUND

Sekretariatet: Dronningensgate 15, værelse 340, Oslo 1.
Kontortid: Tir. 10-16, ons. og tor. 10-14. Tlf.: (02) 41 61 40.

Sekretær: Efrén Rebolledo, postboks 875, Sentrum,
0104 Oslo 1

FORBUNDSSTYRET

President: Paul H. Jensen, Abbedikollen 3 D, Bestum,
0280 Oslo 2

Visepresident: Ingolf Kapelrud, Sjøråkn. 1, 4070 Randaberg
Styremedlemmer: Børre Amundsen, Conrad Holmboes vei 27,
9000 Tromsø, Torbjørn Hallgren, Stubbsvingen 46, 7000
Trondheim, Johnny Hassel, Ivar Welles vei 1B, 0672 Oslo 6,
Erling Aune, Granlia 28B, 5080 Eidsvåg i Åsane, Per Kindem,
Stubberudvn. 12, 1750 Halden.

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT

UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

Redaktør:

ERLING SJONG, Boks 2177, 7001 Trondheim.

Tlf. 07/92 01 37.

Forretningsfører:

TOR SKAUGE, Boks 1031, N-7001 Trondheim

Tlf. 07/52 18 70 (Kontor), 07/91 76 26 (Privat)

Postgiro nr. 359 7200, Bankgiro 5361.64.21928

Tidsskriftet sendes gratis til medlemmene i klubber tilsluttet
Norsk Filatelistforbund.

Årsabonnement direkte i Norge og

Norden forøvrig 1986 kr. 110,00

Annual Subscription to Europe kr. 125,00

Subscription outside of Europe by air mail: kr. 135,00

Løssalgsspris kr. 12,00.

Småannonser (trelinjers) kr. 25,00 + moms

Opplag 7600 eksemplarer.

Tidsskriftet kommer ut med ti nummer i året. I månedene
mai/juni og juli/august blir det sendt ut dobbeltnumre.

Bestillinger på tidsskrift, særtrykk, enkelte numre samt
korrespondanse angående annonser, sendes forretningsfø-
rerens.

Annonsepriser for 1986

norske annonsører:

2. omslagsside	kr. 2000,00	+mva
3. omslagsside	kr. 2000,00	+mva
4. omslagsside	kr. 2200,00	+mva
1/1 side	kr. 1750,00	+mva
1/2 side	kr. 1100,00	+mva
1/4 side	kr. 650,00	+mva
1/8 side	kr. 450,00	+mva

Advertising rates for 1986

foreign advertisers:

kr. 2000,00	net
kr. 2000,00	net
kr. 2200,00	net
kr. 1750,00	net
kr. 1100,00	net
kr. 650,00	net
kr. 450,00	net

Anzeigenpreise für 1986

die Ausländischer:

kr. 2000,00	net
kr. 2000,00	net
kr. 2200,00	net
kr. 1750,00	net
kr. 1100,00	net
kr. 650,00	net
kr. 450,00	net

TRYKK: ADRESSEAVISEN FOTOSATS/OFFSET 7000 TRONDHEIM

ISSN 0332-8848

Innleveringssted: 7000 Trondheim

NYTT FRA POSTEN

VI MINNER OM . .

- at Postens filatelisttjeneste holder opphørssalg på ett bruksfrimerke, miniatyrarket utgitt 4. 10. 1985 og særfrimerker utgitt før 1. 1. 1984. Salgsliste for opphørssalget fås gratis og kan bestilles fra Postens filatelisttjeneste, Postboks 3770 Gamlebyen, 0135 OSLO 1.
NB! Bestillingsfrist: 31. DESEMBER 1985.
- at årssett av norske frimerker 1985 à kr. 66,- er i salg på de fleste postkontorene. Også årssett 1984 à kr. 66,- fås kjøpt på postkontorene fram til årsskiftet.

GOD JUL
og
GODT NYTTÅR

ønsker vi alle våre forbindelser, frimerkevenner, museumsvenner og alle lesere av Norsk Filatelistisk Tidsskrift.

POSTENS FILATELITJENESTE-POSTDIREKTORATET-POSTMUSEET

Adresseforandringer innmeldes for
abonnenter til:

NET's forretningsfører

Boks 1031

7001 Trondheim

For klubbmedlemmer til vedk. klubb

Frimerker – en av våre spesialiteter

Emil Moestue as

GRAFISK INDUSTRI

Postboks 342 Sentrum
Oslo 1